

**Poročilo o poslovanju skupine
Petrol in družbe Petrol d.d.,
Ljubljana v prvih devetih mesecih
2011**

November 2011

PETROL

KAZALO

IZJAVA UPRAVE	4
UVODNA POJASNILA	5
POUDARKI	7
Pomembnejši kazalniki poslovanja za skupino Petrol	8
POSLOVNO POROČILO	10
Poslovanje skupine Petrol	11
A. Naftno-trgovska dejavnost na slovenskem trgu	12
Prodaja proizvodov iz nafte skupine Petrol na slovenskem trgu	12
Prodaja trgovskega blaga skupine Petrol na slovenskem trgu	14
Prodaja storitev skupine Petrol na slovenskem trgu	15
B. Naftno-trgovska dejavnost na trgih JVE	15
Prodaja proizvodov iz nafte skupine Petrol na trgih JVE	16
Prodaja trgovskega blaga skupine Petrol na trgih JVE	17
Nabava in logistika proizvodov iz nafte in trgovskega blaga	18
C. Energetska dejavnost	19
Plin in toplota	19
Elektrika	19
Okoljske in energetske rešitve	20
Trajnostni razvoj	21
Zaposleni	21
Naložbe	23
Sistem kakovosti	23
Družbena odgovornost	24
Poslovna tveganja	25
Delnica	27
Odobreni kapital	30
Pogojno povečanje vpoklicanega kapitala	30
Dividende	30
Lastne delnice	31
Redna udeležba na konferencah za vlagatelje in obveščanje javnosti	31
Uprava	31
Nadzorni svet	31
Skupščina	32
Ostala pojasnila družbe Petrol d.d., Ljubljana	32
Dogodki po zaključku obdobja	32
RAČUNOVODSKO POROČILO	33
Prikaz finančne uspešnosti skupine Petrol in družbe Petrol d.d., Ljubljana	34
Priloga 1: Organizacijska shema skupine Petrol	77

IZJAVA UPRAVE

Člani uprave družbe Petrol d.d., Ljubljana, ki jo sestavljajo Tomaž Berločnik, predsednik uprave, Janez Živko, član uprave, Rok Vodnik, član uprave, in Samo Gerdin, član uprave/delavski direktor, izjavljajo, po njihovem najboljšem vedenju:

- da je računovodsko poročilo skupine Petrol in družbe Petrol d.d., Ljubljana za prvih devet mesecev leta 2011 sestavljeno v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in da je resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida družbe Petrol d.d., Ljubljana in drugih družb, vključenih v konsolidacijo, kot celote;
- da poslovno poročilo skupine Petrol in družbe Petrol d.d., Ljubljana za prvih devet mesecev leta 2011 vključuje pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganj, ki so jim družba Petrol d.d., Ljubljana in druge družbe, vključene v konsolidacijo, kot celota izpostavljene;
- da je v poročilo skupine Petrol in družbe Petrol d.d., Ljubljana za prvih devet mesecev 2011 vključen pošten prikaz pomembnih poslov s povezanimi osebami, ki je sestavljen v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

Tomaž Berločnik
predsednik uprave

Janez Živko
član uprave

Rok Vodnik
član uprave

Samo Gerdin
član uprave/delavski direktor

UVODNA POJASNILA

Objava poročila o poslovanju skupine Petrol in družbe Petrol, d.d., Ljubljana, Dunajska 50, v prvih devetih mesecih leta 2011 je v skladu z Zakonom o trgu finančnih instrumentov, s Pravili borze, Priporočili javnim družbam za obveščanje in ostalo veljavno zakonodajo.

Podatki in pojasnila o poslovanju so pripravljene na podlagi nerevidiranih konsolidiranih računovodskih izkazov skupine Petrol ter nerevidiranih računovodskih izkazov družbe Petrol d.d., Ljubljana za prvih devet mesecev leta 2011 v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP).

V skupinske računovodske izkaze v skladu z MSRP so odvisna podjetja vključena po popolni metodi uskupinjevanja, skupaj obvladovana in pridružena podjetja pa po kapitalski metodi.

V posamičnih računovodskih izkazih v skladu z MSRP so naložbe v odvisna podjetja vrednotene po izvornih vrednosti, v skupaj obvladovana in pridružena podjetja pa po pošteni vrednosti kot sredstva razpoložljiva za prodajo.

Poročilo o poslovanju v prvih devetih mesecih leta 2011 je objavljeno na spletnih straneh družbe Petrol d.d., Ljubljana (<http://www.petrol.si>) in je na vpogled na sedežu družbe Petrol d.d., Ljubljana, Dunajska cesta 50, 1527 Ljubljana, vsak delavnik med 8.00 in 15.00 uro.

Nadzorni svet družbe je poročilo o poslovanju družbe v prvih devetih mesecih leta 2011 obravnaval na seji, dne 15. novembra 2011.

Tabela 1: Podatki o matični družbi Petrol d.d., Ljubljana

Ime podjetja	Petrol, slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana
Skrajšano ime podjetja	Petrol d.d., Ljubljana
Sedež	Dunajska cesta 50, 1527 Ljubljana
Telefon	(01) 47 14 234
Telafaks	(01) 47 14 809
Povezava	http://www.petrol.si
Šifra dejavnosti	47.301
Matična številka	5025796000
Davčna številka	SI 80267432
Vpoklican kapital	52,24 mio EUR
Število delnic	2.086.301
Predsednik uprave	Tomaž Berločnik
Člani uprave	Janez Živko, Rok Vodnik, Samo Gerdin (delavski direktor)
Predsednik nadzornega sveta	Tomaž Kuntarič

Kazalo okrajšav in pojasnila izračunov finančnih kazalnikov

Kazalnik/kratice	Pojasnilo
JVE	jugovzhodna Evropa
Trgovsko blago	vkjučuje prodajo avtomateriala, prehrabnega blaga, galanterije, tobačnih izdelkov, loterije, kuponov in kartic ter drugega trgovskega blaga
URE	učinkovita raba energije
EBITDA	poslovni izid iz poslovanja + redna amortizacija
Dodana vrednost	poslovni izid iz poslovanja + stroški dela in stroški, ki vsebinsko pomenijo stroške dela + redna amortizacija
Čisti poslovni izid na delnico	čisti poslovni izid obračunskega obdobja / tehtano povprečno število izdanih navadnih delnic brez lastnih delnic
Knjigovodska vrednost delnice	kapital konec obračunskega obdobja / število vseh delnic

POUDARKI

Pomembnejši kazalniki poslovanja za skupino Petrol

SKUPINA PETROL	EM	I.-IX.2011	I.-IX.2010	Plan I.-IX. 2011	Indeks 2011 / 2010	Indeks 2011 / plan 2011
Čisti prihodki od prodaje	mio EUR	2.359,8	2.034,7	2.149,0	116	110
Kosmati poslovni izid	mio EUR	229,9	215,4	223,6	107	103
Poslovni izid iz poslovanja	mio EUR	66,4	55,0	53,4	121	124
Čisti poslovni izid	mio EUR	36,2	35,5	39,7	102	91
EBITDA	mio EUR	91,4	79,3	78,9	115	116
Osnovna sredstva na zadnji dan obdobja ³	mio EUR	612,9	597,0	612,9	103	100
Povprečno število zaposlenih ³		3.578	3.530	3.578	101	100
Dodana vrednost / zaposlenega	tisoč EUR	42,6	39,7	39,3	107	108
Čisti poslovni izid na delnico	EUR	17,4	16,8	18,3	103	95
Neto dolg / kapital		1,11	1,13	1,10	99	102

SKUPINA PETROL	EM	I.-IX.2011	I.-IX.2010	Plan I.-IX. 2011	Indeks 2011 / 2010	Indeks 2011 / plan 2011
Količinska prodaja proizvodov iz nafte	tisoč t	1.723,1	1.697,2	1.694,8	102	102
Količinska prodaja utekočinjenega naftnega plina	tisoč t	40,0	34,2	42,8	117	93
Količinska prodaja zemeljskega plina	tisoč m ³	72.692	68.121	70.306	107	103
Prodaja električne energije	MWh	798.553	244.469	764.290	327	104
Prodaja toplotne energije	MWh	50.797	43.350	51.587	117	98
Prihodki od prodaje trgovskega blaga	mio EUR	328,3	313,1	329,2	105	100
Naložbe v stalna sredstva ^{1,4}	mio EUR	52,3	35,7	88,8	146	59
Število bencinskih servisov na zadnji dan obdobja ^{1,2}		448	441	467	102	96

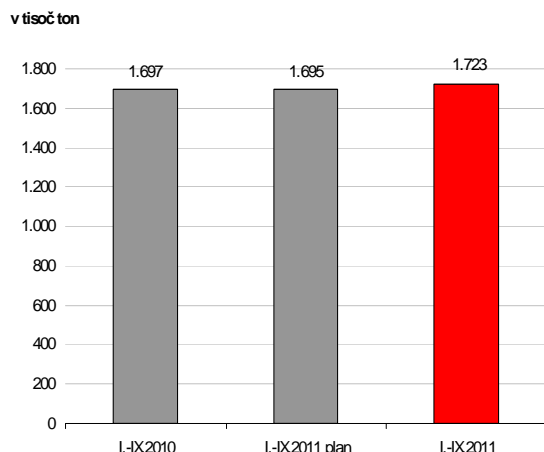
¹ Plan za 31. 12. 2011

² Število bencinskih servisov za leto 2010 na dan 31. 12. 2010

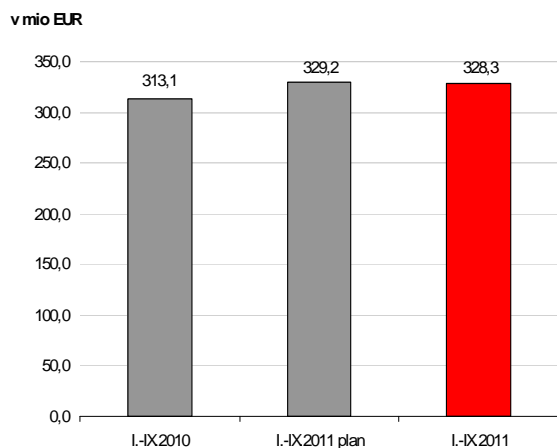
³ Plan osnovnih sredstev in plan kadrov je pripravljen na dan 31.12.2011, zato je za izračun medletnih kazalnikov upoštevana realizacija

⁴ Planski podatek: letni plan 2011 (spremljanje % doseganja letnega plana)

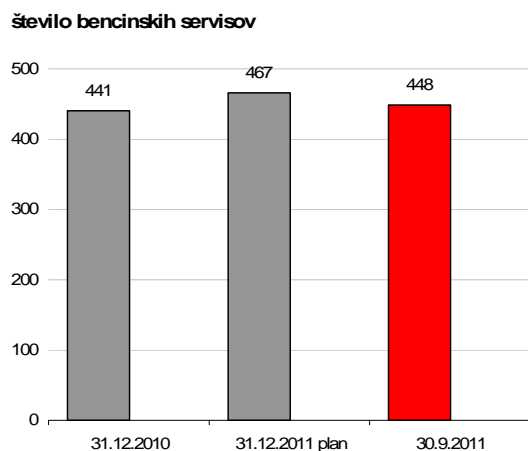
Slika 1: Gibanje količinske prodaje proizvodov iz nafte skupine Petrol

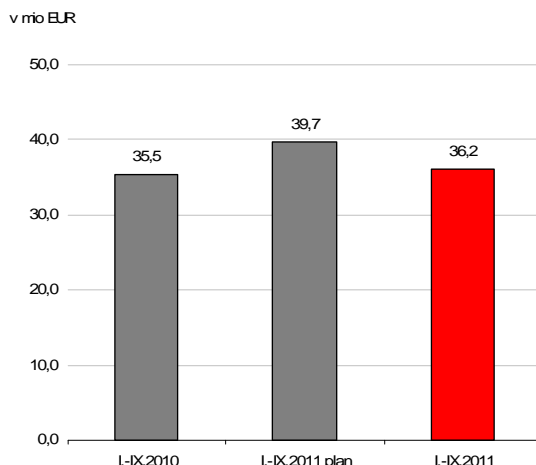
Slika 2: Prihodki od prodaje trgovskega blaga skupine Petrol

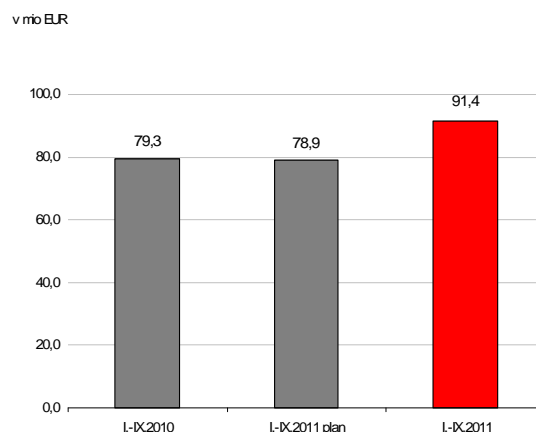
Slika 3: Rast števila bencinskih servisov skupine Petrol

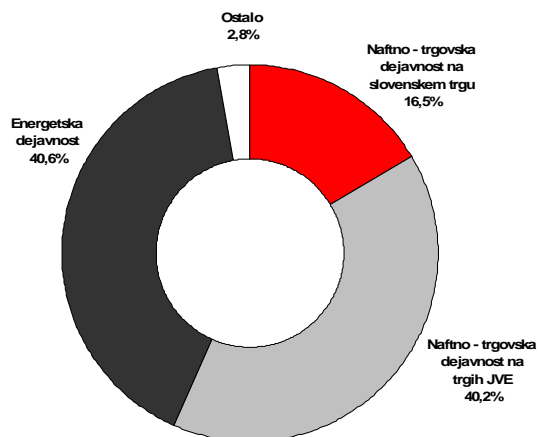
Slika 4: Čisti poslovni izid skupine Petrol

Slika 5: EBITDA

Slika 6: Struktura investiranih sredstev skupine Petrol v prvih devetih mesecih leta 2011

POSLOVNO POROČILO

Poslovanje skupine Petrol

Na poslovanje skupine Petrol v prvih devetih mesecih leta 2011 so vplivale še vedno zahtevne gospodarske razmere. Za leto 2011 je v Sloveniji napovedana le 1,5-odstotna gospodarska rast, pogoji poslovanja so še naprej zaostreni, na kar vplivata predvsem plačilna nedisciplina ter stečajni gradbenih in drugih podjetij. V primerjavi z letom 2010 se bo še povečalo število brezposelnih, nekoliko nižja bo po ocenah le inflacija¹.

Tabela 2: Finančni kazalniki poslovanja skupine Petrol

SKUPINA PETROL	V EUR				
	Realizacija I.-IX.2011	Realizacija I.-IX.2010	2011/2010	Plan I.-IX. 2011	2011/P2011
Prihodki od prodaje	2.359.810.582	2.034.701.332	116	2.148.956.962	110
Kosmati poslovni izid	229.875.900	215.371.047	107	223.633.838	103
EBITDA	91.404.383	79.332.941	115	78.856.665	116
Čisti poslovni izid	36.184.987	35.463.237	102	39.697.300	91
Osnovna sredstva na zadnji dan obdobja ¹	612.857.833	596.978.063	103	612.857.833	100
Povprečno število zaposlenih	3.578	3.530	101	3.578	100
Dodana vrednost / zaposlenega	42.607	39.671	107	39.348	108

¹ Plan osnovnih sredstev je pripravljen na dan 31. 12. 2011, zato je za izračun medletnih planskih kazalnikov uporabljena realizacija

V skupini Petrol smo v prvih devetih mesecih leta 2011 prodali 1,7 mio ton proizvodov iz nafte, kar je 2 odstotka več kot je bilo planirano in 2 odstotka več kot je znašala prodaja enakega obdobja leta 2010. V **Sloveniji** smo v prvih devetih mesecih leta 2011 prodali 1,1 mio ton proizvodov iz nafte, kar predstavlja 66 odstotkov celotne prodaje skupine Petrol. Na trge **JVE** smo v prvih devetih mesecih leta 2011 prodali 502 tisoč ton proizvodov iz nafte, kar predstavlja 29 odstotkov celotne prodaje skupine Petrol, na **trge EU** pa 89 tisoč ton proizvodov iz nafte, kar predstavlja 5 odstotkov celotne prodaje skupine Petrol.

V skupini Petrol smo v prvih devetih mesecih leta 2011 54 odstotkov prodanih količin nafte in proizvodov iz nafte prodali v maloprodaji, 46 odstotkov pa v veleprodaji. Maloprodajna mreža skupine Petrol je konec septembra 2011 obsegala 448 bencinskih servisov, od tega v Sloveniji 313, na Hrvaškem 85, v Bosni in Hercegovini 38, v Srbiji 6, v Črni gori 3 ter na Kosovem 3.

V skupini Petrol smo v prvih devetih mesecih leta 2011 s prodajo trgovskega blaga ustvarili 328,3 mio EUR prihodkov, kar je 5 odstotkov več kot v enakem obdobju lanskega leta in na ravni plana.

V skupini Petrol smo v prvih devetih mesecih leta 2011 prodali 40 tisoč ton utekočinjenega naftnega plina, kar je 7 odstotkov manj kot je bilo planirano in 17 odstotkov več kot lani, in 51 tisoč ton (72.692 tisoč m³) zemeljskega plina, kar je 3 odstotke več kot je bilo planirano in 7 odstotkov več kot lani.

Prodali smo še 798,6 tisoč MWh električne energije, kar je 4 odstotke več kot je bilo planirano in 227 odstotkov več kot v enakem obdobju lanskega leta, in 50,8 tisoč MWh

¹ Urad za makroekonomske analize in razvoj (UMAR: Jesenska napoved gospodarskih gibanj, september 2011)

toplotne energije, kar je 2 odstotka manj kot je bilo planirano in 17 odstotkov več kot v enakem obdobju leta 2010.

V nadaljevanju poročila je podrobneje prikazano poslovanje skupine Petrol v prvih devetih mesecih leta 2011 po posameznih dejavnostih, in sicer:

- A. Naftno-trgovska dejavnost na slovenskem trgu,
- B. Naftno-trgovska dejavnost na trgih JVE ter
- C. Energetska dejavnost.

A. Naftno-trgovska dejavnost na slovenskem trgu

Z naftno-trgovsko dejavnostjo² na slovenskem trgu in trgu EU se je v prvih devetih mesecih leta 2011 ukvarjala družba Petrol d.d., Ljubljana.

V skupini Petrol smo z naftno-trgovsko dejavnostjo na slovenskem trgu in na trgu EU v prvih devetih mesecih leta 2011 ustvarili 1,7 mrd EUR **čistih prihodkov od prodaje**, kar je 74 odstotkov celotnih prihodkov skupine Petrol. Ti so za 12 odstotkov višji kot v enakem obdobju leta 2010, in 11 odstotkov višji od plana, na kar so v največji meri vplivale višje cene nafte.

Prodaja proizvodov iz nafte skupine Petrol na slovenskem trgu

V skupini Petrol smo na slovenskem trgu v prvih devetih mesecih leta 2011 prodali 1,1 mio ton proizvodov iz nafte, kar je 2 odstotka manj kot je bilo planirano in 5 odstotkov manj kot v enakem obdobju leta 2010. Od tega smo prodali 1,09 mio ton tekočih goriv ter 44,4 tisoč ton drugih proizvodov iz nafte. Prodali smo 4 odstotke več pogonskih goriv (motornih bencinov in dieselskega goriva) kot smo planirali. V maloprodaji smo ugodne prodajne rezultate v primerjavi s planom in lanskim letom dosegli pri pogonskih gorivih, na kar so pozitivno vplivale tudi konkurenčne cene v primerjavi s sosednjimi državami. Prodajni rezultati v veleprodaji so zaradi zaostrene gospodarske situacije in s tem nižje prodaje gospodarskim subjektom slabši tako v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta kot tudi s planom. Prodaja ekstra lahkega kurilnega olja pa je bila nižja tako od prodaje v enakem obdobju lanskega leta kot od plana, predvsem zaradi večjih nakupov konec leta 2010, sorazmerno visokih cen in prehoda na druge, cenejše energetske vire.

Na trgu EU smo prodali 89,0 tisoč ton proizvodov iz nafte, kar je 110 odstotkov več kot smo planirali in 51 odstotkov več kot v enakem obdobju lanskega leta.

Odločujoči vplivi na poslovanje

Oblikovanje prodajnih cen goriv v Sloveniji

V Sloveniji so se cene oblikovale v skladu z Uredbo o oblikovanju cen naftnih derivatov, ki je bila v veljavi od 9. oktobra 2010 do 9. oktobra 2011. Modelska marža za naftne derivate, ki

² Podporne funkcije za opravljanje naftno-trgovske dejavnosti izvajajo družbe Petrol Maloprodaja Slovenija d.o.o., Petrol Tehnologija d.o.o., Petrol VNC d.o.o., Petrol-Trade Handelsges.m.b.H., Cypet-Trade Ltd. in Cypet Oils Ltd.

so državno regulirani, je bila v Uredbi o oblikovanju cen naftnih derivatov določena v fiksnih zneskih (motorni bencini 0,08363 EUR na liter, dieselsko gorivo 0,07841 EUR na liter in ekstra lahko kurilno olje 0,05162 EUR na liter).

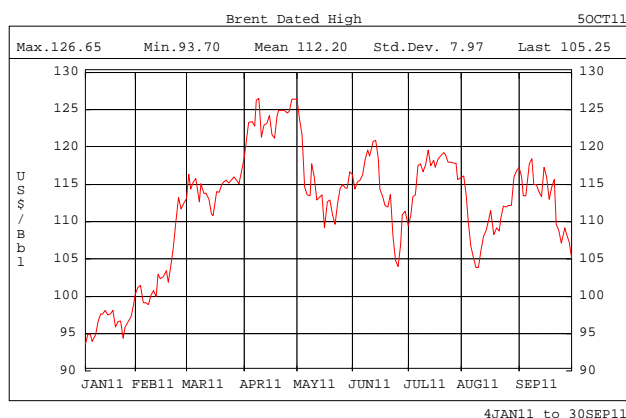
Bruto marže proizvodov iz nafte v Sloveniji, ki jih model določa v fiksnem znesku in ob spremembah maloprodajnih cen ostajajo nespremenjene, so še vedno pod evropskim povprečjem. Pri motornih bencinih so dosegale 83 odstotkov povprečne bruto marže v državah EU, pri dieselskem gorivu 70 odstotkov, pri ekstra lahkem kurilnem olju pa le 53 odstotkov.

Od 9. oktobra 2011 se cene v Sloveniji oblikujejo v skladu z novo Uredbo o oblikovanju cen naftnih derivatov, ki bo v veljavi eno leto. Modelska marža za naftne derivate, ki so državno regulirani, je v Uredbi o oblikovanju cen naftnih derivatov določena v fiksnih zneskih (motorni bencini 0,08530 EUR na liter, dieselsko gorivo 0,07998 EUR na liter in ekstra lahko kurilno 0,05265 EUR na liter). Modelska marža se je glede na predhodno uredbo povečala za 2 odstotka. Po spremembi tako na motornih bencinih dosegamo le 84,7 odstotkov povprečne bruto marže v državah EU, pri dieselskem gorivu 71,4 odstotkov, pri ekstra lahkem kurilnem olju pa še vedno le 54,1 odstotkov.

Gibanje cen nafte in naftnih derivatov na svetovnem trgu

Povprečna cena za sod surove severnomorske nafte Brent Dated je v prvih devetih mesecih leta 2011 znašala 112,20 USD/sod. Najvišjo vrednost v obravnavanem obdobju je surova nafta Brent dosegla 11. aprila 2011, in sicer 126,56 USD/sod, najnižjo vrednost pa 4. januarja 2011, in sicer 93,70 USD/sod. V primerjavi z enakim obdobjem v letu 2010 je povprečna cena nafte v letu 2011, izražena v ameriških dolarjih, višja za 45,3 odstotkov, povprečna cena nafte, izražena v evrih, pa 32,8 odstotkov. Cene motornih bencinov in srednjih destilatov so sledile trendu gibanja cen surove nafte.

Slika 7: Gibanje cene nafte Brent Dated High v prvih devetih mesecih leta 2011 v USD/sod

VIR: Petrol, 2011

Slika 8: Gibanje cene nafte Brent Dated High v prvih devetih mesecih leta 2011 v EUR/sod

VIR: Petrol, 2011

Cene nafte so do konca aprila 2011 večinoma naraščale, v maju so se cene sicer nekoliko umirile, predvsem zaradi povečane ponudbe iz nove rafinerije v ZDA, kjer so se zaradi nižjega povpraševanja v obdobju visokih cen povišale tudi zaloge bencina, do konca septembra pa so se večinoma gibale med 105 USD/sod in 120 USD/sod.

Na cene nafte so v tem obdobju vplivale predvsem negotove razmere na bližnjem vzhodu in v severni Afriki (predvsem v Libiji), kjer so največje proizvajalke nafte. Na večje povpraševanje po nafti so vplivale tudi vremenske razmere – mrzla zima na severni polobli ter potres na Japonskem. Na gibanja cen nafte vplivajo tudi gospodarske razmere v evro območju.

Članice organizacije OPEC se na rednem zasedanju kljub izpadom proizvodnje v Libiji in visokim cenam nafte, ki negativno vplivajo na svetovno gospodarsko rast, niso odločile za povečanje proizvodnih kvot. Po mnenju nekaterih članic OPEC je sprejemljiva cena nafte med 100 in 120 dolarjev za sod, mednarodna agencija za energijo (IEA) pa je izrazila pričakovanje o povečanju ponudbe, ki bi pokrila sezonsko rast v povpraševanju.

Na gibanje cen nafte bodo tudi v prihodnje najbolj vplivale razmere na bližnjem vzhodu, pa tudi pričakovanja glede gospodarske rasti, podatki o stanju zalog in o stopnji brezposelnosti v ZDA ter povpraševanje Kitajske in Indije.

Gibanje menjalnega tečaja ameriškega dolarja in evra

Menjalni tečaj med ameriškim dolarjem in evrom se je v prvih devetih mesecih leta 2011 gibal med 1,29 in 1,49 EUR/USD. Povprečni tečaj ameriškega dolarja po tečaju Evropske centralne banke je v prvih devetih mesecih leta 2011 znašal 1,41 EUR/USD.

Prodaja trgovskega blaga skupine Petrol na slovenskem trgu

V skupini Petrol smo na slovenskem trgu v prvih devetih mesecih leta 2011 s prodajo trgovskega blaga ustvarili 302,8 mio EUR prihodkov, kar je na ravni plana in 4 odstotke več kot v enakem obdobju lanskega leta. V prvih devetih mesecih leta 2011 se je v primerjavi z lanskim letom najbolj povečala prodaja tobačnih izdelkov in izdelkov iz Petrolovega kluba.

Ponudba na Petrolovi prodajnih mestih se neprenehoma spreminja in dopolnjuje, kar je posledica hitrega prilagajanja prodajnega asortimenta potrebam obiskovalcev bencinskih servisov, ki odpirajo nove poslovne priložnosti. V prvih devetih mesecih leta 2011 smo pozornost namenili širitvi projektov »Pekarna na poti« in »Topli kotiček«, ponudbi kombiniranih izdelkov »Zajtrk in malica na poti«, prodajnim akcijam glede na praznike ter širitvi ponudbe vstopnic za prireditve (Cankarjev dom).

Prodaja storitev skupine Petrol na slovenskem trgu

Med storitve uvrščamo najemnine za poslovne prostore in gostinske objekte, prevoze, storitve avtopralnic, Magna storitve, prihodke od zaračunanih storitev upravljanja s skladiščnimi kapacitetami ZORD-u in ZRSBR-ju, kave na poti, pospeševanja prodaje in druge storitve. S storitvami na področju naftno-trgovske dejavnosti na slovenskem trgu je skupina Petrol v prvih devetih mesecih leta 2011 ustvarila 22,1 mio EUR prihodkov, kar je 1 odstotek več kot je bilo planirano in 1 odstotek več kot v enakem obdobju leta 2010.

B. Naftno-trgovska dejavnost na trgih JVE

Z naftno-trgovsko dejavnostjo na trgih JVE so se v prvih devetih mesecih leta 2011 ukvarjale družbe:

- Petrol d.d., Ljubljana,
- Petrol Hrvatska d.o.o.,
- Euro - Petrol, d.o.o., Reka,
- Petrol BH Oil Company d.o.o., Sarajevo,
- Petrol d.o.o. Beograd,
- Petrol Jadranplin d.o.o.,
- Petrol-Butan d.o.o. ter
- Petrol-Invest d.o.o.

Poleg navedenih podjetij se z naftno-trgovsko dejavnostjo na trgih JVE ukvarjata tudi skupaj obvladovani družbi Petrol – Oti – Slovenija L.L.C. in Petrol Bonus d.o.o.

Družba Petrol d.d., Ljubljana je 8. avgusta 2011 podpisal pogodbo o odkupu preostalega 50-odstotnega deleža v družbi Petrol – Bonus d.o.o., ki se ukvarja s prodajo proizvodov iz nafte na trgu Črne gore.

Družba Petrol d.d., Ljubljana je 16. septembra 2011, podpisala pogodbo za nakup preostalega 49-odstotnega deleža družbe Euro-Petrol d.o.o. Po izpolnitvi vseh odložnih pogojev bo Petrol postal 100-odstotni imetnik družbe Euro-Petrol d.o.o.

V skupini Petrol smo z naftno-trgovsko dejavnostjo na trgu JVE v prvih devetih mesecih leta 2011 ustvarili 501,0 mio EUR **čistih prihodkov od prodaje**, kar je 21 odstotkov celotnih prihodkov skupine Petrol, in so za 20 odstotkov višji kot v enakem obdobju leta 2010 in 7 odstotka višji kot smo načrtovali, tako zaradi višje prodane količine kot tudi zaradi višjih cen nafte.

Prodaja proizvodov iz nafte skupine Petrol na trgih JVE

V skupini Petrol smo na trgih JVE v prvih devetih mesecih leta 2011 prodali 502,0 tisoč ton proizvodov iz nafte, kar je 2 odstotka več kot smo planirali in 13 odstotkov več kot v enakem obdobju lanskega leta, tako zaradi širitve maloprodajne kot veleprodajne mreže. V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta smo prodali 37 odstotkov več ekstra lahkega kurilnega olja, ter 8 odstotkov več pogonskih goriv, v primerjavi s planom je prodaja ekstra lahkega kurilnega olja višja za 30 odstotkov, prodaja pogonskih goriv pa je 2 odstotka nižja od plana.

Poleg tega sta skupaj obvladovani družbi Petrol – Oti – Slovenija L.L.C. in Petrol Bonus d.o.o. skupaj prodali 21,6 tisoč ton proizvodov iz nafte, kar je 23 odstotkov več kot v enakem obdobju lanskega leta.

Odločujoči vplivi na poslovanje

Oblikovanje prodajnih cen goriv na Hrvaškem

Cene naftnih derivatov – motornih bencinov, dieselskega goriva in ekstra lahkega kurilnega olja so na Hrvaškem prav tako kot v Sloveniji državno regulirane.

Od 16. aprila 2010 do 31. marca 2011 so se cene oblikovale v skladu s »Pravilnikom o utvrđivanju cijena naftnih derivata«. Prodajne cene naftnih derivatov so se spreminjale vsakih 14 dni po predpisani metodologiji ob pogoju, da se je cena pred dajatvami zvišala ali znižala za več kot 2 odstotka, vendar pa sprememba obstoječe prodajne cene ni smela biti večja od 3 odstotkov.

Bruto marža je bila določena v fiksnem znesku in sicer 0,6 HRK (0,080 EUR) za liter dieselskega goriva in motornih bencinov ter 0,4 HRK (0,050 EUR) za liter ekstra lahkega kurilnega olja, poleg tega so bili naftnim trgovcem priznani tudi stroški primarnega skladiščenja in manipulacij, tako da je dejanska bruto marža znašala 0,764 HRK (0,104 EUR) za liter motornih bencinov, 0,775 HRK (0,106 EUR) za liter dieselskega goriva ter 0,513 HRK (0,078 EUR) za liter ekstra lahkega kurilnega olja.

Od 31. marca 2011 dalje se cene oblikujejo v skladu z novim »Pravilnikom o utvrđivanju najvišjih maloprodajnih cijena naftnih derivata«. Prodajne cene naftnih derivatov se spreminjajo vsakih štirinajst dni po predpisani metodologiji, vendar pa sprememba maloprodajne cene ne sme biti večja od 3 odstotkov glede na predhodno modelsko obdobje.

Bruto marža je določena v fiksnem znesku, in sicer 0,76 HRK (0,103 EUR) za liter dieselskega goriva in motornih bencinov ter 0,58 HRK (0,078 EUR) za liter ekstra lahkega kurilnega olja. Predpisana metodologija oblikovanja najvišjih dovoljenih prodajnih cen goriv je podobna metodologiji, ki velja v Sloveniji, usklajevanje cen pa je prav tako vezano na spremembo borznih cen na naftnem trgu in spremembo tečaja dolarja glede na nacionalno valuto. V maloprodajno ceno je vključena tudi premija za spodbujanje proizvodnje biogoriv v višini 0,04 HRK (0,005 EUR) za liter goriva. Maloprodajne cene so lahko tudi nižje od najvišje dovoljene, na avtocestah in nekaterih bencinskih servisih ob morski obali pa so lahko tudi višje od modelsko določene.

Oblikovanje prodajnih cen goriv v Bosni in Hercegovini

Cene naftnih derivatov na trgu Bosne in Hercegovine niso državno regulirane in se oblikujejo prosto po pogojih trga. Spreminjajo se tedensko, pri čemer v Federaciji Bosni in Hercegovini dan pred uporabo novih maloprodajnih cen trgovci o tem obvestijo federalno ministrstvo za trgovino, medtem ko v Republiki Srbski ni obveznosti glede predhodnega obveščanja o spremembah cen. Maloprodajne cene goriv se kljub prostemu oblikovanju cen med servisi bistveno ne razlikujejo. V Republiki Srbski pa so cene nižje, ker tam glede na vire oskrbe dosegajo nižje nabavne cene, vedno močnejša pa je nelojalna konkurenca, ki z dumpinškimi cenami, slabo kvaliteto goriva in goljufijami pri količini iztočenega goriva, bistveno otežuje Petrolov položaj na trgu.

Oblikovanje prodajnih cen goriv v Srbiji

Cene naftnih derivatov na trgu Srbije od 1. januarja 2011, ko je začela veljati nova zakonodaja, ki liberalizira naftni trg v Srbiji (prost uvoz nafte in njenih derivatov), niso več državno regulirane in se oblikujejo prosto po pogojih trga.

Oblikovanje prodajnih cen goriv v Črni gori

Cene naftnih derivatov se v Črni gori oblikujejo v skladu z »Uredbo o načinu obrazovanja maksimalnih maloprodajnih cijena«, ki je v veljavi od 1. januarja 2011. Cene se spreminjajo vsakih štirinajst dni, če se gibanje cen na naftnem trgu (Platt's European Marketscan) ter gibanje tečajev evra in dolarja spremenita za več kot 5 odstotkov. Metodologija izračunavanja cene poleg cen nafte na trgu ter gibanja tečaja evra in dolarja vključuje tudi takse in dajatve ter maržo za naftna podjetja. Bruto marža je bila določena v fiksnem znesku, in sicer 0,063 EUR za liter motornega bencina, 0,064 EUR za liter eurodieselskega goriva ter 0,076 EUR za liter ekstra lahkega kurilnega olja, poleg tega model naftnim trgovcem priznava tudi stroške za pretovor, manipuliranje in provizijo banke, skladiščenje, transport, stroške distribucije, maloprodajne stroške ter mednarodno priznane najvišje izgube v višini 0,5 %.

Oblikovanje prodajnih cen goriv na Kosovu

Cene naftnih derivatov na Kosovu v maloprodaji in veleprodaji niso državno regulirane. Le cene pri prodaji naftnih derivatov državnim institucijam in podjetjem se oblikujejo v skladu s predpisano metodologijo, ki upošteva mesečno povprečje tržne cene ter gibanje tečaja ameriškega dolarja in evra, logistične stroške ter maksimalno maržo. Ta cena predstavlja neformalno osnovo za oblikovanje maloprodajnih cen, ki se spreminjajo dva- do trikrat mesečno.

Prodaja trgovskega blaga skupine Petrol na trgih JVE

V skupini Petrol smo na trgu JVE v prvih devetih mesecih leta 2011 s prodajo trgovskega blaga ustvarili 25,5 mio EUR prihodkov, kar je 4 odstotke manj kot je bilo planirano in 10 odstotkov več kot v enakem obdobju lanskega leta. Gospodarska kriza, ki je vplivala na kupno moč prebivalstva, je negativno vplivala na nakupe na bencinskih servisih, kjer smo planirano prodajo presegli le pri tobačnih izdelkih.

Nabava in logistika proizvodov iz nafte in trgovskega blaga

Učinkovita nabava in logistika proizvodov iz nafte in trgovskega blaga sodita med ključne dejavnike uspešnega poslovanja skupine Petrol. V letu 2011 sta glavna cilja na tem področju ohranitev nabavnih pogojev iz leta 2010 za skupino Petrol in znižanje stroškov logistike za odvisne družbe v skupini.

Petrol večino naftnih derivatov kupi pri največjih multinacionalnih naftnih družbah, nekaj pa tudi pri najpomembnejših svetovnih trgovcih z nafto in naftnimi derivati. Dolgoletno sodelovanje z zanesljivimi in konkurenčnimi dobavitelji daje Petrolu status partnerja. Nabava naftnih derivatov je v glavnem potekala po morju tako kot leta 2010.

V mesecu septembru smo pripravili izhodišča za nabavo naftnih derivatov za leto 2012. Za vsak trg v skupini Petrol smo pripravili scenarij oskrbe v letu 2012 in optimalne strukture virov glede na logistiko.

Na zakonodajnem področju smo na slovenskem trgu sodelovali pri predstavitvi podmodela za marže naftnih derivatov na pristojnih ministrstvih in UMAR-ju, pripravili celovit pregled naftne zakonodaje na kosovskem trgu, ki je v fazi prilagajanja zakonodaji EU, nadaljevali s hrvaškimi ministrstvi z razgovori o modelu cen in potrebnosti obveznih rezervoarskih kapacitet in se vključili v postopek podajanja pripomb pri spreminjanju naftne zakonodaje na bosanskem trgu.

Pri nabavi trgovskega blaga smo pri glavnini blagovnih skupin dosegli ciljno stopnjo maržnosti, izjema je avtomaterial kot posledica relativno mile zime. Vzporedno s cilji za leto 2012 za vse odvisne družbe oz. vse trge smo za vsako posamezno blagovno skupino definirali politiko nabave in opredelili strategijo do ključnih dobaviteljev. Redefinirali smo osnove za izdelavo cenika za pozicioniranje in akcije na maloprodajnem mestu. S ciljem izboljšanja nabavnih pogojev na nivoju skupine smo definirali tiste dobavitelje oz. ključne vrste blaga, ki so prisotne na policah ne glede na državo oz. trg, in definirali izhodišča za t.i. krovne pogodbe (globalni dobavitelji).

Aktivnosti na področju logistike so bile usmerjene v iskanje dodatnih možnosti zniževanja stroškov oskrbe ter povečanja učinkovitosti oskrbovalnih verig. Izdelana je strategija poslovanja celinskih skladišč za goriva za naslednjih 5 let, ki bo podlaga za odločitve o nadaljnjih vlaganjih in obsegu vzdrževalnih del na teh objektih.

S ciljem stroškovne racionalizacije smo odpovedali najem manjših kapacitet za srednje destilate v Luki Koper.

V septembru smo vozila, ki za nas razvažajo kosovno blago iz centralnega distribucijskega centra v Zalogu, opremili z novim sistemom sledenja in obračunavanja voznin za namenom znižanja stroškov razvoza.

23. septembra 2011 je bila podpisana pogodba za nakup 51-odstotnega lastniškega deleža v Instalaciji d.o.o. Sermin, skladno s pogoji pogodbe pa smo na Urad za varstvo konkurence RS oddali vlogo za prigrasitev koncentracije v družbi Instalacija d.o.o. Z izvršitvijo pogodbe o nakupu Petrol pridobi večinsko vlogo pri odločanju v Instalaciji d.o.o., tako da pripravljamo program reorganizacije in racionalizacije poslovanja te družbe.

C. Energetska dejavnost

Na področju energetske dejavnosti smo v prvih devetih mesecih leta 2011 ustvarili 124,4 mio EUR **čistih prihodkov od prodaje**, kar je 5 odstotkov celotnih prihodkov skupine Petrol. Ti so za 64 odstotkov višji kot v enakem obdobju leta 2010 in 6 odstotkov višji kot smo načrtovali.

Plin in toplota

S prodajo plina in toplote so se v prvih devetih mesecih leta 2011 ukvarjale družbe:

- Petrol d.d., Ljubljana,
- Petrol Energetika d.o.o.,
- Rp plin d.o.o.,
- Petrol-Trade Handelsges.m.b.H.,
- Petrol Hrvatska d.o.o.,
- Euro - Petrol, d.o.o., Reka,
- Petrol – Jadranplin d.o.o.,
- Petrol – Butan d.o.o.,
- Petrol BH Oil Company d.o.o., Sarajevo,
- Petrol d.o.o. Beograd,
- Rodgas a.d, ter
- Petrol Gas Group d.o.o.

V prvih devetih mesecih leta 2011 smo v skupini Petrol upravljali s 30 koncesijami za oskrbo s plinom (od tega 24 za oskrbo z zemeljskim plinom, 6 pa za oskrbo z utekočinjenim naftnim plinom). Z 22 koncesijami upravlja Petrol d.d., Ljubljana, s 5 Petrol Energetika d.o.o., z 1 Rodgas AD v Bački Topoli ter z 1 Petrol Gas Group d.o.o. v občini Pećinci. V juniju 2011 je Petrol z nakupom družbe RP plin, d.o.o. pridobil koncesijo za oskrbo z zemeljskim plinom v občini Šenčur. Poleg tega ima družba Petrol-Jadranplin d.o.o. sklenjeni pogodbi za oskrbo s plinom v mestih Šibenik in Reka.

Kupce smo konec septembra letošnjega leta oskrbovali tudi preko 2.280 plinohramov za prodajo utekočinjenega naftnega plina v Sloveniji in 328 plinohramov za prodajo utekočinjenega naftnega plina na Hrvaškem, skupaj 2.608 plinohramov.

V skupini Petrol smo v prvih devetih mesecih leta 2011 prodali 40,0 tisoč ton utekočinjenega naftnega plina, kar je 7 odstotkov manj kot je bilo planirano in 17 odstotkov več kot v enakem obdobju lanskega leta. Prodali smo tudi 51,0 tisoč ton (72.692 tisoč m³) zemeljskega plina, kar je 3 odstotke več kot smo planirali in 7 odstotkov več kot v enakem obdobju lanskega leta.

V prvih devetih mesecih leta 2011 smo v skupini Petrol upravljali s 5 koncesijami za daljinsko ogrevanje. V obravnavanem obdobju smo prodali 50,8 tisoč MWh toplotne energije, kar je 2 odstotka manj kot smo planirali in 17 odstotkov več kot v enakem obdobju leta 2010.

Elektrika

S proizvodnjo, prodajo in distribucijo električne energije sta se v prvih devetih mesecih leta 2011 ukvarjali družbi Petrol Energetika d.o.o. in Petrol d.d., Ljubljana.

V prvih devetih mesecih leta 2011 je skupina Petrol prodala 798,6 tisoč MWh električne energije, kar je 4 odstotke več kot je bilo planirano in 227 odstotkov več kot v enakem obdobju lanskega leta. Distribuiralni smo 239,7 tisoč MWh električne energije.

Petrol d.d., Ljubljana se je v letu 2010 aktivno vključil na trg električne energije v Sloveniji. Vzpostavili smo celotno trgovo infrastrukturo za trgovanje z električno energijo na veleprodajnem trgu v Sloveniji in sosednjih državah ter za pričetek prodaje električne energije končnim uporabnikom na območju Slovenije - poslovnim odjemalcem in gospodinjstvom. V začetku leta 2011 smo pričeli s trgovanjem z električno energijo v Sloveniji, Avstriji, Nemčiji in Italiji.

Električna energija za gospodinjstva je v sklopu celovite energetske oskrbe vključena tudi v ponudbo Petrolove Zlate kartice. Konec septembra 2011 je Petrol d.d., Ljubljana dobavljal električno energijo okoli 12.000 gospodinjstvom.

Družba Petrol d.d., Ljubljana je 19. junija 2011 podpisala pogodbo o nakupu 46,5507-odstotnega poslovnega deleža v družbi IGES d.o.o., 20. junija 2011 pogodbo o nakupu 6,8986-odstotnega deleža ter 29. julija 2011 še pogodbo o nakupu 46,5507-odstotnega poslovnega deleža v družbi IGES d.o.o, s čimer bo skupina Petrol po izpolnitvi vseh odložnih pogojev postala 100-odstotna lastnica družbe. Družba IGES d.o.o. skupaj s hčerinskimi družbami trži električno energijo tako v Sloveniji kot na trgih EU in JVE ter jo prodaja tudi končnim odjemalcem v Sloveniji. IGES d.o.o. se ukvarja tudi z inovativnimi rešitvami na področju trajnostne energetike ter učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov. Na teh področjih pa deluje tudi skupina Petrol, ki tako utrjuje položaj vodilne energetske skupine v državi.

Okoljske in energetske rešitve

Z okoljskimi in energetske rešitvami sta se v prvih devetih mesecih leta 2011 ukvarjali družbi Petrol d.d., Ljubljana in Petrol Energetika d.o.o.

Skupina Petrol je v prvih devetih mesecih leta 2011 upravljala s tremi koncesijami za upravljanje naprav za čiščenje komunalnih odpadnih voda in opravljanje gospodarske javne službe čiščenja komunalnih odpadnih voda, in sicer v mestni občini Murska Sobota s kapaciteto 42.000 populacijskih ekvivalentov, v občini Mežica s 4.000 populacijskimi ekvivalenti ter v mestni občini Sežana s kapaciteto 6.000 populacijskih ekvivalentov.

Proces čiščenja in finančno poslovanje čistilnih naprav Murska Sobota, Mežica in Sežana je v prvih devetih mesecih leta 2011 v skladu s planom.

V maju 2011 je Petrol d.d. pričel z upravljanjem čistilne naprave za čiščenje odpadnih vod v Papirnici Vevče.

Petrol d.d., Ljubljana, kot pomemben družbenik v podjetju Aquasystems d.o.o., sodeluje tudi pri čiščenju komunalnih odpadnih voda v mestni občini Maribor s kapaciteto 190.000 populacijskih ekvivalentov.

Z nakupom bioplinarne v Ihanu konec leta 2010 je Petrol vstopil na področje energetske izrabe odpadkov. Dejavnost bioplinarne je predelava gnojevke in stranskih proizvodov, kot so

glicerol (odpadek pri proizvodnji biodiesla), melasa, klavniški odpadki in odpadni prehranski izdelki v bioplin. Bioplin je mešanica metana in ogljikovega dioksida s primesmi, ki nastane pri razkroju organskih snovi brez prisotnosti kisika. Bioplin se uporabi za proizvodnjo električne energije, pri čemer kot stranski produkt nastane toplota. Električno iz bioplinarne že prodajamo, pripravljamo pa načrte tudi za izrabo toplote kot stranskega produkta.

Na področju energetskih rešitev (projekti URE in uporaba obnovljivih virov energije) zagotavljamo celovito ponudbo energentov, energetskih storitev in svetovanja.

Razširili smo nabor produktov (toplotne črpalke za sanitarno vodo in ogrevanje ter peči na pelete) pri trženju energetskih paketov za gospodinjstva. Z obratovanjem so pričele fotovoltaične elektrarne, ki smo jih postavili v letu 2010.

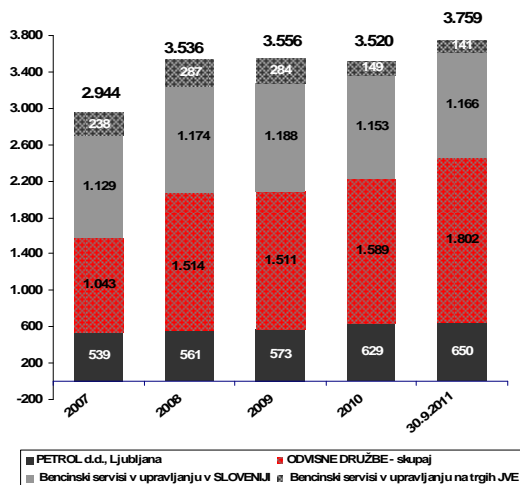
Z nakupom 74,9-odstotnega deleža v družbi EL-TEC Mulej d.o.o. 19. avgusta 2011 je skupina Petrol razširila svoje poslovanje na področju ponudbe energetskih rešitev. Družba EL-TEC Mulej d.o.o. in njene hčerinske družbe tržijo najkakovostnejše proizvode in celovite sistemske storitve na dejavnostih daljinske energetike, učinkovite razsvetljave, vodovodnih sistemov in energetskega upravljanja objektov. Družba deluje na območjih Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Kosova, Makedonije, Avstrije in Italije. Z znanjem in uporabo specializiranih orodij, s katerimi razpolaga družba EL-TEC Mulej d.o.o., bo Petrol še aktivneje pristopil k svoji dolgoročni strategiji razvoja celovitih energetskih rešitev za obstoječe in nove kupce tako v Sloveniji kot v tujini.

Trajnostni razvoj

Zaposleni

Na dan 30.09.2011 je v skupini Petrol 3.759 zaposlenih, od tega 31 odstotkov v odvisnih družbah in na bencinskih servisih v upravljanju tujini. Število zaposlenih se je v primerjavi s koncem leta 2010 povečalo za 239 zaradi širitve poslovanja in vključitve novih družb v skupino Petrol.

Slika 9: Gibanje števila zaposlenih v letih 2007 – 2011 v skupini Petrol in na bencinskih servisih v upravljanju

Gibanje števila zaposlenih v prvih devetih mesecih leta 2011

V skupini Petrol je bilo v prvih devetih mesecih leta 2011 zaposlenih 431 novih sodelavcev, 192 zaposlenim je prenehala pogodba o zaposlitvi, 86 zaposlenih pa je bilo premeščenih med podjetji znotraj skupine Petrol.

Tabela 3: Gibanje števila zaposlenih v prvih devetih mesecih leta 2011 v skupini Petrol in na bencinskih servisih v upravljanju

Gibanje števila zaposlenih	Stanje 30.9.2011	Nove zaposlitve oz. prenehanja v letu 2011 v podjetju		Interne preместitve v letu 2011 v Skupini Petrol		Skupaj prihodi v letu 2011	Skupaj odhodi v letu 2011	Stanje 31.12.2010
		Prišli	Odšli	Prišli	Odšli			
Petrol d.d., Ljubljana	650	32	18	10	3	42	21	629
Odvisne družbe	1.802	299	88	48	46	347	134	1.589
Najemni bencinski servisi v Sloveniji	1.166	93	76	28	32	121	108	1.153
Najemni bencinski servisi v tujini	141	7	10	0	5	7	15	149
Skupina Petrol	3.759	431	192	86	86			3.520

Struktura zaposlenih

Povprečna starost zaposlenih v skupini Petrol je konec septembra 2011 znašala 41,4 let. Med zaposlenimi je 69 odstotkov moških in 31 odstotkov žensk.

V skupini Petrol se izobrazbena struktura z leti izboljšuje, kar je na eni strani rezultat izobraževanja zaposlenih, na drugi strani pa kadrovske politike, saj novo zaposleni sodelavci zvišujejo izobrazbeno strukturo, hkrati pa podjetje zapuščajo sodelavci z nižjo stopnjo izobrazbe. Pri tem velja poudariti, da ima skupina Petrol interes za izobraževanje svojih zaposlenih, saj je znanje ena od bistvenih konkurenčnih prednosti podjetja.

Povprečna stopnja izobrazbe zaposlenih v skupini Petrol, merjena na lestvici od 1 do 8, je na dan 30.09.2011 znašala 4,8, kar pomeni, da imajo zaposleni v povprečju srednješolsko izobrazbo.

Usposabljanje

V prvih devetih mesecih leta 2011 se je različnih oblik izobraževanja udeležilo 10.631 udeležencev. Skupaj je bilo v skupini Petrol izvedenih 57.742 pedagoških ur usposabljanja, kar predstavlja v povprečju 16 pedagoških ur usposabljanja na zaposlenega v obravnavanem obdobju.

V prvih devetih mesecih leta 2011 smo izvajali strokovna in zakonsko zahtevana izobraževanja.

V skupini Petrol posebno pozornost namenjamo tudi usposabljanju zunanjih sodelavcev (prevoznikov, študentov,...) in kupcev. V tem obdobju smo zanje organizirali več različnih seminarjev, na katerih je prisostvovalo 1.246 udeležencev.

Nagrajevanje

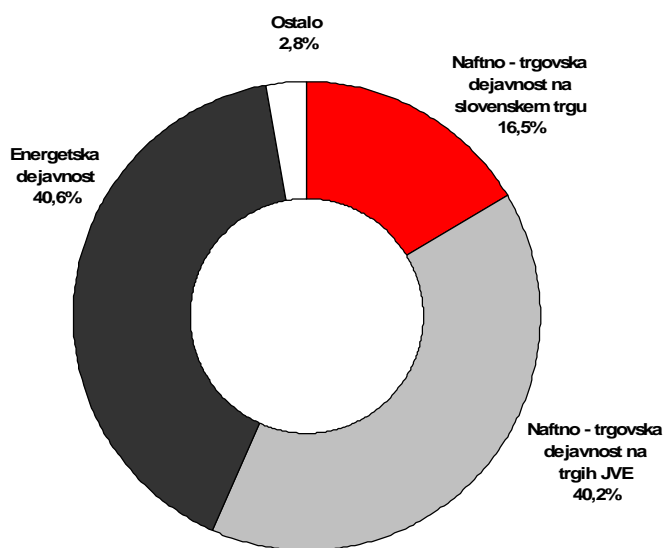
Usmerjenost k uspešnosti je v skupini Petrol osnova sistema nagrajevanja, zato so plače sestavljene iz fiksnega in variabilnega dela. Pomemben del variabilnega dela plač je skupinska delovna uspešnost, ki jo za bencinske servise, območne enote maloprodaje in veleprodaje izračunavamo mesečno, za korporativne funkcije pa polletno, na podlagi izračuna mere uspešnosti. Individualno delovno uspešnost pripoznavamo preko nagrad za izredne delovne uspehe in napredovanja zaposlenih.

V letu 2010 je Petrol prejel osnovni certifikat Družini prijazno podjetje. Preko izpolnjevanja 18 sprejetih ukrepov se zaposlenim omogoča lažje usklajevanje poklicnega in družinskega življenja. Družba Petrol Energetika d.o.o. pa je prejela bronastega konjička, priznanje Managerkam prijazno podjetje, ki ga podeljuje Sekcija managerk pri Združenju Manager.

Naložbe

V prvih devetih mesecih leta 2011 smo za naložbe v opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva ter dolgoročne finančne naložbe namenili 52,3 mio EUR. Od tega smo 16 odstotkov namenili naftno-trgovski dejavnosti na slovenskem trgu, 40 odstotkov naftno-trgovski dejavnosti na trgih JV Evrope, 41 odstotkov energetske dejavnosti ter 3 odstotke posodobitvi informacijske in druge infrastrukture.

Slika 10: Struktura investiranih sredstev skupine Petrol v prvih devetih mesecih leta 2011

Sistem kakovosti

Sistemi kakovosti, ki so se v preteklosti večinoma usmerjali v povečanje učinkovitosti in odličnosti, postopoma vključujejo vse več elementov trajnostnega razvoja. Ti morajo obsegati varovalke, ki naj bi zagotavljale globalno zaščito tako človekovega okolja kot človeka samega.

Poslovanje skupine Petrol temelji na uveljavljanju visokih standardov kakovosti. Od leta 1997 naprej po standardu ISO 9001 certificirani sistem vodenja kakovosti v skupini stalno nadgrajujemo in razširjamo. Poleg certificiranih sistemov kakovosti in ravnanja z okoljem (glej tabelo 4) so v integrirani sistem kakovosti vključene tudi zahteve sistema ravnanja z živili HACCP, sistema varnosti in zdravja pri delu OSHS ter sistem informacijske varnosti v skladu s standardom BS 7799-2.

V mesecu maju 2011 je v družbah Petrol d.d., Ljubljana, Petrol Energetika d.o.o. in Petrol Tehnologija, d.o.o. potekala recertifikacijska presoja sistemov vodenja kakovosti ISO 9001 in sistemov ravnanja z okoljem ISO 14001. Vse družbe so presojo uspešno prestale, veljavnost certifikatov je podaljšana za naslednje triletno obdobje.

V Laboratoriju Petrol, ki ima vzpostavljen sistem vodenja kakovosti v skladu z zahtevami standarda SIST EN ISO/IEC 17025:2005 (Splošne zahteve za usposobljenost preskuševalnih lin kalibracijskih laboratorijev) je bil v februarju 2011 izveden nadzorni obisk akreditacijskega organa in širitev obsega akreditacije za 3 nove preskusne metode. Skupaj ima Laboratorij Petrol akreditiranih 75 metod.

V družbi Petrol Tehnologija d.o.o., ki ima vzpostavljen sistem kakovosti v skladu s standardom SIST EN ISO/IEC 17020 »Splošna merila za delovanje različnih organov, ki izvajajo kontrolo«, je bila v septembru izvedena presoja. Obseg akreditiranih metod se je razširil za metodo Kontrole meril pretoka na avtocisternah. Družba ima z razširitvijo sedaj akreditiranih 14 preskusnih metod za področje kontrol meril pretoka in kontrole opreme pod tlakom.

Tabela 4: Pregled certifikatov in akreditacij laboratorijev

Družba	Sistem vodenja kakovosti	Sistem ravnanja z okoljem	Akreditacije laboratorijev
Petrol d.d., Ljubljana	ISO 9001: 2000	ISO 14001: 2004	SIST EN ISO/IEC 17025:2005
Petrol Tehnologija d.o.o.	ISO 9001: 2000	ISO 14001: 2004	SIST EN ISO/IEC 17020:2004
Petrol Energetika d.o.o.	ISO 9001: 2000	ISO 14001: 2004	/
Petrol Hrvatska d.o.o., Zagreb	ISO 9001: 2000	/	/
Euro Petrol d.o.o., Rijeka	ISO 9001: 2000	ISO 14001: 2004	/

Družbena odgovornost

Petrol v svoje poslovanje že vrsto let vključuje skrb za družbena in okoljska vprašanja. Na zahteve in izzive časa odgovarjamo z dolgoročno strategijo rasti in s trdnim zavedanjem, da podpora okolju, v katerem delujemo, pomembno vpliva na naše poslovanje in razvoj. Širšim družbenim in lokalnim skupnostim tako že vrsto let pomagamo k razgibanemu življenjskemu slogu in k višji kakovosti življenja. Svojo odgovorno družbeno držo dokazujemo s podporo številnim športnim, kulturnim, humanitarnim in okoljevarstvenim projektom. Družbeno odgovornost v skupini Petrol vidimo kot trajno zavezo pri sodelovanju z okoljem, v katerem poslujemo.

Aktivnosti, ki so zaznamovale Petrolovo delovanje na področju družbene odgovornosti:

- v sodelovanju z Rdečim križem Slovenije in Zavodom Republike Slovenije za transfuzijsko medicino smo organizirali vseslovensko krvodajalsko akcijo pod geslom »Daruj energijo za življenje«, ki je bila najbolj obiskana krvodajalska akcija v zadnjih 10 letih;
- spodbujali smo zdrav življenjski slog: s spletno akcijo »Oblecite se za tek trojk« smo oblekli kar 401 trojko za tek trojk, ki se tradicionalno odvija v sklopu prireditev Pot ob žici;
- spodbujali smo likovno kreativnost otrok: izvedli smo že 21. likovni natečaj »Otroci odraslim«, ki je letos potekal pod geslom »Energija za življenje« in se ga je udeležilo preko 1.500 otrok, 111 likovnih del je bilo nagrajenih;
- pri športnih uspehih sodelujemo s slovenskimi športniki: podaljšali smo pogodbo o pokroviteljstvu z boksarjem Dejanom Zavcem in podpisali pogodbo o pokroviteljstvu s teniškim igralcem Blažem Kavčičem.

Poslovna tveganja

Upravljanje tveganj

Zaostrena gospodarska situacija je v prvih devetih mesecih leta 2011 vplivala na poslovanje podjetij in tudi na upravljanje s poslovnimi tveganji v skupini Petrol.

Odbor za poslovna tveganja je imel v letošnjem letu 4 seje. V začetku leta je bil najprej prenovljen Pravilnik o upravljanju s poslovnimi tveganji skupine Petrol in pripravljena izhodišča za novo ocenjevanje poslovnih tveganj v skupini Petrol. V juniju sta bili organizirani delavnici za ocenjevalce poslovnih tveganj, nato je bilo izvedeno ocenjevanje poslovnih tveganj skupine Petrol in konec septembra pripravljeno tudi Poročilo o ocenjevanju poslovnih tveganj skupine Petrol za leto 2011.

Petrolov model poslovnih tveganj zajema 20 skupin poslovnih tveganj, razdeljenih na dve veliki skupini:

- tveganja okolja in
- tveganja delovanja.

Med najpomembnejša in najverjetnejša poslovna tveganja tudi na podlagi ocenjevanja poslovnih tveganj v letu 2011 še naprej sodijo predvsem finančna tveganja: cenovno, kreditno, valutno, likvidnostno ter obrestno tveganje.

Poleg finančnih tveganj so med najpomembnejšimi in najverjetnejšimi tveganji tudi komercialna tveganja, tveganja finančnega okolja, tveganja poslovno-finančnega odločanja, tveganja gospodarskega okolja, tveganja strateškega odločanja in tveganja zakonodaje in regulative.

Cenovno in valutno tveganje

V skupini Petrol kupujemo proizvode iz nafte po tržnih pogojih tujih nakupnih trgov in jih plačujemo večinoma v USD. Prodaja poteka v lokalnih valutah. Ker sodita svetovni naftni trg in trg ameriškega dolarja med najbolj nestabilne svetovne trge, je skupina Petrol pri opravljanju svoje temeljne dejavnosti izpostavljena tako cenovnemu tveganju –

spremembam cen naftnih derivatov, kot tudi valutnemu tveganju – spremembam tečaja EUR/USD. Od aprila leta 2000 naprej nam model o oblikovanju cen naftnih derivatov omogoča prenašanje gibanj svetovnih cen naftnih derivatov in deviznih tečajev na domače prodajne cene. Tako je izpostavljenost skupine Petrol cenovnemu in valutnemu tveganju močno zmanjšana.

Pri dobavi električne energije končnim odjemalcem je matična družba cenovno in količinsko tveganje ustrezno obvladovala z uskladitvijo nabavnih pogojev pri dobaviteljih na eni strani s prodajnimi pogoji do kupcev na drugi strani.

Obvladujoča družba spremlja in nudi svetovanje pri sklepanju zavarovanj pred valutnimi tveganji tudi za odvisne družbe. Predvsem gre za tveganja zaradi spremembe tečaja EUR/HRK na Hrvaškem in tečaja EUR/RSD v Srbiji. Tečaj EUR/HRK se je v letošnjem poletju gibal izven običajnih sezonskih trendov. Pričakovanja trga po krepitvi tečaja EUR/HRK konec poletja se niso uresničila, zato nismo sklenili terminskih poslov za varovanje tečaja EUR/HRK. V skupini Petrol smo bili izpostavljeni spremembi tečaja EUR/RSD le zaradi dolgoročnega kredita v EUR, ki ga je imela ena od odvisnih družb v Srbiji. Poleti smo predčasno ta kredit odplačali, zato sedaj v Srbiji nismo več izpostavljeni valutnemu tveganju.

V transakcije z izvedenimi instrumenti vstopamo izključno zaradi zavarovanja pred cenovnimi in valutnimi tveganji in ne iz špekulativnih razlogov.

Kreditno tveganje

Za obvladovanje terjatev smo v začetku leta 2011 prenovili sistem upravljanja s terjatvami iz poslovanja. Novelirali smo Navodilo o upravljanju s terjatvami do pravnih oseb, še bolj smo aktivni pri izterjavi, v primeru neplačila pa se hitreje odločamo za prenehanje prodaje kupcem na odprto in hitreje uporabimo pravna sredstva za poplačilo terjatev. Posebno pozornost namenjamo individualni obravnavi velikih kupcev. Obenem smo še bolj zaostriili pogoje odobravanja višine izpostavljenosti (limita) do posameznega kupca in povečali obseg prvovrstnih instrumentov zavarovanja (hipoteke, zastave, bančne garancije, zavarovanja pri SID - Prvi kreditni zavarovalnici d.d. Ljubljana, varščine, korporativne garancije, poroštva, zadolžnice, menice).

V prvih devetih mesecih leta 2011 smo posvečali večjo pozornost izterjavi terjatev do gradbenih podjetij v Sloveniji in izterjavi terjatev na trgih JV Evrope, na katerih je plačilna sposobnost gospodarstva še slabša kot v Sloveniji. Terjatve sistematično spremljamo po starosti, po regijah in organizacijskih enotah, po kakovosti in po posameznih kupcih. Za spremljanje uporabljamo enotno računalniško aplikacijo za upravljanje s terjatvami, ki nam omogoča avtomatski nadzor nad izpostavljenostjo do posameznega kupca ter takojšnje ukrepanje.

Kreditno tveganje je bilo tudi najpomembnejše tveganje, ki mu je bila matična družba izpostavljena pri prodaji električne energije fizičnim osebam in pravnim osebam v prvih devetih mesecih leta 2011, ki pa ga je družba obvladovala z zgoraj opisanimi ukrepi.

Kljub splošnemu poslabševanju finančne moči naših kupcev zaradi likvidnostnih težav, zmanjševanju proizvodnje in prodaje in upadu izvoza, ocenjujemo, da skupina Petrol obvladuje kreditno tveganje. Naša ocena temelji na vrsti produktov, ki jih prodajamo, tržnem

deležu, velikem številu kupcev in velikem obsegu instrumentov zavarovanj. Skupina Petrol pa se do konca leta ne bo mogla povsem izogniti posledicam velikega števila stečajev, ki se napovedujejo v do konca leta.

Likvidnostno tveganje

Finančna kriza na slovenskem in svetovnem finančnem trgu je povzročila, da je bančni sektor bistveno previdnejši pri financiranju posameznikov in podjetij.

Lahko rečemo, da je ponudba kratkoročnih sredstev za skupino Petrol tudi v letu 2011 dobra in nam omogoča ugodno kratkoročno financiranje. Dejstvo pa je, da rast cen naftnih derivatov zahteva večji obseg kratkoročnega financiranja, ki ga zaenkrat uspešno zagotavljamo. Ob napovedih, da bi se v prihodnjem obdobju cena nafte lahko še nekoliko zvišala in s tem tudi naše potrebe po kratkoročnem financiranju, pa smo ves čas aktivni v pogovorih z bankami za povečanje kreditnih linij.

Veliko pozornosti in previdnosti je potrebno posvetiti vodenju denarnega toka predvsem na področju planiranja prilivov iz prodaje na odlog, saj ima zaradi splošnega povečanja plačilne nediscipline in upada prodaje precej naših kupcev težave s financiranjem poslovanja.

Skupina Petrol je sposobna v vsakem trenutku izpolniti vse dospele obveznosti. Predvsem uspešno poslovanje skupine Petrol zagotavlja dolgoročno plačilno sposobnost skupine in povečuje lastniški kapital skupine.

Obrestno tveganje

Izpostavljenost obrestnemu tveganju v skupini Petrol spremljamo tekoče. Obvladujoča družba ima dolgoročne kredite z variabilno obrestno mero vezane na EURIBOR. Povprečna vrednost EURIBOR-ja je bila v prvih devetih mesecih leta 2011 višja kot konec leta 2010, vendar je zgodovinsko gledano še vedno na zelo nizkih ravneh. Tudi skupna obrestna mera, po kateri se zadolžuje skupina Petrol je bila 30.9.2011 višja kot konec leta 2010.

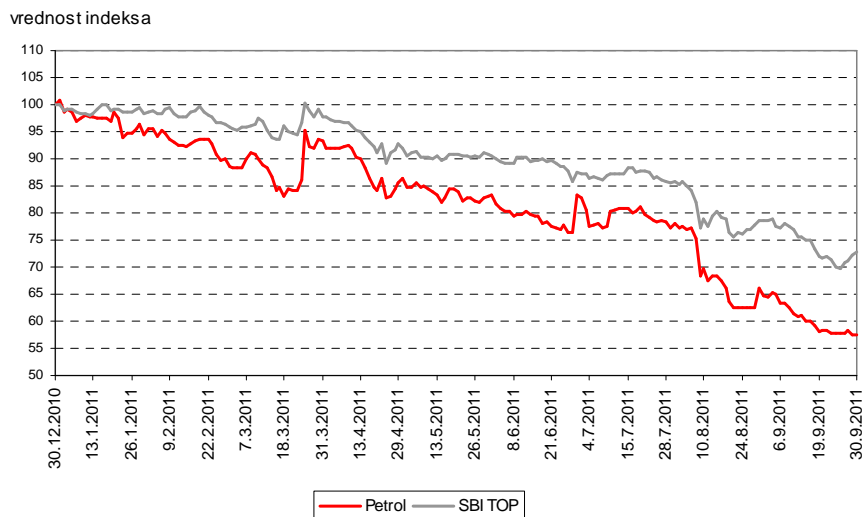
Za zavarovanje obrestne izpostavljenosti del variabilne obrestne mere spremenimo v fiksno z uporabo izvedenih finančnih instrumentov. Obrestno izpostavljenost zavarujemo do višine polovice neto obrestne pozicije skupine Petrol. Pri odločitvi o dodatnem zavarovanju upoštevamo napovedi gibanj obrestnih mer in se glede na tržne razmere odločimo, kdaj in s katerimi instrumenti bomo izvedli zavarovanje. V avgustu in septembru tega leta smo povečali obseg sklenjenih obrestnih zavarovanj glede na stanje konec leta 2010 za 29 odstotkov na skupaj 216 mio EUR sklenjenih IRS.

Delnica

V prvih devetih mesecih leta 2011 so bile cene delnic na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev v povprečju nižje kot so bile konec leta 2010. To odraža tudi indeks SBITOP - slovenski blue-chip indeks, ki služi kot primerjalni indeks, ki nudi informacije o gibanju cen največjih in najlikvidnejših delnic na organiziranem trgu, in v sestavi katerega je tudi delnica Petrola. Vrednost indeksa SBITOP je konec septembra 2011 nižja za 27,3 odstotke glede na vrednost konec leta 2010. V enakem obdobju je delnica Petrola izgubila 42,4 odstotke

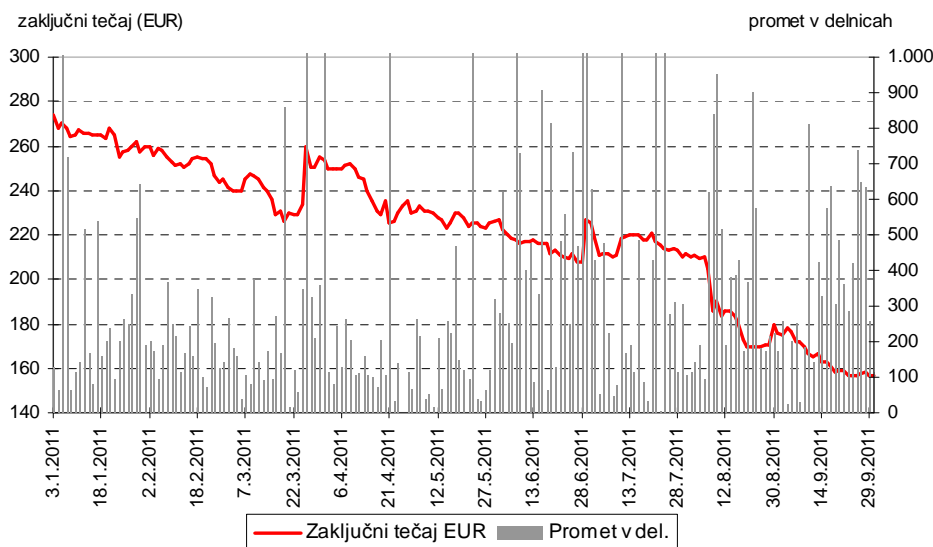
vrednosti. Po prometu, ki je v obdobju od januarja do septembra znašal 24,8 mio EUR, je delnica Petrola zasedla tretje mesto med delnicami na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev. Po tržni kapitalizaciji na dan 30.9.2011 v višini 326,8 mio EUR je delnica Petrola na četrtem mestu na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev, kar hkrati predstavlja 6,4 odstotke celotne tržne kapitalizacije delnic na slovenskem borznem trgu.

Slika 11: Gibanje baznega indeksa za zaključni tečaj Petrola d.d., Ljubljana in za indeks SBITOP v prvih devetih mesecih leta 2011 glede na konec leta 2010

V prvih devetih mesecih leta 2011 se je tečaj Petrolove delnice gibal med 156,50 EUR ter 274,00 EUR za delnico, povprečni tečaj v tem obdobju je znašal 222,23 EUR. Čisti poslovni izid na delnico je znašal 15,62 EUR, knjigovodska vrednost delnice pa je znašala 210 EUR. Na dan 30.9.2011 je imel Petrol d.d., Ljubljana 37.466 delničarjev. Konec septembra 2011 je bilo v lasti tujih pravnih in fizičnih oseb 60.364 delnic oziroma 2,89 odstotkov. V primerjavi s koncem leta 2010 se je delež tujih delničarjev povečal za 0,3 odstotne točke.

Slika 12: Zaključni tečaj in promet s Petrolovo delnico v prvih devetih mesecih leta 2011

Slika 13: Lastniška struktura Petrol d.d., Ljubljana na dan 30.9.2011

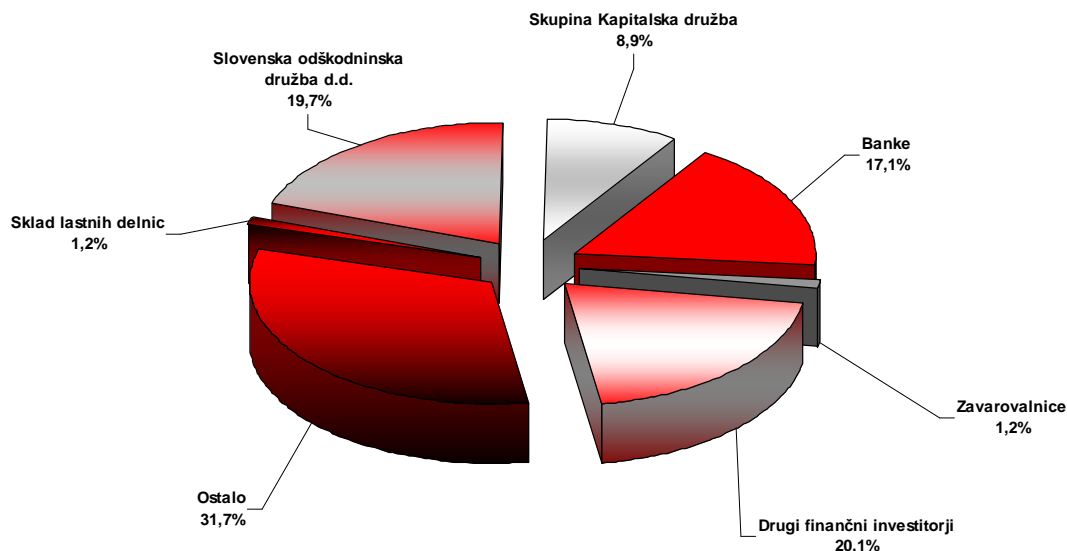

Tabela 5: Spremembe v lastniški strukturi delničarjev Petrol d.d., Ljubljana (primerjava med 30.9.2011 in 31.12.2010)

	30.9.2011		31.12.2010	
	Št. delnic	v %	Št. delnic	v %
Slovenska odškodninska družba d.d.	412.009	19,7%	412.009	19,7%
Skupina Kapitalska družba	184.852	8,9%	184.852	8,9%
Banke	357.546	17,1%	311.232	14,9%
Zavarovalnice	25.719	1,2%	25.344	1,2%
Drugi finančni investitorji	419.199	20,1%	452.828	21,7%
Ostalo	662.273	31,7%	675.333	32,4%
Sklad lastnih delnic	24.703	1,2%	24.703	1,2%
Skupaj	2.086.301	100,0%	2.086.301	100,0%

Tabela 6: 10 največjih delničarjev Petrol d.d., Ljubljana na dan 30.9.2011

10 največjih delničarjev Petrola d.d., Ljubljana na dan 30.9.2011				
	Delničar	Naslov	Število delnic	Delež v %
1	SLOVENSKA ODŠKODNINSKA DRUŽBA, D.D.	MALA ULICA 5, 1000 LJUBLJANA	412.009	19,75%
2	KAPITALSKA DRUŽBA, D.D.	DUNAJSKA CESTA 119, 1000 LJUBLJANA	172.639	8,27%
3	NLB d.d.	TRG REPUBLIKE 2, 1000 LJUBLJANA	126.365	6,06%
4	ISTRABENZ D.D.	CESTA ZORE PERELLO-GODINA 2, 6000 KOPER	84.490	4,05%
5	GB D.D., KRANJ	BLEIWEISOVA CESTA 1, 4000 KRANJ	84.299	4,04%
6	VIZIJA HOLDING, K.D.D.	DUNAJSKA CESTA 156, 1000 LJUBLJANA	71.676	3,44%
7	VIZIJA HOLDING ENA, K.D.D.	DUNAJSKA CESTA 156, 1000 LJUBLJANA	63.620	3,05%
8	VZAJEMNI SKLAD NFD 1 DELNIŠKI	TRDINOVA ULICA 4, 1000 LJUBLJANA	58.358	2,80%
9	HYPOTHEK BANK D.D.	DUNAJSKA CESTA 117, 1000 LJUBLJANA	43.500	2,09%
10	NOVA KBM D.D.	ULICA VITA KRAIGHERJA 4, 2000 MARIBOR	42.985	2,06%

Tabela 7: Število delnic v lasti članov nadzornega sveta in uprave na dan 30.9.2011

Ime in priimek	Funkcija	Število delnic	Delež v kapitalu
Nadzorni svet		135	0,01%
Notranji člani		135	0,01%
1. Boštjan Trstenjak	Član nadzornega sveta	-	0,0000%
2. Franc Premrn	Član nadzornega sveta	135	0,0065%
3. Andrej Tomplak	Član nadzornega sveta	-	0,0000%
Zunanji člani		-	0,00%
1. Tomaž Kuntarič	Predsednik nadzornega sveta	-	0,0000%
2. Bruno Korelič	Podpredsednik nadzornega sveta	-	0,0000%
3. Urban Golob	Član nadzornega sveta	-	0,0000%
4. Dari Južna	Član nadzornega sveta	-	0,0000%
5. Irena Prijović	Članica nadzornega sveta	-	0,0000%
Uprava		250	0,01%
1. Tomaž Berločnik	Predsednik uprave	-	0,0000%
2. Janez Živko	Član uprave	40	0,0019%
3. Mariča Lah	Članica uprave	40	0,0019%
4. Rok Vodnik	Član uprave	170	0,0081%
5. Samo Gerdin	Član uprave - Delavski direktor	-	0,0000%

Odobreni kapital

Skupščina družbe Petrol d.d., Ljubljana je dne 6. maja 2010 na svoji 20. skupščini delničarjev sprejela sklep o predlagani statutarni spremembi, s katerim upravo pooblašča, da lahko v soglasju z nadzornim svetom v obdobju petih let po vpisu te spremembe v sodni register, brez posebnega sklepa skupščine, poveča osnovni kapital družbe do višine polovice osnovnega kapitala, ki obstaja na dan sprejema tega sklepa, kar predstavlja nominalni znesek 26.120.488,52 EUR, in sicer z izdajo novih delnic za vložke (odobreni kapital).

Pogojno povečanje vpoklicanega kapitala

Skupščina družbe Petrol d.d., Ljubljana do 30. septembra 2011 ni sklepala o pogojnem povečanju vpoklicanega kapitala.

Dividende

Po sklepu 21. skupščine delničarjev, ki je bila 19. maja 2011, je Petrol d.d., Ljubljana v avgustu 2011 izplačal bruto dividendo za leto 2010 v višini 7,50 EUR na delnico. Bruto dividenda za leto 2009 pa je znašala 5,90 EUR na delnico in je bila izplačana v avgustu 2010.

Lastne delnice

Lastnih delnic družba Petrol d.d., Ljubljana v prvih devetih mesecih leta 2011 ni odkupovala. Na dan 30.9.2011 je družba imela 24.703 lastnih delnic, oziroma 1,2 odstotka registriranega osnovnega kapitala. Njihova skupna nabavna vrednost je 30.9.2011 znašala 2,6 mio EUR. Od tržne vrednosti delnic na ta dan je bila nižja za 1,26 mio EUR.

Lastne delnice so bile pridobljene v letih od 1997 do 1999, in sicer najprej 10.371 lastnih delnic in nato še 22.830 lastnih delnic. Lastne delnice sme družba pridobivati le za namene po določbi 247. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) in za nagrajevanje uprave in nadzornega sveta. Lastne delnice porabljamo v skladu s statutom družbe.

Redna udeležba na konferencah za vlagatelje in obveščanje javnosti

Družba Petrol d.d., Ljubljana ima reden program sodelovanja z domačimi in tujimi vlagatelji, ki vključuje javne objave, individualne sestanke in predstavitve ter javne predstavitve družbe. Redno se udeležujemo konferenc za vlagatelje, ki jih vsako leto organizirajo Ljubljanska borza, Dunajska borza in različne banke. V prvih devetih mesecih leta 2011 se je družba udeležila štirih pomembnih konferenc za vlagatelje. V prvi polovici aprila smo se udeležili konference v Avstriji, in sicer v Zuersu pod okriljem Raiffeisen Centrobank, v drugi polovici aprila pa smo sodelovali na Dnevu slovenskega kapitalskega trga v Ljubljani, ki ga je organizirala Ljubljanska borza v sodelovanju s partnerji. V juniju in septembru smo sodelovali na dveh spletnih konferencah slovenskih družb, ki ju je organizirala Ljubljanska borza ob tehnični podpori Thomson Reuters-a. Posnetek predstavitve s septembrske konference je na voljo na naši spletni strani (<http://www.petrol.si/za-vlagatelje/javne-objave/petrol-se-je-predstavil-na-spletni-konferenci-ljubljanske-borze-0>) in na spletni strani Ljubljanske borze. V prvih devetih mesecih leta 2011 smo imeli tudi več individualnih sestankov s posameznimi domačimi in tujimi vlagatelji.

Uprava

Aleksander Svetelšek je 10. januarja 2011 odstopil z mesta predsednika uprave Petrola d.d., Ljubljana. Z istim dnem je bil za predsednika uprave Petrola d.d. za obdobje do 1. februarja 2011 imenovan Rok Vodnik. S 1. februarjem je bil za predsednika uprave Petrola d.d., Ljubljana s 5-letnim mandatnim obdobjem imenovan Tomaž Berložnik.

Roman Dobnikar je 15. septembra 2011 odstopil z mesta člana uprave.

Nadzorni svet

Žiga Debeljak, član nadzornega sveta, je 22. avgusta 2011 odstopil z mesta člana nadzornega sveta družbe Petrol d.d., Ljubljana.

Skupščina

Na 21. skupščini družbe Petrol d.d., Ljubljana, dne 19. maja 2011, so bili sprejeti sklepi:

- o uporabi bilančnega dobička za izplačilo dividend delničarjem v znesku 15.647.257,50 EUR oziroma 7,50 EUR bruto na delnico ter za prenos v druge rezerve iz dobička v znesku 3.325.943,83 EUR. Za izplačilo dividend se uporabi čisti poslovni izid leta 2010;
- podeljeni sta bili razrešnici upravi in nadzornemu svetu za poslovno leto 2010;
- za revidiranje računovodskega poročila ter pregled poslovnega poročila za poslovno leto 2011 je bila imenovana družba KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d.o.o. iz Ljubljane;
- o spremembi Statuta družbe Petrol d.d., Ljubljana s katerimi se ukinja mesto podpredsednika uprave, ukinja skupno zastopanje, spreminja kvorum in pogoji za odločanje ter izbiro članov uprave;
- o določitvi višine plačil za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta. Za opravljanje funkcije pripada predsedniku nadzornega sveta mesečno plačilo v višini 1.200,00 EUR bruto, ostalim članom nadzornega sveta pa mesečno plačilo v višini 1.000,00 EUR bruto.

Ostala pojasnila družbe Petrol d.d., Ljubljana

Prospekt družbe Petrol d.d., Ljubljana, pripravljen ob uvrstitvi delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana v kotacijo na borzi, je objavljen na spletni strani družbe. Vse spremembe prospekta so objavljene v strategiji družbe, letnem poročilu družbe Petrol d.d., Ljubljana in javnih objavah družbe Petrol d.d., Ljubljana, dostopnih na spletnih straneh družbe in spletnih straneh Ljubljanske borze, d.d. (SEOnet). V septembru 2009 je bil pripravljen nov Prospekt družbe Petrol d.d., Ljubljana za uvrstitev obveznic v trgovanje na organiziranem trgu.

Dogodki po zaključku obdobja

- Mariči Lah je z dnem 14.10.2011 prenehal mandat članice uprave Petrol d.d., Ljubljana.

RAČUNOVODSKO POROČILO

Prikaz finančne uspešnosti skupine Petrol in družbe Petrol d.d., Ljubljana

Izkaz poslovnega izida skupine Petrol in družbe Petrol d.d., Ljubljana

(v EUR)	Pojasnila	Skupina Petrol			Petrol d.d.		
		1-9 2011	1-9 2010	Indeks 11/10	1-9 2011	1-9 2010	Indeks 11/10
Prihodki od prodaje		2.359.810.582	2.034.701.332	116	2.001.197.371	1.739.559.455	115
Nabavna vrednost prodanega blaga		(2.129.934.682)	(1.819.330.285)	117	(1.821.739.316)	(1.575.343.280)	116
Kosmati poslovni izid		229.875.900	215.371.047	107	179.458.055	164.216.175	109
Stroški materiala	4	(18.292.688)	(18.530.435)	99	(8.331.786)	(7.207.525)	116
Stroški storitev	5	(82.878.853)	(82.013.033)	101	(84.151.488)	(82.187.490)	102
Stroški dela	6	(38.372.757)	(39.039.766)	98	(17.948.468)	(19.003.917)	94
Amortizacija	7	(26.265.027)	(25.523.868)	103	(17.380.805)	(16.497.020)	105
Drugi stroški	8	(2.140.744)	(2.035.358)	105	(1.308.529)	(1.258.514)	104
Stroški iz poslovanja		(167.950.069)	(167.142.460)	100	(129.121.076)	(126.154.466)	102
Drugi prihodki	2	4.745.449	7.448.957	64	3.379.815	5.309.486	64
Drugi odhodki		(317.740)	(652.903)	49	(11.676)	(56.162)	21
Poslovni izid iz poslovanja		66.353.540	55.024.641	121	53.705.119	43.315.033	124
Delež dobičkov iz naložb, vrednotenih po kapitalski metodi		8.386.667	9.427.120	89	-	-	-
Finančni prihodki iz dividend odvisnih, pridruženih in skupaj obvladovanih družb		-	-	-	9.369.083	17.073.475	55
Drugi finančni prihodki	9	51.803.030	52.639.899	98	47.302.118	50.413.406	94
Drugi finančni odhodki	9	(83.991.510)	(73.273.358)	115	(73.386.774)	(66.242.842)	111
Finančni izid		(32.188.480)	(20.633.459)	156	(26.084.656)	(15.829.436)	165
Poslovni izid pred davki		42.551.727	43.818.302	97	36.989.546	44.559.072	83
Obračunani davek		(7.672.301)	(8.532.804)	90	(5.542.244)	(8.019.094)	69
Odloženi davek		1.305.561	177.739	-	763.885	252.289	303
Davek		(6.366.740)	(8.355.065)	76	(4.778.359)	(7.766.806)	62
Čisti poslovni izid poslovnega leta		36.184.987	35.463.237	102	32.211.188	36.792.266	88
Čisti poslovni izid poslovnega leta, ki pripada:							
lastnikom obvladujoče družbe		35.900.833	34.736.186	103	32.211.188	36.792.266	88
neobvladujočemu deležu		284.154	727.051	39	-	-	-
Osnovni in popravljeni dobiček na delnico	10	17,41	16,85	103	15,62	17,85	88

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Izkaz vseobsegajočega donosa skupine Petrol in družbe Petrol d.d., Ljubljana

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	1-9 2011	1-9 2010	1-9 2011	1-9 2010
Čisti poslovni izid poslovnega leta	36.184.987	35.463.237	32.211.188	36.792.266
Neto dobiček/(izguba) za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	54.818	(70.400)	54.818
Neto učinkoviti del spremembe v poštenu vrednosti instrumenta za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov	1.846.153	62.210	1.846.153	62.210
Pripis sprememb v kapitalu pridruženih družb	0	(178.566)	-	-
Tečajne razlike	(555.472)	(1.337.150)	-	-
Drugi vseobsegajoči donos	1.290.681	(1.398.688)	1.775.753	117.028
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta	37.475.668	34.064.549	33.986.941	36.909.293
Celotni vseobsegajoči donos, ki pripada:				
lastnikom obvladujoče družbe	37.652.317	33.348.430	33.986.941	36.909.293
neobvladujočemu deležu	(176.649)	716.119	-	-

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Izkaz finančnega položaja skupine Petrol in družbe Petrol d.d., Ljubljana

(v EUR)	Pojasnila	Skupina Petrol			Petrol d.d.		
		30. september 2011	31. december 2010	Indeks 11/10	30. september 2011	31. december 2010	Indeks 11/10
SREDSTVA							
Nekratkoročna (dolgoročna) sredstva							
		23.663.269	23.394.325	101	5.129.420	4.596.036	112
	11						
		575.522.005	573.361.635	100	325.763.181	328.944.955	99
	12						
		13.702.559	14.293.359	96	13.574.677	14.186.872	96
		8.241.579	-	-	211.677.272	200.531.434	106
	13						
		28.852.069	16.386.748	176	71.325.545	61.270.000	116
	14						
		123.233.253	119.535.318	103	154.860.000	154.860.000	100
	15						
		11.537.302	11.338.780	102	11.458.259	11.259.737	102
	16						
		12.207.823	10.944.605	112	9.979.772	10.443.715	96
	17						
		950.223	966.472	98	950.223	966.472	-
	18						
		35.836.134	35.074.080	102	37.597.603	37.274.223	101
		833.746.216	805.295.322	104	842.315.952	824.333.444	102
Kratkoročna sredstva							
		137.315.812	108.421.227	127	121.606.861	90.193.443	135
	19						
		17.263.140	13.674.416	126	11.827.163	7.627.732	155
	20						
		321.169.079	312.122.226	103	272.818.776	285.951.240	95
	21						
		52.406	437.355	12	0	0	-
		8.231.177	3.848.931	214	8.231.177	3.848.931	214
	22						
		8.259.880	4.167.703	198	7.772.202	2.661.009	292
	23						
		13.971.397	17.543.771	80	10.802.117	14.773.479	73
		506.262.891	460.215.629	110	433.058.297	405.055.834	107
		1.340.009.107	1.265.510.951	106	1.275.374.249	1.229.389.278	104
KAPITAL IN OBVEZNOSTI							
Kapital, ki pripada lastnikom Skupine Petrol							
		52.240.977	52.240.977	100	52.240.977	52.240.977	100
		80.991.385	80.991.385	100	80.991.385	80.991.385	100
		61.989.616	61.988.761	100	61.749.884	61.749.884	100
		2.604.670	2.604.670	100	2.604.670	2.604.670	100
		(2.604.670)	(2.604.670)	100	(2.604.670)	(2.604.670)	100
		122.878.816	119.367.602	103	113.303.547	109.792.331	103
		(4.157.531)	(6.003.684)	69	(4.157.531)	(6.003.684)	69
		401.641	401.641	100	101.786.625	101.857.024	100
		(3.898.437)	(3.803.768)	102	0	0	-
		81.867.032	64.940.254	126	32.211.188	18.973.201	170
		392.313.499	370.123.168	106	438.126.074	419.601.118	104
		34.281.355	34.458.004	99	-	-	-
		426.594.854	404.581.172	105	438.126.074	419.601.118	104
Nekratkoročne obveznosti							
		3.953.465	3.953.944	100	2.066.543	2.066.543	100
		3.218.247	2.677.566	120	2.538.403	2.538.403	100
		12.424.243	14.025.330	89	12.424.243	13.532.594	92
		278.922.761	318.821.179	87	240.513.422	293.077.579	82
	24						
		1.380.312	1.364.060	101	1.373.532	1.357.182	-
		6.370.495	6.497.196	98	25.191.649	25.209.249	100
		306.269.523	347.339.275	88	284.107.793	337.781.550	84
Kratkoročne obveznosti							
		210.557.461	173.244.281	122	134.384.626	131.661.896	102
	24						
		382.611.170	328.437.942	116	406.565.975	331.060.070	123
	25						
		1.280.418	2.854.687	45	678.125	1.712.921	40
		12.695.681	9.053.594	140	11.511.655	7.571.723	152
	26						
		607.144.730	513.590.504	118	553.140.382	472.006.610	117
		913.414.253	860.929.779	106	837.248.174	809.788.160	103
		1.340.009.107	1.265.510.951	106	1.275.374.249	1.229.389.278	104

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Izkaz gibanja kapitala skupine Petrol

(v EUR)	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička				Rezerve za varovanje pred tveganjem	Rezerve za pošteno vrednosti	Tečajne razlike	Zadržani dobiček	Kapital, ki pripada lastnikom Skupine Petrol	Neobvladujoči delež	Skupa
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Druge rezerve iz dobička							
Stanje 1. januar 2010	52.240.977	80.991.385	61.974.850	2.604.670	(2.604.670)	110.420.597	(7.590.800)	527.948	(1.495.562)	53.160.388	350.229.783	31.310.329	381.540.112
Izplačilo dividend za leto 2009						(12.163.428)					(12.163.428)		(12.163.428)
Povečanje neobvladujočega deleža											0	771.717	771.717
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	(12.163.428)	0	0	0	0	(12.163.428)	771.717	(11.391.711)
Čisti poslovni izid tekočega leta										34.736.186	34.736.186	727.051	35.463.237
Druge spremembe v vseobsegajočem donosu							62.210	(123.748)	(1.326.218)		(1.387.756)	(10.932)	(1.398.688)
Skupaj spremembe v vseobsegajočem donosu	0	0	0	0	0	0	62.210	(123.748)	(1.326.218)	34.736.186	33.348.430	716.119	34.064.549
Stanje 30. septembra 2010	52.240.977	80.991.385	61.974.850	2.604.670	(2.604.670)	98.257.169	(7.528.591)	404.201	(2.821.780)	87.896.574	371.414.785	32.798.165	404.212.950
Stanje 1. januar 2011	52.240.977	80.991.385	61.989.616	2.604.670	(2.604.670)	119.367.602	(6.003.684)	401.641	(3.803.768)	64.939.399	370.123.168	34.458.004	404.581.172
Izplačilo dividend za leto 2010										(15.461.985)	(15.461.985)		(15.461.985)
Prenos čistega poslovnega izida leta 2010						3.511.216				(3.511.216)	0		0
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	3.511.216	0	0	0	(18.973.201)	(15.461.985)	0	(15.461.985)
Čisti poslovni izid tekočega leta										35.900.833	35.900.833	284.154	36.184.987
Druge spremembe v vseobsegajočem donosu							1.846.153		(94.669)		1.751.484	(460.803)	1.290.681
Skupaj spremembe v vseobsegajočem donosu	0	0	0	0	0	0	1.846.153	0	(94.669)	35.900.833	37.652.317	(176.649)	37.475.668
Stanje 30. septembra 2011	52.240.977	80.991.385	61.989.616	2.604.670	(2.604.670)	122.878.816	(4.157.531)	401.641	(3.898.437)	81.867.032	392.313.499	34.281.355	426.594.854

Izkaz gibanja kapitala družbe Petrol d.d., Ljubljana

(v EUR)	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička			Druge rezerve iz dobička	Rezerve za varovanje pred tveganjem	Rezerve za pošteno vrednost	Zadržani dobiček	Skupaj
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice					
Stanje 1. januarja 2010	52.240.977	80.991.385	61.749.884	2.604.670	(2.604.670)	100.845.326	(7.590.801)	103.084.537	2.137.232	393.458.540
Izplačilo dividend za leto 2009						(12.163.428)				(12.163.428)
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	(12.163.428)	0	0	0	(12.163.428)
Čisti poslovni izid tekočega leta									36.792.266	36.792.266
Druge spremembe v vseobsegajočem donosu							62.210	54.818		117.028
Skupaj spremembe v vseobsegajočem donosu	0	0	0	0	0	0	62.210	54.818	36.792.266	36.909.293
Stanje 30. septembra 2010	52.240.977	80.991.385	61.749.884	2.604.670	(2.604.670)	88.681.898	(7.528.592)	103.139.355	38.929.498	418.204.405
Stanje 1. januar 2011	52.240.977	80.991.385	61.749.884	2.604.670	(2.604.670)	109.792.331	(6.003.684)	101.857.024	18.973.201	419.601.118
Izplačilo dividend za leto 2010									(15.461.985)	(15.461.985)
Prenos čistega poslovnega izida leta 2010						3.511.216			(3.511.216)	0
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	3.511.216	0	0	(18.973.201)	(15.461.985)
Čisti poslovni izid tekočega leta									32.211.188	32.211.188
Druge spremembe v vseobsegajočem donosu							1.846.153	(70.400)		1.775.753
Skupaj spremembe v vseobsegajočem donosu	0	0	0	0	0	0	1.846.153	(70.400)	32.211.188	33.986.941
Stanje 30. septembra 2011	52.240.977	80.991.385	61.749.884	2.604.670	(2.604.670)	113.303.547	(4.157.531)	101.786.625	32.211.188	438.126.074

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Izkaz denarnega toka skupine Petrol in družbe Petrol d.d., Ljubljana

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	30. september 2010	30. september 2011	30. september 2010
Denarni tokovi pri poslovanju				
Čisti poslovni izid	36.184.987	35.463.237	32.211.188	36.792.266
Prilagoditve za:				
Davki	6.366.740	8.355.065	4.778.359	7.766.805
Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev	25.546.459	24.855.383	16.839.082	16.014.158
Amortizacija neopredmetenih sredstev	718.568	668.485	541.723	482.862
(Dobiček)/izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	(198.183)	(584.787)	(137.386)	(211.938)
Prihodki od sredstev v upravljanju	(49.050)	(49.634)	(49.050)	(42.481)
Neto (zmanjšanje)/oblikovanje rez. za zaslužke zaposlenecv	0	(43.534)	0	0
Neto (zmanjšanje)/oblikovanje drugih rezervacij	(1.060.964)	(1.138.386)	(1.108.351)	(1.148.048)
Neto primanjkljaji blaga	3.448.242	2.311.028	2.366.058	1.851.677
Neto finančni (prihodki)/odhodki	12.215.368	12.536.749	10.819.486	7.317.405
Neto (zmanjšanje)/oblikovanje popravka vrednosti terjatev	7.443.018	2.992.246	3.859.258	1.249.146
Delež v dobičku odvisnih družb	407.015	0	0	0
Delež v dobičku skupaj obvladovanih družb	(2.274.076)	(1.980.602)	0	0
Delež v dobičku pridruženih družb	(6.519.606)	(7.446.518)	0	0
Fin. prih. iz naslova prejetih dividend od odvisnih družb	0	0	(6.546.262)	(5.617.065)
Fin. prih. iz naslova prejetih dividend od skupaj obvlad. družb	0	0	0	(3.849.709)
Fin. prih. iz naslova prejetih dividend od pridr. družb	0	0	(2.821.667)	(3.919.500)
Denarni tok iz poslovanja pred spremembo obratnega kapitala	82.228.518	75.938.732	60.752.438	56.685.579
Neto (zmanjšanje)/oblikovanje drugih obveznosti	3.642.087	794.254	3.939.338	1.403.952
Neto zmanjšanje/(oblikovanje) drugih sredstev	(313.224)	(1.986.939)	(2.582.339)	(2.990.207)
Spremembo zalog	(32.238.626)	(10.261.713)	(33.619.702)	(8.292.825)
Sprememba poslovnih in drugih terjatev	(20.975.280)	(51.303.115)	4.479.574	(38.613.097)
Sprememba poslovnih in drugih obveznosti	57.665.463	94.641.826	76.975.174	61.461.385
Denar, ustvarjen pri poslovanju	90.008.938	107.823.045	109.944.483	69.654.788
Izdatki za obresti	(16.183.471)	(15.547.650)	(13.869.719)	(14.190.836)
Izdatki za davke	(8.725.026)	(2.727.554)	(6.577.039)	(1.245.100)
Čista denarna sredstva iz poslovanja	65.100.441	89.547.841	89.497.725	54.218.851
Denarni tokovi iz naložbenja				
Izdatki pri naložbah v odvisne družbe	(8.285.296)	(3.745.124)	(12.824.854)	(3.539.120)
Izdatki pri naložbah v skupaj obvladovane družbe	(10.554.545)	(3.673.776)	(10.554.545)	(3.673.776)
Prejemki pri neopredmetenih sredstvih	202.476	7.196	0	0
Izdatki pri neopredmetenih sredstvih	(1.211.921)	(465.046)	(1.070.020)	(349.714)
Prejemki pri opredmetenih osnovnih sredstvih	1.626.883	2.986.804	1.073.593	901.567
Izdatki pri opredmetenih osnovnih sredstvih	(38.544.149)	(32.562.504)	(18.329.819)	(14.865.267)
Izdatki pri finančnih sredstvih, razpoložljivih za prodajo	37.314	0	37.314	0
Prejemki pri danih posojilih	9.813.329	5.949.455	18.510.772	7.199.884
Izdatki pri danih posojilih	(14.673.864)	(15.977.176)	(22.293.629)	(7.343.477)
Prejete obresti	6.096.947	5.075.295	5.689.540	2.403.894
Prejete dividende od odvisnih družb	0	0	6.546.262	5.617.065
Prejete dividende od skupaj obvladovanih družb	0	3.849.709	0	3.849.709
Prejete dividende od pridruženih družb	2.821.667	3.919.500	2.821.667	3.919.500
Prejete dividende od drugih	163.115	160.499	163.115	160.499
Čista denarna sredstva iz naložbenja	(52.508.044)	(34.475.169)	(30.230.604)	(5.719.235)
Denarni tokovi iz financiranja				
Izdatki pri izdaji obveznic	(15.354)	(15.354)	(15.354)	(15.354)
Prejemki pri prejetih posojilih	1.347.174.507	1.244.833.603	561.985.005	723.322.402
Izdatki pri prejetih posojilih	(1.347.595.570)	(1.279.857.893)	(609.459.603)	(757.230.174)
Izplačane dividende delničarjem	(15.748.532)	(12.157.951)	(15.748.532)	(12.157.951)
Čista denarna sredstva iz financiranja	(16.184.949)	(47.197.595)	(63.238.484)	(46.081.077)
Povečanje/(zmanjšanje) denarja in denarnih ekvivalentov	(3.592.552)	7.875.077	(3.971.363)	2.418.538
Gibanje denarja in denarnih ekvivalentov				
Na začetku leta	17.543.771	7.789.488	14.773.479	6.909.640
Prevedbene razlike	20.178	(31.679)	0	0
Povečanje/(zmanjšanje)	(3.592.552)	7.875.077	(3.971.363)	2.418.538
Na koncu obdobja	13.971.397	15.632.887	10.802.117	9.328.179

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Pojasnila k računovodskim izkazom

1. Poročajoča družba

Petrol d.d., Ljubljana (v nadaljevanju "Družba") je podjetje s sedežem v Sloveniji. Naslov registriranega sedeža je Petrol d.d., Ljubljana, Dunajska cesta 50, 1527 Ljubljana. V nadaljevanju so predstavljeni uskupinjeni računovodski izkazi skupine za obdobje, ki se je končalo dne 30. septembra 2011 in ločeni računovodski izkazi družbe Petrol d.d., Ljubljana za obdobje, ki se je končalo dne 30. septembra 2011. Uskupinjeni računovodski izkazi vključujejo družbo in njene odvisne družbe, deleže Skupine v pridruženih družbah ter deleže v skupaj obvladovanih družbah (skupaj v nadaljevanju "Skupina"). Podrobnejši pregled sestave Skupine je prikazan v poglavju *Organizacijska shema skupine Petrol*.

2. Podlaga za sestavo

a. Izjava o skladnosti

Računovodski izkazi družbe Petrol d.d., Ljubljana in uskupinjeni računovodski izkazi skupine Petrol so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) kot jih je sprejela Evropska unija.

Uprava družbe je računovodske izkaze Družbe in uskupinjene računovodske izkaze Skupine sprejela dne 10. 11. 2011.

Pri pripravi računovodskih izkazov so bile upoštevane enake računovodske usmeritve kot pri pripravi računovodskih izkazov za leto 2010. Za medletno poročanje je upoštevan standard MRS 34 – Medletno računovodsko poročanje

b. Podlaga za merjenje

Skupinski računovodski izkazi in računovodski izkazi Družbe so pripravljani na osnovi izvirmih vrednosti, razen naslednjih sredstev in obveznosti, ki so prikazani po poštenu vrednosti:

- izpeljani finančni instrumenti,
- finančna sredstva po poštenu vrednosti preko poslovnega izida,
- za prodajo razpoložljiva finančna sredstva,
- naložbe v pridružene in skupaj obvladovane družbe (velja za Družbo).

c. Funkcionalna in predstavljena valuta

Računovodski izkazi v tem poročilu so predstavljeni v evrih (EUR) brez centov, evro pa je tudi funkcionalna valuta družbe. Zaradi zaokroževanja vrednostnih podatkov lahko prihaja do nepomembnih odstopanj v seštevkih v preglednicah.

d. Uporaba ocen in presoj

Priprava računovodskih izkazov zahteva, da poslovodstvo oblikuje ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na izkazane zneske sredstev in obveznosti ter razkrije pogojnih sredstev in obveznosti na dan priprave računovodskih izkazov, ter na izkazane zneske prihodkov in odhodkov v poročevalnem obdobju.

Ocene in predpostavke so prisotne pri naslednjih presojah:

- oceni dobe koristnosti amortizirljivih sredstev,
- preizkusu oslabitve sredstev,
- oceni poštene vrednosti naložb v pridružene in skupaj obvladovane družbe (velja le za Družbo),
- oceni poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev,
- oceni poštene vrednosti finančnih sredstev, merjenih po poštenu vrednosti prek poslovnega izida,
- oceni poštene vrednosti izpeljanih finančnih instrumentov,
- oceni čiste iztržljive vrednosti zalog,
- oceni udenarjive vrednosti terjatev,
- oceni potrebnih rezervacij itd.

Ker so ocene podvržene subjektivni presoji in določeni stopnji negotovosti, se poznejši dejanski rezultati lahko razlikujejo od ocen. Oblikovanje ocen in s tem povezane predpostavke in negotovosti so razkriti v pojasnilih k posameznim naštetim postavkam.

Ocene se redno preverjajo. Spremembe računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju v katerem so bile ocene spremenjene, če sprememba vpliva samo na to obdobje, ali v obdobju spremembe in v prihodnjih obdobjih, če sprememba vpliva na prihodnja obdobja.

e. Napake iz preteklih obdobj

Skupina/Družba popravi napake iz preteklih obdobj za nazaj, in sicer v prvih računovodskih izkazih, ki so odobreni za objavo po odkritju napak. Napake Skupina/Družba popravi s:

- preračunanjem primerjalnih zneskov iz predstavljenega preteklega obdobja ali preteklih obdobj, v katerih so se napake pojavile;
- preračunanjem začetnih saldov sredstev, dolgov in kapitala za prvo predstavljeno preteklo obdobje, če se je napaka pojavila pred prvim predstavljenim preteklim obdobjem.

Skupina/Družba v obdobju do 30. septembra 2011 ni imela napak iz preteklih obdobj.

3. Pomembne računovodske usmeritve Skupine

Skupina in družbe v Skupini so v teh računovodskih izkazih dosledno uporabile spodaj opredeljene računovodske usmeritve za vsa predstavljena obdobja.

a. Osnova za uskupinjevanje

Skupinski računovodski izkazi vključujejo računovodske izkaze obvladujoče družbe in odvisnih družb. Odvisna družba je družba, v kateri ima obvladujoča družba prevladujoč kapitalski delež ali prevladujoč vpliv iz drugih razlogov.

Poslovne združitve

Obvladovanje je možnost odločanja o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja ali družbe za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Za datum nakupa velja dan, ko je obvladovanje preneseno na prevzemnika. Pri določitvi datuma nakupa je treba presoditi, ali je obvladovanje preneseno z ene stranke na drugo.

Skupina vrednoti dobro ime po pošteni vrednosti prenesene kupnine, vključno s pripoznano vrednostjo kakršnega koli neobvladujočega deleža v prevzeti družbi, zmanjšano za čisto pripoznano vrednost (običajno pošteno vrednost) prevzetih sredstev in obveznosti, vrednotenih na dan prevzema. Prenesena kupnina vključuje poštene vrednosti prenesenih sredstev, obveznosti Skupine do predhodnih lastnikov prevzete družbe in poslovne deleže, izdane s strani Skupine. Prenesena kupnina vsebuje tudi pošteno vrednost zneska, katerega plačilo je odvisno od prihodnjih dogodkov, in pravice prevzete družbe do plačil z delnicami, ki jih je v poslovni združitvi treba nadomestiti. V primeru, da se prejšnja razmerja med Skupino in prevzeto družbo prekinajo zaradi poslovne združitve, se vrednost prekinitev (navedena v pogodbi) in vrednost netržnega dela odšteteja od prenesene kupnine in pripoznata med drugimi stroški.

Pogojna obveznost prevzete družbe se v poslovni združitvi upošteva takrat, ko ta obveznost predstavlja tekočo obvezo in izhaja iz preteklih dogodkov ter če je njeno pošteno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Skupina vrednoti neobvladujoče deleže po sorazmernem deležu v razpoznavnem sredstvu prevzete družbe.

Odvisne družbe

Odvisne družbe so družbe, ki jih obvladuje Skupina. Obvladovanje obstaja, ko ima Skupina zmožnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Računovodski izkazi odvisnih družb so vključeni v skupinske računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanje začne, do datuma, ko preneha. Računovodske usmeritve odvisnih družb so bile spremenjene in usklajene z usmeritvami Skupine. Izgube, ki se nanašajo na neobvladujoče deleže v odvisni družbi se razporedijo v postavko neobvladujoči deleži, četudi bo potem postavka izkazovala negativno stanje.

Prevzemi s strani družb, ki so pod skupnim upravljanjem

Poslovne združitve, ki nastanejo na podlagi prenosov deležev v družbah, ki so pod skupnim upravljanjem družbenika, ki obvladuje Skupino se obračunavajo kot da bi do prevzema prišlo na začetku najzgodnejše primerjave primerjalnega obdobja ali, če kasneje, na dan ko je prišlo do skupnega upravljanja; zaradi tega se primerjave prenovijo. Prevzeta sredstva in obveznosti se pripoznajo po knjigovodski vrednosti, ki je že prej zapisana v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujoče družbe Skupine. Sestavni deli kapitala prevzete družbe so dodajo sorodnim sestavnim delom kapitala Skupine, z izjemo osnovnega kapitala prevzete družbe, ki se pripozna kot del delniške premije. Denarni vložek vplačan pri prevzemu se pripozna neposredno v postavki kapitala.

Izguba obvladovanja

Po izgubi obvladovanja Skupina odpravi pripoznanje sredstev in obveznosti odvisnega podjetja, neobvladujočih deležev, kot tudi pripoznanje drugih sestavin kapitala, ki se nanašajo na odvisno podjetje. Kakršnikoli presežki ali primanjkljaji, ki se pojavijo pri izgubi obvladovanja se pripozna v poslovnem izidu. Če Skupina zadrži kakšen delež v prejšnji odvisni družbi, se ta delež izmeri po pošteni vrednosti na datum, ko se obvladovanje izgubi. Kasneje se ta delež obračuna v kapitalu kot naložba v pridruženo družbo (obračunan po kapitalski metodi) ali kot za prodajo razpoložljivo finančno sredstvo, odvisno od stopnje zadržanega vpliva.

Naložbe v pridružene družbe in skupaj obvladovane družbe

Pridružene družbe so družbe, v katerih ima Skupina pomemben vpliv, ne obvladuje pa njihove finančne in poslovne usmeritve. Skupaj obvladovane družbe so družbe, katerih gospodarska delovanja so pod skupnim obvladovanjem Skupine in ki so nastala na podlagi pogodbenega sporazuma, po katerem so potrebne soglasne finančne in poslovne odločitve.

Naložbe v pridružene družbe in skupaj obvladovane družbe se obračunavajo po kapitalski metodi. Skupinski računovodski izkazi zajemajo delež Skupine v dobičkih in izgubah skupaj obvladovanih družb, izračunan po kapitalski metodi, po opravljeni uskladitvi računovodskih usmeritev, od datuma, ko se pomemben vpliv začne, do datuma, ko se konča. Če je delež Skupine v izgubah pridružene družbe ali skupaj obvladovane družbe večji kot njen delež, se knjigovodska vrednost deleža Skupine (vključno z vsemi dolgoročnimi naložbami) zmanjša na nič, delež v nadaljnjih izgubah pa se preneha pripoznavati, toda le v obsegu, za katerega ima Skupina obvezo ali je opravila plačila v imenu pridružene družbe ali skupaj obvladovane družbe.

Posli izvzeti iz konsolidacije

Pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov so izločena stanja, dobički in izgube, ki izhajajo iz poslov znotraj Skupine. Nerealizirani dobički iz poslov s pridruženimi podjetji (obračunani po kapitalski metodi) se izločijo le do obsega deleža Skupine v tem podjetju. Nerealizirane izgube se izločijo na enak način kot dobički pod pogojem, da ne obstaja dokaz o oslavitvi.

b. Prevedba tujih valut

Prevedba poslov v tuji valuti

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v ustrezno funkcionalno valuto po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti ob koncu poročevalskega obdobja, se preračunajo v funkcionalno valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcionalni valuti na začetku

obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem kot tudi odplačno vrednost v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti in izmerjena po pošteni vrednosti, se pretvorijo v funkcionalno valuto po menjalnem tečaju na dan, ko je določena višina poštene vrednosti. Nedenarne postavke, izražene v tuji valuti in izmerjene po izvorni vrednosti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju na dan posla. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Prevedba računovodskih izkazov družb v skupini iz funkcionalne v poročevalsko valuto

Skupinski računovodski izkazi so predstavljeni v evrih, ki so domača in poročevalska valuta obvladujoče družbe. Postavke vsake družbe v Skupini, ki so vključene v računovodske izkaze, se merijo v valuti izvirnega gospodarskega okolja, v katerem družba posluje ter se za potrebe konsolidacije prevedejo v poročevalsko valuto kot sledi:

- sredstva in obveznosti v vsakem predstavljenem izkazu finančnega položaja se prevedejo po tečaju ECB na datum poročanja;
- prihodki in odhodki podjetij v tujini se preračunajo v EUR po tečajih, ki so veljavni na dan preračuna.

Tečajne razlike so pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu in izkazane v prevedbeni rezervi znotraj postavke kapitala.

Tečajne razlike, ki izhajajo iz prevedbe finančnih naložb v odvisne družbe v tujini, se izkazujejo v vseobsegajočem donosu. V kolikor gre za odvisne družbe v tujini, ki niso v polni lasti, se ustrezen sorazmerni delež prevedbene razlike razporedi med neobvladujoči delež.

Ko se družba v tujini odtuji na način, da ne obstaja več obvladovanje, pomemben vpliv ali skupno obvladovanje, se ustrezen nabrani znesek v prevedbeni rezervi prerazporedi kot poslovni izid oz. kot prihodek ali odhodek iz naslova odtujitve. Če Skupina odtuji zgolj del svojega deleža v odvisni družbi, ki vključuje podjetje v tujini in ob tem ohrani obvladovanje, se ustrezni sorazmerni delež nabranega zneska prerazvrsti med neobvladujoči delež. Če Skupina odtuji zgolj del svoje naložbe v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, ki vključuje podjetje v tujini in pri tem ohrani pomemben vpliv ali skupno obvladovanje, se ustrezni sorazmerni delež nabranega zneska prerazvrsti v poslovni izid.

c. Finančni instrumenti

Finančni instrumenti vključujejo naslednje postavke:

- neizpeljana finančna sredstva,
- neizpeljane finančne obveznosti,
- izpeljane finančne instrumente.

Oslabitev finančnih sredstev je podrobneje opisana v pojasnilu j1.

c1. Neizpeljana finančna sredstva

Neizpeljana finančna sredstva Skupine vključujejo denar in denarne ekvivalente, terjatve in posojila ter naložbe. Računovodske usmeritve naložb v skupaj obvladovane družbe in naložb v pridružene družbe so prikazane v točki a.

Skupina na začetku pripozna obveznice in vloge oz. depozite na dan njihovega nastanka. Druga finančna sredstva so na začetku pripoznana na datum menjave oz. ko Skupina postane predmet pogodbenih določil instrumenta. Skupina odpravi pripoznanje finančnega sredstva, ko ugasnejo pogodbeno pravice do denarnih tokov iz tega sredstva ali ko Skupina prenese pravice do pogodbenih denarnih tokov iz finančnega sredstva na podlagi posla, v katerem se prenesejo vsa tveganja in koristi iz lastništva finančnega sredstva.

Neizpeljani finančni instrumenti Skupine se ob začetnem pripoznanju razvrstijo v eno od naslednjih skupin: finančno sredstvo po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, finančno sredstvo v posesti do zapadlosti, obveznosti in terjatve ter za prodajo razpoložljiva finančna sredstva. Klasifikacija je odvisna od namena, za katerega je bil instrument pridobljen.

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva so tista neizpeljana finančna sredstva, ki so označena kot razpoložljiva za prodajo ali pa niso uvrščena kot posojila in terjatve ali finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida.

Vrednotena so po pošteni vrednosti, če je pošteno vrednost mogoče ugotoviti in se dobički ali izgube pri vrednotenju pripoznajo neposredno v vseobsegajočem donosu oz. kapitalu, razen izgub zaradi oslavitve in dobičkov ter izgub iz preračuna tečajnih razlik, dokler se za finančno sredstvo ne odpravi pripoznanje. Pri odpravi pripoznanja za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, se nabrani dobički in izgube, izkazani v drugem vseobsegajočem donosu obdobja, prenesejo v poslovni izid.

Če poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti, saj je razpon ocen utemeljene poštene vrednosti pomemben in je verjetnost različnih ocen težko presoditi, družba meri finančno sredstvo po nabavni vrednosti. V primeru izkazovanja finančnega sredstva po nabavni vrednosti je to pojasnjeno v razkritju.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida

Finančno sredstvo je razvrščeno po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, če je v posesti za trgovanje ali če je določeno kot takšno po začetnem pripoznanju. Finančna sredstva so določena po pošteni vrednosti preko poslovnega izida pod pogojem, da je Skupina zmožna voditi ta finančna sredstva kot tudi odločati o nakupih in prodajah na podlagi poštene vrednosti. Po začetnem pripoznanju se pripadajoči stroški posla pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku. Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid so merjena po pošteni vrednosti, znesek spremembe poštene vrednosti pa se pripozna v poslovnem izidu.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida Skupine zajemajo predvsem nerealizirane in ovrednotene izpeljane finančne instrumente na dan poročanja.

Posojila in terjatve

Posojila in terjatve so neizpeljana finančna sredstva z nespremenljivimi ali določljivimi plačili, ki ne kotirajo na delujočem trgu. Glede na zapadlost so razvrščena med kratkoročna finančna sredstva (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali dolgoročna finančna sredstva (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja). Posojila in terjatve so v bilanci stanja izkazana med poslovnimi in drugimi terjatvami po odplačni vrednosti z upoštevanjem veljavne obrestne mere.

Denar in denarni ekvivalenti

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki zajemajo gotovino, bančne depozite do treh mesecev in druge kratkoročne, hitro unovčljive naložbe s prvotno dospelostjo treh mesecev ali manj.

c2. Neizpeljane finančne obveznosti

Skupina na začetku pripozna izdane dolžniške vrednostne papirje na dan njihovega nastanka. Vse druge finančne obveznosti so na začetku pripoznane na datum trgovanja, ko Skupina postane pogodbeni stranka v zvezi z instrumentom. Skupina odpravi pripoznanje finančne obveznosti če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane.

Skupina izkazuje naslednje neizpeljane finančne obveznosti: posojila, izdane obveznice in obveznosti do dobaviteljev. Takšne finančne obveznosti se na začetku izkazujejo po pošteni vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno pripisujejo poslu. Po začetnem pripoznanju se finančne obveznosti izmerijo po odplačni vrednosti po metodi veljavnih obresti. Glede na zapadlost so razvrščene med kratkoročne finančne obveznosti (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali dolgoročne finančne obveznosti (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja).

c3. Izpeljani finančni instrumenti

Izpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti; stroški povezani s poslom se pripoznajo v poslovnem izidu, in sicer ob njihovem nastanku. Po začetnem pripoznanju se izpeljani finančni instrumenti merijo po pošteni vrednosti, pripadajoče spremembe pa se obravnavajo, kot je opisano v nadaljevanju.

- Ko se izpeljani finančni instrument določi kot varovanje pred tveganjem v primeru izpostavljenosti spremenljivosti denarnih tokov, ki jih je mogoče pripisati posameznemu tveganju, povezanemu s pripoznanim sredstvom ali obveznostjo ali zelo verjetnimi predvidenimi posli, ki lahko vplivajo na poslovni izid, se uspešni del sprememb v pošteni vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta pripozna v vseobsegajočem donosu obdobja in razkrije v rezervi za varovanje pred tveganjem. Neuspešni del sprememb poštene vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta se pripozna neposredno v poslovnem izidu. Skupina predvidoma preneha obračunavati varovanje pred tveganjem, če instrument za varovanje pred tveganjem ne zadošča več sodilom za obračunavanje varovanja pred tveganjem, če se instrument za varovanje pred tveganjem proda, odpove ali izkoristi. Nabrani dobiček ali izguba, pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, ostaneta izkazana v rezervi za varovanje pred tveganjem, dokler predvideni posel ne vpliva na poslovni izid. Če predvidenega posla ni več pričakovati, se znesek v drugem vseobsegajočem donosu mora pripoznati neposredno v poslovnem izidu. V ostalih primerih se znesek, pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu, prenese v poslovni izid v istem obdobju, v katerem pred tveganjem varovana postavka vpliva na poslovni izid.
- Učinki drugih izpeljanih finančnih instrumentov, ki niso opredeljeni kot varovanje pred tveganjem v primeru izpostavljenosti spremenljivosti denarnih tokov oz. jih ni mogoče pripisati posameznemu tveganju, povezanemu s pripoznanim sredstvom ali obveznostjo, se pripoznajo v poslovnem izidu.

Skupina uporablja naslednje izpeljane finančne instrumente:

Rokovni (terminski) posli

Skupina opravlja nakupe naftnih derivatov v ameriških dolarjih, prodaja pa večinoma v evrih. Zaradi nakupa in prodaje v različnih valutah prihaja do neuskkljenosti med nabavnimi in prodajnimi cenami, kar Skupina usklajuje z rokovnimi (terminskimi) posli.

Pri rokovnih (terminskih) poslih se poštena vrednost na dan bilance stanja določi na podlagi javno dostopnih podatkov o vrednostih rokovnih poslov na organiziranem trgu na dan poročanja za vse odprte posle. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu.

Blagovne zamenjave

Pri nabavi in prodaji naftnih proizvodov in električne energije prihaja do neuskkljenosti med nabavnimi in prodajnimi cenami, kar Skupina varuje z blagovnimi zamenjavami.

Pri blagovnih zamenjavah se poštena vrednost na dan izkaza finančnega položaja vrednoti s pomočjo javno objavljenih podatkov ustreznih institucij o vrednostih blagovnih zamenjav na trgu na dan bilance stanja. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu.

Zamenjave obrestnih mer in obrestne ovratnice

Pri obrestnih merah prejetih posojil obstaja tveganje spremembe obrestnih mer, kar Skupina varuje z zamenjavo obrestnih mer in obrestnimi ovratnicami. Pri zamenjavah obrestnih mer in obrestnih ovratnicah se poštena vrednost na dan izkaza finančnega položaja vrednoti z diskontiranjem prihodnjih denarnih tokov iz naslova spremenljive obrestne mere (prejem obresti iz zamenjave) in iz naslova nespremenljive obrestne mere (plačilo obresti iz zamenjave).

Kadar je zamenjava obrestnih mer opredeljena kot instrument za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov pripoznanih sredstev ali obveznosti ali predvidenega posla, se del dobička ali izgube iz instrumenta, ki je opredeljen kot uspešno varovanje pred tveganjem, pripozna neposredno v vseobsegajočem donosu. Dobički in izgube iz instrumenta, ki je opredeljen kot neuspešen, se pripoznajo v poslovnem izidu.

d. Kapital

Delniški kapital

Vpoklicani kapital obvladujoče družbe Petrol d.d., Ljubljana se pojavlja kot delniški kapital, ki je nominalno opredeljen v statutu družbe, registriran na sodišču in so ga vplačali njegovi lastniki. Dividende za navadne delnice se pripoznajo kot obveznosti v obdobju, v katerem so bile odobrene na skupščini.

Kapitalske rezerve

Splošni prevrednotovalni popravki kapitala so dne 31. decembra 2003 v skladu s tedaj veljavnimi Slovenskimi računovodskimi standardi vključevali revalorizacijo osnovnega kapitala pred letom 2002. Popravek zaradi prehoda na Mednarodne standarde računovodskega poročanja je bil prenesen v kapitalske rezerve. Znesek se lahko uporabi zgolj za povečanje osnovnega kapitala.

Zakonske in druge rezerve

Zakonske in druge rezerve so zneski, ki so namensko zadržani iz dobička iz predhodnih let, predvsem za poravnavo potencialnih prihodnjih izgub. Ob nastanku jih pripozna organ, odgovoren za pripravo letnega poročila, ali sklep zadevnega organa.

Rezerve za lastne delnice

Če matična družba oziroma njene odvisne družbe kupijo lastniški delež v matični družbi, se plačani znesek vključno s transakcijskimi stroški brez davka odšteje od celotnega kapitala kot lastne delnice, vse dokler se te delnice ne umaknejo, ponovno izdajo ali prodajo. Če se lastne delnice pozneje odprodajo ali ponovno izdajo, se vsa prejeta plačila brez transakcijskih stroškov in povezanih davčnih učinkov vključijo v kapitalske rezerve.

e. Neopredmetena sredstva

Neopredmetena osnovna sredstva so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrane izgube iz oslabitev. Nabavna vrednost vključuje stroške, ki se lahko neposredno pripišejo pridobitvi posameznega osnovnega sredstva. Stroški izposojanja, ki se lahko pripišejo neposredno nakupu ali izdelavi sredstva v pripravi, se pripoznajo kot del nabavne vrednosti takega sredstva. Za poznejše merjenje neopredmetenih osnovnih sredstev se uporablja model nabavne vrednosti. Poleg dobrega imena in pravic, ki izhajajo iz koncesij za izgradnjo plinskega omrežja in distribucijo zemeljskega plina, ki so opisani v nadaljevanju, sestavlja skupino neopredmetenih osnovnih sredstev Skupine predvsem programska oprema. Razen dobrega imena Skupina nima neopredmetenih sredstev z nedoločljivo dobo koristnosti.

- Dobro ime

Dobro ime nastane v Skupini ob poslovnih združitvah. V zvezi z merjenjem dobrega imena ob začetnem pripoznanju glej točko a.

Dobro ime je izkazano po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve. V primeru naložb, obračunanih po kapitalski metodi, se knjigovodska vrednost dobrega imena vključi v knjigovodsko vrednost naložbe, izguba zaradi oslabitve naložbe pa se ne pripiše nobenemu sredstvu, niti dobremu imenu, ki tvori del knjigovodske vrednosti naložbe, obračunane po kapitalski metodi.

- Koncesije za izgradnjo plinskega omrežja in distribucijo zemeljskega plina

Skupina pripozna neopredmeteno dolgoročno sredstvo, ki izhaja iz sporazuma o koncesijskih storitvah, ko je upravičena zaračunati uporabo koncesijske infrastrukture. Neopredmeteno dolgoročno sredstvo, prejeto kot plačilo za storitve gradnje ali nadgradnje v okviru sporazuma o koncesijskih storitvah, se po začetnem pripoznanju izmeri po pošteni vrednosti. Po začetnem pripoznanju se neopredmeteno dolgoročno sredstvo meri po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek in morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Poznejši izdatki

Poznejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v Skupino, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi izdatki so pripoznani v poslovnem izidu kot stroški, takoj ko nastanejo.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenega osnovnega sredstva. Opisana metoda odraža pričakovan vzorec uporabe sredstva. Amortizacija se začne obračunavati, ko je sredstvo na razpolago za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so naslednje:

(v %)	2011	2010
Koncesije	3,45-20,00 %	3,45-20,00 %
Računalniška programska oprema	10,00-25,00 %	20,00-25,00 %

Amortizacijske metode, dobe koristnosti in preostale vrednosti se preverijo ob koncu vsakega poslovnega leta in po potrebi prilagodijo.

Oslabitev sredstev je podrobneje opisana v točki j2.

f. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema) so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrane izgube iz oslabitev, razen zemljišč, ki se prikažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za vse oslabitve. Nabavna vrednost vključuje stroške, ki se lahko neposredno pripišejo pridobitvi posameznega osnovnega sredstva. Deli opredmetenih osnovnih sredstev, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna opredmetena osnovna sredstva. Stroški izposojanja, ki se lahko pripišejo neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, se pripoznajo kot del nabavne vrednosti takega sredstva. Za poznejše merjenje opredmetenih osnovnih sredstev se uporablja model nabavne vrednosti.

Poznejši izdatki

Izdatki zamenjave nekega dela osnovnega opredmetenega sredstva se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v Skupino, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi izdatki (npr. tekoče vzdrževanje) so pripoznani v poslovnem izidu kot stroški, takoj ko nastanejo.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega (sestavne) dela opredmetenega osnovnega sredstva. Opisana metoda odraža pričakovan vzorec uporabe

sredstva. Najeta sredstva se amortizirajo ob upoštevanju trajanja najema in dobe koristnosti. Zemljišča se ne amortizirajo. Amortizacija se začne obračunavati, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Nedokončane gradnje se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo obdobje so naslednje:

(v %)	2011	2010
Gradbeni objekti:		
Objekti na bencinskih servisih	2,50-10,00 %	2,50-10,00 %
Nadzemni in podzemni rezervoarji	2,85 -50,00 %	2,85 -50,00 %
Cestišča s spodnjo ureditvijo na bencinskih servisih	5,00-14,30 %	5,00-14,30 %
Druge zgradbe	1,43-50,00 %	1,43-50,00 %
Oprema:		
Oprema – strojna in elektronska za vzdrževanje druge opreme	10,00-25,00 %	10,00-25,00 %
Oprema plinskih postaj	3,33-20,00 %	3,33-20,00 %
Črpalni agregati na bencinskih servisih	5,00-25,00 %	5,00-25,00 %
Motorna vozila	10,00-25,00 %	10,00-25,00 %
Tovorni vozovi – vagonске cisterne	25,00 %	25,00 %
Računalniška strojna oprema	15,00-25,00 %	15,00-25,00 %
Pisarniška oprema – pohištvo	6,70-12,5 %	6,70-12,5 %
Drobni inventar:	33,33 %	33,33 %
Osnovna sredstva za ekologijo:	5,00-25,00 %	5,00-25,00 %

Preostale vrednosti in dobe koristnosti sredstva se letno pregledajo, in če je treba, popravijo. Knjigovodska vrednost sredstva se takoj delno odpiše do nadomestljive vrednosti, če je knjigovodska vrednost sredstva višja od ocenjene nadomestljive vrednosti, in se pripozna v poslovnem izidu. Oslabitev sredstev je podrobneje opisana v točki j2.

Dobički in izgube pri prodaji ali izločitvi se določijo tako, da se prihodki od prodaje primerjajo s knjigovodsko vrednostjo. Dobički in izgube pri prodaji so vključeni v izkaz poslovnega izida. Opremetena osnovna sredstva na voljo za prodajo se prikažejo ločeno od drugih sredstev. Zanje se v letu prodaje ne obračuna amortizacija.

Ekološka sredstva

Ločeno se vodijo in izkazujejo ekološka opredmetena osnovna sredstva, ki so bila pridobljena v skladu s programom oblikovanja in črpanja za ta namen oblikovanih odloženih prihodkov za ekološko sanacijo. Podrobneje se ekološka sredstva predstavljata pod točko l.

g. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine, ki so v lasti Skupine zato, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje.

Naložbene nepremičnine se merijo po modelu nabavne vrednosti. Po pripoznanju se sredstvo pripozna po njegovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Metoda amortizacije in amortizacijske stopnje so enake kot pri drugih opredmetenih sredstvih. Oslabitev sredstev je podrobneje opisana v točki j2.

Poznejši izdatki

Poznejši izdatki v zvezi z naložbenimi nepremičninami se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v Skupino, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi izdatki so pripoznani v poslovnem izidu kot stroški, takoj ko nastanejo.

h. Najeta sredstva in sredstva dana v najem

Najem je razvrščen kot finančni najem, če se s pogoji najema pomembna tveganja in koristi lastništva prenesejo na najemnika. Drugi najemi se obravnavajo kot poslovni najemi, pri katerih se najeta sredstva (najem sredstev) ali dolgoročne finančne terjatve (sredstva dana v najem) ne pripoznajo v izkazu finančnega položaja Skupine.

Finančni najem

- Skupina kot najemodajalec

Zneski, ki jih dolgujejo najemniki po finančnem najemu, se vodijo kot terjatve v znesku naložbe, dane v najem. Prihodki iz finančnega najema so razporejeni na obračunska obdobja tako, da kažejo stalno periodično stopnjo donosa na še neiztrženo čisto naložbo, dano v najem.

- Skupina kot najemjemalec

Sredstva, pridobljena s finančnim najemom, so izkazana po pošteni vrednosti ali vsoti minimalnih plačil do konca najema, in sicer po nižji od teh vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in izgube zaradi oslabitve. Odhodki iz finančnega najema se pripoznajo skladno z metodo veljavne obrestne mere.

Poslovni najem

Najemnina iz naslova poslovnega najema se pripozna kot strošek (najeta sredstva) oz. prihodek (sredstva, dana v najem) v izkazu poslovnega izida na podlagi enakomernega časovnega razmejevanja.

i. Zaloge

Zaloge trgovskega blaga in materiala se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Izvirna vrednost zajema nabavno vrednost, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave. Nakupna

cena je zmanjšana za dobljene popuste. Neposredni stroški nabave so prevozni stroški, stroški nakladanja, prekladanja in razkladanja, stroški prevoznega zavarovanja, stroški spremljanja blaga, stroški za storitve posredniških agencij in podobni stroški do prvega skladišča, kolikor bremenijo kupca, ter nevratljive dajatve. Popusti pri nakupni ceni obsegajo tako tiste, ki so navedeni na računu, kot tiste, ki so dobljeni pozneje in se nanašajo na posamezno nabavo.

Metoda vrednotenja porabe zalog je metoda zaporednih cen (FIFO). Metoda FIFO predpostavlja, da se tisto blago v zalogi, ki je bilo kupljeno ali proizvedeno prvo, tudi prvo proda. Iz tega izhaja, da se poraba zalog blaga obračunava po prvih dejanskih nabavnih cenah, končna zaloga blago pa po zadnjih.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje. Ocena iztržljive vrednosti zalog se opravi najmanj enkrat letno, in sicer po stanju na dan izdelave letnih računovodskih izkazov Skupine. Zaloge, ki so brez gibanja več kot eno leto, Skupina odpiše. Odpisi poškodovanih, pretečenih, neuporabnih zalog se opravljajo redno med letom po posameznih postavkah.

j. Oslabitev sredstev

j1. Finančna sredstva

Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabiljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih prihodnjih denarnih tokov iz naslova tega sredstva, ki se dajo zanesljivo izmeriti.

Objektivni dokazi o oslabilnosti finančnih sredstev so lahko naslednji: neizpolnitev ali kršitev s strani dolžnika; prestrukturiranje zneska, ki so ga drugi dolžni Skupini, če se slednja strinja; znaki, da bo dolžnik šel v stečaj; izginotje delujočega trga za tovrstni instrument. V primeru naložbe v lastniške vrednostne papirje je objektivni dokaz o oslabilnosti pomembno (nad 20 %) ali dolgotrajno (nad 9 mesecev) znižanje poštene vrednosti pod nabavno vrednost.

Oslabitev terjatev in danih posojil

Skupina oceni dokaze o oslabilnosti terjatev posebej ali skupno. Vse pomembne terjatve se posamezno izmerijo za namen posebne oslabilnosti. Če se oceni, da knjigovodska vrednost terjatve presega njeno pošteno, to je udenarljivo vrednost, se terjatve slabi. Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, se štejejo kot dvomljive, v primeru, da se je začel sodni postopek, pa kot sporne terjatve.

Oslabilnost terjatev, ki same zase niso pomembne, se oceni skupno in sicer tako, da se terjatve vključijo v skupino s podobnimi značilnostmi tveganja. Skupina oblikuje skupine na podlagi zapadlosti terjatev. Pri oceni skupne oslabilnosti Skupina uporablja pretekli razvoj verjetnosti neizpolnitve, čas povrnitev in znesek nastale izgube, ki je popravljen za oceno uprave o tem, ali so dejanske izgube zaradi tekočih gospodarskih in kreditnih pogojev lahko večje ali manjše od izgub, kot jih predvideva pretekli razvoj.

Skupina oceni dokaze o oslabilnosti posojil posebej za vsako pomembno posojilo.

Izguba zaradi oslabilnosti v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanem po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi prihodnjimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po obrestni meri, veljavni ob sklenitvi posla. Izgube se pripoznajo v poslovnem izidu. Ko se zaradi poznejših dogodkov znesek izgube zaradi oslabilnosti zmanjša, se to zmanjšanje izgube zaradi oslabilnosti odpravi skozi poslovni izid.

Oslabitev za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev

Izgube za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev zaradi oslabilnosti se pripoznajo tako, da se morebitna nabrana izguba, ki je predhodno pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu obdobja in izkazana v rezervi za pošteno vrednost, prenese v poslovni izid. Poznejši porast v poštenu vrednosti oslabilnega lastniškega vrednostnega papirja, ki je na razpolago za prodajo, se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu obdobja oz. v rezervi za pošteno vrednost.

j2. Nefinančna sredstva

Skupina ob vsakem datumu poročanja preveri knjigovodsko vrednost pomembnih nefinančnih sredstev z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabilnosti. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oslabilnosti dobrega imena se izvede vsakič na datum poročanja.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namen preizkusa oslabilnosti se sredstva, ki jih ni mogoče preizkusiti posamično, uvrstijo v najmanjšo možno skupino sredstev, ki ustvarjajo denarne tokove iz nadaljnje uporabe in ki so pretežno neodvisna od prejemkov drugih sredstev ali skupin sredstev (denar ustvarjajoča enota).

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabilnosti, se razporedi tako, da se najprej zmanjša morebitna knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto, nato pa na druga sredstva enote (skupine enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Izguba zaradi oslabilnosti dobrega imena se ne odpravlja. V zvezi z drugimi sredstvi pa Skupina izgube zaradi oslabilnosti v preteklih obdobjih ob koncu poročevalskega obdobja ovrednoti in tako ugotovi, če je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabilnosti se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih Skupina določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabilnosti sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabilnosti.

Dobro ime, ki tvori del knjigovodske vrednosti naložbe v pridruženo družbo ali skupaj obvladovano družbo v skladu s kapitalsko metodo, se ne pripozna ločeno in se zato ne preskusi ločeno za oslabitev. Namesto tega se celotni znesek naložbe v pridruženo podjetje preskusi za oslabitev kot eno samo sredstvo, ko obstaja objektivni dokaz, da lahko naložbo v pridruženo družbo oslabimo.

k. Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima Skupina zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi.

Med pomembnimi rezervacijami so:

Rezervacije za zasluge zaposlenecv

Skupina je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k izplačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge obveznosti iz pozaposlitvenih zaslužkov zaposlenecv ne obstajajo.

Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na konec poročevalskega obdobja. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega tako, da upošteva stroške odpravnin ob upokojitvi in stroške vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun z uporabo projicirane enote pripravi pooblaščen aktuar. Plačila za odpravnine ob upokojitvi in izplačila jubilejnih nagrad zmanjšujejo oblikovane rezervacije.

Rezervacije za zasluge zaposlenih pri upravljalcih bencinskih servisov

Iz pogodb o poslovnem sodelovanju, ki so jih posamezne družbe v Skupini sklenile z upravljalci bencinskih servisov, izhaja, da so pravice zaposlenih pri upravljalcih bencinskih servisov do jubilejnih nagrad in odpravnin ob upokojitvi izenačene s pravicami zaposlenih pri družbah v Skupini. Pogodbena zaveza družb v Skupini, da povrne stroške opisanih pravic upravljalcem bencinskih servisov, je osnova za pripoznanje dolgoročnih rezervacij. Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na konec poročevalskega obdobja. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega pri upravljalcu bencinskega servisa tako, da upošteva stroške odpravnin ob upokojitvi in stroške vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun z uporabo projicirane enote pripravi pooblaščen aktuar. Povračila stroškov za odpravnine ob upokojitvi in izplačila jubilejnih nagrad zmanjšujejo oblikovane rezervacije.

l. Dolgoročno razmejeni prihodki

Dolgoročno razmejeni prihodki iz priključnin na plinsko omrežje

Ob priključku na plinsko omrežje uporabniki plačajo fiksno nadomestilo za pravico priključitve na zgrajeno omrežje. Glede na dejstvo, da se koristi iz naslova opravljene storitve pričakujejo v celotni dobi plinske oskrbe uporabnika, se prihodki iz naslova priključnine razmejujejo sorazmerno ocenjeni dobi pritekanja koristi. Skupina ocenjuje, da je doba pritekanja koristi enaka dobi trajanja koncesije za plinsko omrežje. Ta doba se giblje od 20 do 35 let, odvisno od posamezne koncesijske pogodbe.

Dolgoročno razmejeni prihodki iz ekoloških sredstev

Dolgoročno razmejeni prihodki iz ekoloških sredstev predstavljajo razmejene prihodke iz naslova odobrenih sredstev za ekološko sanacijo bencinskih servisov, avtocištern, skladišč in sanacijo odlagališča gudrona v Pesniškem Dvoru. Ekološka sredstva, prikazana med opredmetenimi sredstvi Skupine, so bila odobrena z odločbo ministrstva za okolje in prostor v okviru lastninskega preoblikovanja družbe Petrol d.d., Ljubljana in so bila kot taka prikazana v otvoritvenih izkazih družbe Petrol d.d., Ljubljana na dan 1. 1. 1993, pripravljenih v skladu s predpisi o lastninskem preoblikovanju podjetij. Razmejeni prihodki se prenašajo med prihodke sorazmerno z obračunano amortizacijo ekoloških osnovnih sredstev in za sredstva, porabljena za sanacijo odlagališča gudrona v Pesniškem Dvoru.

Del razmejenih prihodkov, ki zapade v obdobju, krajšem od 12 mesecev, se prestavi med kratkoročno odložene prihodke.

m. Pripoznavanje prihodkov

Prihodki iz prodaje se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila in popuste, rabate in količinske popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti terjatev in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila blaga in ko Skupina preneha odločati o prodanem blagu.

Prihodki se pripoznajo, kot sledi:

Prodaja blaga

Prodaja blaga se pripozna, ko Skupina stranki dostavi blago; stranka je blago sprejela, izterljivost povezanih terjatev pa je razumno zagotovljena.

Prodaja storitev

Prodaja storitev se pripozna v obračunskem obdobju, v katerem se opravijo storitve, glede na zaključek posla, ocenjenega na podlagi dejansko opravljene storitve kot sorazmernega dela celotnih storitev, ki se opravijo.

n. Finančni prihodki in odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od finančnih sredstev, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, pozitivne tečajne razlike in dobičke od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja (če se le-ti ne usredstvi), negativne tečajne razlike, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, izgube zaradi oslabilve vrednosti finančnih sredstev in izgube od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi učinkovite obrestne mere.

o. Obdavčitev

Davki vključujejo obveznosti za obračunan davek in odloženi davek. Davek od dohodka se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na poslovne združitve ali postavke, ki se izkazujejo neposredno v drugem vseobsegajočem donosu.

Obveznosti za odmerjeni davek temeljijo na obdavčljivem dobičku za leto. Obdavčljivi dobiček se razlikuje od čistega dobička, poročanega v izkazu poslovnega izida, ker izključuje postavke prihodkov ali odhodkov, ki so obdavčljive ali odbitne v drugih letih, in tudi postavke, ki niso nikoli obdavčljive ali odbitne. Obveznost Skupine za obračunan davek se izračuna z uporabo davčnih stopenj, ki so bile veljavne na dan poročanja.

Odloženi davek je v celoti izkazan z uporabo metode obveznosti po izkazu finančnega položaja začasne razlike, ki nastajajo med davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti ter njihovimi knjigovodskimi vrednostmi v posamičnih računovodskih izkazih. Odloženi davek se določi z uporabo davčnih stopenj (in zakonov), ki so bili veljavni na dan izkaza finančnega položaja in za katere se pričakuje, da bodo uporabljeni, ko se bo odložena terjatev za davek realizirala ali pa se bo odložena obveznost za davek poravnala.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev.

p. Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve Skupine je v številnih primerih potrebna določitev poštene vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti.

Poštena vrednost je znesek, s katerim je mogoče prodati sredstvo ali zamenjati obveznost med dobro obveščenima in voljnima strankama v preiskovanem poslu.

Skupina pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov upošteva naslednjo hierarhijo ravni določanja poštene vrednosti:

- prva raven zajema kotirane cene na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti;
- druga raven zajema vrednosti, ki niso enake kotiranim cenam v smislu prve ravni, a jih je klub temu mogoče pridobiti neposredno s trga (cene na manj aktivnih trgih) ali pa posredno (npr. vrednosti, ki so izpeljane iz kotiranih cen na aktivnem trgu);
- tretja raven zajema vhodne podatke za sredstvo ali obveznost, ki ne temeljijo na tržnih podatkih.

Skupina uporablja kotirane cene kot osnovo za pošteno vrednost finančnih instrumentov. V kolikor finančni instrument ne kotira na organiziranem trgu oz. se trg ocenjuje kot nedelujoč, Skupina uporabi vhodne podatke druge in tretje ravni za ocenitev poštene vrednosti finančnega instrumenta. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti Skupine.

Metode določanja poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja so opisane v nadaljevanju.

Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost neopredmetenih sredstev temelji na metodi diskontiranih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz uporabe in morebitne prodaje sredstev.

Opredmetena osnovna sredstva

Poštena vrednost opredmetenih osnovnih sredstev iz poslovnih združitev je njihova tržna vrednost. Tržna vrednost nepremičnin je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan ceno in po ustreznem trženju prodala. Tržna vrednost opreme temelji na ponujeni tržni ceni podobnih predmetov.

Naložbene nepremičnine

Vrednost naložbenih nepremičnin se oceni s pomočjo skupne vrednosti pričakovanih denarnih tokov iz oddajanja nepremičnine v najem. Donos, ki odseva posebna tveganja, je vključen v izračun vrednosti nepremičnine na osnovi diskontiranih neto denarnih tokov na letni ravni.

Zaloge

Poštena vrednost zalog v poslovnih združitvah se določi na podlagi njihove pričakovane prodajne vrednosti pri rednem poslovanju, zmanjšane za ocenjene stroške prodaje.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid in za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Poštena vrednost finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se določa skladno s predhodno določeno hierarhijo ravni določanja poštene vrednosti finančnih instrumentov. Če poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti, saj je razpon ocen utemeljene poštene vrednosti pomemben in je verjetnost različnih ocen težko presoditi, Skupina finančno sredstvo meri po nabavni vrednosti.

Terjatve in dana posojila

Poštena vrednost terjatev in posojil se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri ob koncu poročevalskega obdobja. Ocena upošteva kreditno tveganje teh finančnih sredstev.

Neizpeljane finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti prihodnjih izplačil glavnice in obresti, diskontiranih po tržni obrestni meri ob koncu poročevalskega obdobja.

Izpeljani finančni instrumenti

- Poštena vrednost rokovnih poslov je enaka njihovi ponujeni tržni ceni na dan poročanja.
- Poštena vrednost obrestne zamenjave na dan poročanja se oceni z diskontiranjem prihodnjih denarnih tokov iz naslova spremenljive obrestne mere (prejem obresti iz zamenjave) in iz naslova nespremenljive obrestne mere (plačilo obresti iz zamenjave).
- Poštena vrednost blagovnih zamenjav je enaka njihovi tržni ceni na dan poročanja.

q. Čisti dobiček na delnico

Skupina pri navadnih delnicah izkazuje osnovni dobiček na delnico in popravljeni dobiček na delnico. Osnovni dobiček na delnico se izračuna tako, da delimo dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Popravljeni dobiček delnice pa se izračunava s prilagoditvijo dobička oziroma izgube, ki pripada navadnim delničarjem, in tehtanega povprečnega števila navadnih delnic v poslovnem letu, za učinek vseh možnostnih navadnih delnic, ki predstavljajo zamenljive obveznice in delniške opcije za zaposlene. Ker Skupina nima zamenljivih obveznic ali delniških opcij za zaposlene je osnovni dobiček na delnico enak popravljenemu dobičku na delnico.

r. Poslovni odseki

Poslovni odsek je sestavni del Skupine ki opravlja poslovne dejavnosti, iz naslova katerih dobiva prihodke in s katerimi ima stroške, ki se nanašajo na transakcije z drugimi sestavnimi deli iste Skupine. Rezultate poslovnih odsekov redno pregledujejo vodstveni delavci Skupine, da lahko na njihovi podlagi sprejemajo odločitve o virih, ki jih je treba razporediti v določen odsek, in ocenjujejo uspešnost poslovanja Skupine.

Pri pripravljanju in predstavljanju računovodskih izkazov upošteva Skupina naslednja odseka:

- naftno - trgovska dejavnost,
- energetska dejavnost.

s. Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je za del, ki se nanaša na poslovanje, sestavljen po posredni metodi iz podatkov izkaza finančnega položaja na dan 31. 12. 2010 in izkaza finančnega položaja na dan 30. 09. 2011 ter iz podatkov izkaza poslovnega izida za obdobje januar-september 2011. Del, ki se nanaša na naložbenje in financiranje pa je sestavljen po neposredni metodi. Plačane in prejete zamudne obresti iz naslova poslovnih terjatev se razporedijo med denarne tokove iz poslovanja. Obresti od posojil ter plačane in prejete dividende se razvrstijo med denarne tokove iz financiranja.

4. Pomembne računovodske usmeritve Družbe

Družbe je dosledno uporabila spodaj opredeljene računovodske usmeritve za vsa predstavljena obdobja.

a. Prevedba tujih valut

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v ustrezno funkcionalno valuto po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti ob koncu poročevalskega obdobja, se preračunajo v funkcionalno valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcionalni valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino učinkovitih obresti in plačil med obdobjem kot tudi odplačno vrednost v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti in izmerjena po pošteni vrednosti, se pretvorijo v funkcionalno valuto po menjalnem tečaju na dan, ko je določena višina poštene vrednosti. Nedenarne postavke, izražene v tuji valuti in izmerjene po izvorni vrednosti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju na dan posla. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

b. Naložbe v odvisne družbe

V računovodskih izkazih Družbe so naložbe v odvisne družbe obračunane po nabavni vrednosti. Družba pripoznava prihodke iz finančne naložbe v višini, kolikor jih dobi pri razdelitvi nabranega dobička družbe, nastalega po datumu, ko je bila finančna naložba pridobljena.

c. Naložbe v pridružene in skupaj obvladovane družbe

Naložbe v pridružene in skupaj obvladovane družbe Družba obračunava v skladu z MRS 39 kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva. Vrednotena so po pošteni vrednosti, dobički ali izgube pri vrednotenju se pripoznajo neposredno v drugem vseobsegajočem donosu, razen izgub zaradi oslabitve. Pri odpravi pripoznanja naložbe se nabrani dobički in izgube, izkazani v drugem vseobsegajočem donosu obdobja prenesejo v poslovni izid.

d. Finančni instrumenti

Finančni instrumenti vključujejo naslednje postavke:

- neizpeljana finančna sredstva,
- neizpeljane finančne obveznosti,
- izpeljane finančne instrumente.

Oslabitev finančnih sredstev je podrobneje opisana v pojasnilu k2.

d1. Neizpeljana finančna sredstva

Neizpeljana finančna sredstva Družbe vključujejo denar in denarne ekvivalente, terjatve in posojila ter naložbe. Računovodske usmeritve naložb v skupaj obvladovane družbe in naložb v pridružene družbe, ki jih Družba meri kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, so prikazane v točki c.

Družba na začetku pripozna obveznice in vloge oz. depozite na dan njihovega nastanka. Druga finančna sredstva so na začetku pripoznana na datum menjave oz. ko Družba postane predmet pogodbenih določil instrumenta. Družba odpravi pripoznanje finančnega sredstva, ko ugasnejo pogodbene pravice do denarnih tokov iz tega sredstva ali ko Družba prenese pravice do pogodbenih denarnih tokov iz finančnega sredstva na podlagi posla, v katerem se prenesejo vsa tveganja in koristi iz lastništva finančnega sredstva.

Neizpeljani finančni instrumenti Družbe se ob začetnem pripoznanju razvrstijo v eno od naslednjih skupin: finančno sredstvo po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, finančno sredstvo v posesti do zapadlosti, obveznosti in terjatve ter za prodajo razpoložljiva finančna sredstva. Klasifikacija je odvisna od namena, za katerega je bil instrument pridobljen.

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva so tista neizpeljana finančna sredstva, ki so označena kot razpoložljiva za prodajo ali pa niso uvrščena kot posojila in terjatve ali finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida. Družba meri naložbe v pridružene in skupaj obvladovane družbe kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

Vrednotena so po pošteni vrednosti, če je pošteno vrednost mogoče ugotoviti in se dobički ali izgube pri vrednotenju pripoznajo neposredno v vseobsegajočem donosu oz. kapitalu, razen izgub zaradi oslabilte in dobičkov ter izgub iz preračuna tečajnih razlik, dokler se za finančno sredstvo ne odpravi pripoznanja. Pri odpravi pripoznanja za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se nabrani dobički in izgube, izkazani v drugem vseobsegajočem donosu obdobja, prenesejo v poslovni izid.

Če poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti, saj je razpon ocen utemeljene poštene vrednosti pomemben in je verjetnost različnih ocen težko presoditi, Družba meri finančno sredstvo po nabavni vrednosti. V primeru izkazovanja finančnega sredstva po nabavni vrednosti je to pojasnjeno v razkritju.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida

Finančno sredstvo je razvrščeno po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, če je v posesti za trgovanje ali če je določeno kot takšno po začetnem pripoznanju. Finančna sredstva so določena po pošteni vrednosti preko poslovnega izida pod pogojem, da je Družba zmožna voditi ta sredstva kot tudi odločati o nakupih in prodajah na podlagi poštene vrednosti. Po začetnem pripoznanju se pripadajoči stroški posla pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku. Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid so merjena po pošteni vrednosti, znesek spremembe poštene vrednosti pa se pripozna v poslovnem izidu.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida Družbe zajemajo predvsem nerealizirane in ovrednotene izpeljane finančne instrumente na dan poročanja.

Posojila in terjatve

Posojila in terjatve so neizpeljana finančna sredstva z nespremenljivimi ali določljivimi plačili, ki ne kotirajo na delujočem trgu. Glede na zapadlost so razvrščena med kratkoročna finančna sredstva (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali dolgoročna finančna sredstva (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja). Posojila in terjatve so v bilanci stanja izkazana med poslovnimi in drugimi terjatvami po odplačni vrednosti z upoštevanjem veljavne obrestne mere.

Denar in denarni ekvivalenti

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki zajemajo gotovino, bančne depozite do treh mesecev in druge kratkoročne, hitro unovčljive naložbe s prvotno dospelostjo treh mesecev ali manj.

d2. Neizpeljane finančne obveznosti

Družba na začetku pripozna izdane dolžniške vrednostne papirje na dan njihovega nastanka. Vse druge finančne obveznosti so na začetku pripoznane na datum trgovanja, ko Družba postane pogodbeni stranka v zvezi z instrumentom. Družba odpravi pripoznanje finančne obveznosti če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane.

Družba izkazuje naslednje neizpeljane finančne obveznosti: posojila, izdane obveznice in obveznosti do dobaviteljev. Takšne finančne obveznosti se na začetku izkazujejo po pošteni vrednosti povečani za stroške, ki se neposredno pripisujejo poslu. Po začetnem pripoznanju se finančne obveznosti izmerijo po odplačni vrednosti po metodi veljavnih obresti. Glede na zapadlost so razvrščene med kratkoročne finančne obveznosti (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali dolgoročne finančne obveznosti (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja).

d3. Izpeljani finančni instrumenti

Izpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti; stroški, povezani s poslom, se pripoznajo v poslovnem izidu in sicer ob njihovem nastanku. Po začetnem pripoznanju se izpeljani finančni instrumenti merijo po pošteni vrednosti, pripadajoče spremembe pa se obravnavajo, kot je opisano v nadaljevanju.

- Ko se izpeljani finančni instrument določi kot varovanje pred tveganjem v primeru izpostavljenosti spremenljivosti denarnih tokov, ki jih je mogoče pripisati posameznemu tveganju, povezanemu s pripoznanim sredstvom ali obveznostjo ali zelo verjetnimi predvidenimi posli, ki lahko vplivajo na poslovni izid, se uspešni del sprememb v pošteni vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta pripozna v vseobsegajočem donosu obdobja in razkrije v rezervi za varovanje pred tveganjem. Neuspešni del sprememb poštene vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta se pripozna neposredno v poslovnem izidu. Družba predvidoma preneha obračunavati varovanje pred tveganjem, če instrument za varovanje pred tveganjem ne zadošča več sodilom za obračunavanje varovanja pred tveganjem, če se instrument za varovanje pred tveganjem proda, odpove ali izkoristi. Nabrani dobiček ali izguba, pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, ostaneta izkazana v rezervi za varovanje pred tveganjem, dokler predvideni posel ne vpliva na poslovni izid. Če predvidenega posla ni več pričakovati, se znesek v drugem vseobsegajočem donosu mora pripoznati neposredno v poslovnem izidu. V ostalih primerih se znesek, pripoznan v

drugem vseobsegajočem donosu, prenese v poslovni izid v istem obdobju, v katerem pred tveganjem varovana postavka vpliva na poslovni izid.

- Učinki drugih izpeljanih finančnih instrumentov, ki niso opredeljeni kot varovanje pred tveganjem v primeru izpostavljenosti spremenljivosti denarnih tokov oz. jih ni mogoče pripisati posameznemu tveganju, povezanemu s pripoznanim sredstvom ali obveznostjo, se pripoznajo v poslovnem izidu.

Družba uporablja naslednje izpeljane finančne instrumente:

Rokovni (terminski) posli

Družba opravlja nakupe naftnih derivatov v ameriških dolarjih, prodaja pa večinoma v evrih. Zaradi nakupa in prodaje v različnih valutah prihaja do neuskkljenosti med nabavnimi in prodajnimi cenami, kar Družba usklajuje z rokovnimi (terminskimi) posli. Pri rokovnih (terminskih) poslih se poštena vrednost na dan bilance stanja določi na podlagi javno dostopnih podatkov o vrednostih rokovnih poslov na organiziranem trgu na dan poročanja za vse odprte posle. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu.

Blagovne zamenjave

Pri nabavi in prodaji naftnih proizvodov in električne energije prihaja do neuskkljenosti med nabavnimi in prodajnimi cenami, kar Družba varuje z blagovnimi zamenjavami.

Pri blagovnih zamenjavah se poštena vrednost na dan bilance stanja vrednoti s pomočjo javno objavljenih podatkov ustreznih institucij o vrednostih blagovnih zamenjav na trgu na dan bilance stanja. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu.

Zamenjave obrestnih mer in obrestne ovratnice

Pri obrestnih merah prejetih posojil obstaja tveganje spremembe obrestnih mer, kar Družba varuje z zamenjavo obrestnih mer in obrestnimi ovratnicami. Pri zamenjavah obrestnih mer in obrestnih ovratnicah se poštena vrednost na dan izkaza finančnega položaja vrednoti z diskontiranjem prihodnjih denarnih tokov iz naslova spremenljive obrestne mere (prejem obresti iz zamenjave) in iz naslova nespremenljive obrestne mere (plačilo obresti iz zamenjave).

Kadar je zamenjava obrestnih mer opredeljena kot instrument za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov pripoznanih sredstev ali obveznosti ali predvidenega posla, se del dobička ali izgube iz instrumenta, ki je opredeljen kot uspešno varovanje pred tveganjem, pripozna neposredno v vseobsegajočem donosu. Dobički in izgube iz instrumenta, ki je opredeljen kot neuspešen, se pripoznajo v poslovnem izidu.

e. Kapital

Delniški kapital

Vpoklicani kapital družbe Petrol d.d., Ljubljana se pojavlja kot delniški kapital, ki je nominalno opredeljen v statutu družbe, registriran na sodišču in so ga vplačali njegovi lastniki. Dividende za navadne delnice se pripoznajo kot obveznosti v obdobju, v katerem so bile odobrene na skupščini.

Kapitalske rezerve

Splošni prevrednotovalni popravki kapitala so dne 31. decembra 2003 v skladu s tedaj veljavnimi Slovenskimi računovodskimi standardi vključevali revalorizacijo osnovnega kapitala pred letom 2002. Popravek zaradi prehoda na Mednarodne standarde računovodskega poročanja je bil prenesen v kapitalske rezerve. Znesek se lahko uporabi zgolj za povečanje osnovnega kapitala.

Zakonske in druge rezerve

Zakonske in druge rezerve so zneski, ki so namensko zadržani iz dobička iz predhodnih let, predvsem za poravnavo potencialnih prihodnjih izgub. Ob nastanku jih pripozna organ, odgovoren za pripravo letnega poročila, ali sklep zadevnega organa.

Rezerve za lastne delnice

Če Družba kupi lastniški delež, se plačani znesek vključno s transakcijskimi stroški brez davka odšteje od celotnega kapitala kot lastne delnice, vse dokler se te delnice ne umaknejo, ponovno izdajo ali prodajo. Če se lastne delnice pozneje odprodajo ali ponovno izdajo, se vsa prejeta plačila brez transakcijskih stroškov in povezanih davčnih učinkov vključijo v kapitalske rezerve.

f. Neopredmetena sredstva

Neopredmetena osnovna sredstva so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrane izgube iz oslabitve. Nabavna vrednost vključuje stroške, ki se lahko neposredno pripišejo pridobitvi posameznega osnovnega sredstva. Stroški izposojanja, ki se lahko pripišejo neposredno nakupu ali izdelavi sredstva v pripravi, se pripoznajo kot del nabavne vrednosti takega sredstva. Za poznejše merjenje neopredmetenih osnovnih sredstev se uporablja model nabavne vrednosti. Družba nima neopredmetenih sredstev z nedoločljivo dobo koristnosti.

Koncesije za izgradnjo plinskega omrežja in distribucijo zemeljskega plina

Družba pripozna neopredmeteno dolgoročno sredstvo, ki izhaja iz sporazuma o koncesijskih storitvah, ko je upravičena zaračunati uporabo koncesijske infrastrukture. Neopredmeteno dolgoročno sredstvo prejeta kot plačilo za storitve gradnje ali nadgradnje v okviru sporazuma o koncesijskih storitvah, se po začetnem pripoznanju izmeri po pošteni vrednosti. Po začetnem pripoznanju se neopredmeteno dolgoročno sredstvo meri po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek in morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Druga neopredmetena sredstva

Druga neopredmetena sredstva, katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve. Druga neopredmetena sredstva Družbe sestavlja predvsem programska oprema.

Poznejši izdatki

Poznejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v Družbo, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi izdatki so pripoznani v poslovnem izidu kot stroški, takoj ko nastanejo.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenega osnovnega sredstva. Opisana metoda odraža pričakovan vzorec uporabe sredstva. Amortizacija se začne obračunavati, ko je sredstvo na razpolago za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so naslednje:

(v %)	2011	2010
Koncesije	3,45-20,00 %	3,45-20,00 %
Računalniška programska oprema	10,00-25,00 %	20,00-25,00 %

Amortizacijske metode, dobe koristnosti in preostale vrednosti se preverijo ob koncu vsakega poslovnega leta in po potrebi prilagodijo.

Oslabitev sredstev je podrobneje opisana v točki k2.

g. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema) so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrane izgube iz oslabitev, razen zemljišč, ki se prikažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za vse oslabitve. Nabavna vrednost vključuje stroške, ki se lahko neposredno pripišejo pridobitvi posameznega osnovnega sredstva. Deli opredmetenih osnovnih sredstev, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna opredmetena osnovna sredstva. Stroški izposojanja, ki se lahko pripišejo neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, se pripoznajo kot del nabavne vrednosti takega sredstva. Za kasnejše merjenje opredmetenih osnovnih sredstev se uporablja model nabavne vrednosti.

Poznejši izdatki

Izdatki zamenjave nekega dela osnovnega opredmetenega sredstva se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v Družbo, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi izdatki (npr. tekoče vzdrževanje) so pripoznani v poslovnem izidu kot stroški, takoj ko nastanejo.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega (sestavne) dela opredmetenega osnovnega sredstva. Opisana metoda odraža pričakovan vzorec uporabe sredstva. Najeta sredstva se amortizirajo ob upoštevanju trajanja najema in dobe koristnosti. Zemljišča se ne amortizirajo. Amortizacija se začne obračunavati, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Nedokončane gradnje se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo obdobje so naslednje:

(v %)	2011	2010
Gradbeni objekti:		
Objekti na bencinskih servisih	2,50-10,00 %	2,50-10,00 %
Nadzemni in podzemni rezervoarji	2,85 -50,00 %	2,85 -50,00 %
Cestišča s spodnjo ureditvijo na bencinskih servisih	5,00-14,30 %	5,00-14,30 %
Druge zgradbe	1,43-50,00 %	1,43-50,00 %
Oprema:		
Oprema – strojna in elektronska za vzdrževanje druge opreme	10,00-25,00 %	10,00-25,00 %
Oprema plinskih postaj	3,33-20,00 %	3,33-20,00 %
Črpalni agregati na bencinskih servisih	5,00-25,00 %	5,00-25,00 %
Motorna vozila	10,00-25,00 %	10,00-25,00 %
Tovorni vozovi – vagonne cisterne	25,00 %	25,00 %
Računalniška strojna oprema	15,00-25,00 %	15,00-25,00 %
Pisarniška oprema – pohištvo	6,70-12,5 %	6,70-12,5 %
Drobni inventar:	33,33 %	33,33 %
Osnovna sredstva za ekologijo:	5,00-25,00 %	5,00-25,00 %

Preostale vrednosti in dobe koristnosti sredstva se letno pregledajo, in če je treba, popravijo. Knjigovodska vrednost sredstva se takoj delno odpiše do nadomestljive vrednosti, če je knjigovodska vrednost sredstva višja od ocenjene nadomestljive vrednosti, in se pripozna v poslovnem izidu. Oslabitev sredstev je podrobneje opisana v točki k2.

Dobički in izgube pri prodaji ali izločitvi se določijo tako, da se prihodki od prodaje primerjajo s knjigovodsko vrednostjo. Dobički in izgube pri prodaji so vključeni v izkaz poslovnega izida. Opredmetena osnovna sredstva na voljo za prodajo se prikažejo ločeno od drugih sredstev. Zanje se v letu prodaje ne obračuna amortizacija.

Ekološka sredstva

Ločeno se vodijo in izkazujejo ekološka opredmetena osnovna sredstva, ki so bila pridobljena v skladu s programom oblikovanja in črpanja za ta namen oblikovanih odloženih prihodkov za ekološko sanacijo. Podrobneje so ekološka sredstva predstavljena pod točko l.

h. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine, ki so v lasti Družbe zato, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje.

Naložbene nepremičnine se merijo po modelu nabavne vrednosti. Po pripoznanju se sredstvo pripozna po njegovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Metoda amortizacije in amortizacijske stopnje so enake kot pri drugih opredmetenih sredstvih. Oslabitev sredstev je podrobneje opisana v točki j2.

Poznejši izdatki

Poznejši izdatki v zvezi z naložbenimi nepremičninami se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v Skupino, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi izdatki so pripoznani v poslovnem izidu kot stroški, takoj ko nastanejo.

i. Najeta sredstva in sredstva, dana v najem

Najem je razvrščen kot finančni najem, če se s pogoji najema pomembna tveganja in koristi lastništva prenesejo na najemnika. Drugi najemi se obravnavajo kot poslovni najemi, pri katerih se najeta sredstva (najem sredstev) ali dolgoročne finančne terjatve (sredstva, dana v najem) ne pripoznajo v izkazu finančnega položaja Družbe.

Finančni najem

Družba deluje le kot najemodajalec. Zneski, ki jih dolgujejo najemniki po finančnem najemu, se vodijo kot terjatve v znesku naložbe, dane v najem. Prihodki iz finančnega najema so razporejeni na obračunska obdobja tako, da kažejo stalno periodično stopnjo donosa na še neiztrženo čisto naložbo, dano v najem.

Poslovni najem

Najemnina iz naslova poslovnega najema se pripozna kot strošek (najeta sredstva) oz. prihodek (sredstva, dana v najem) v izkazu poslovnega izida na podlagi enakomernega časovnega razmejevanja.

j. Zaloge

Zaloge trgovskega blaga in materiala se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Izvirna vrednost zajema nabavno vrednost, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave. Nakupna cena je zmanjšana za dobljene popuste. Neposredni stroški nabave so prevozni stroški, stroški nakladanja, prekladanja in razkladanja, stroški prevoznega zavarovanja, stroški spremljanja blaga, stroški za storitve posredniških agencij in podobni stroški do prvega skladišča, kolikor bremenijo kupca, ter nevrtačljive dajatve. Popusti pri nakupni ceni obsegajo tako tiste, ki so navedeni na računu, kot tiste, ki so dobljeni pozneje in se nanašajo na posamezno nabavo.

Metoda vrednotenja porabe zalog je metoda zaporednih cen (FIFO). Metoda FIFO predpostavlja, da se tisto blago v zalogi, ki je bilo kupljeno ali proizvedeno prvo, tudi prvo prodaja. Iz tega izhaja, da se poraba zalog blaga obračunava po prvih dejanskih nabavnih cenah, končna zaloga blago pa po zadnjih.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje. Ocena iztržljive vrednosti zalog se opravi najmanj enkrat letno, in sicer po stanju na dan izdelave letnih računovodskih izkazov. Zaloge, ki so brez gibanja več kot eno leto, Družba odpiše. Odpisi poškodovanih, pretečenih, neuporabnih zalog se opravljajo redno med letom po posameznih postavkah.

k. Oslabitev sredstev

k1. Finančna sredstva

Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih prihodnjih denarnih tokov iz naslova tega sredstva, ki se dajo zanesljivo izmeriti.

Objektivni dokazi o oslabitvi finančnih sredstev so lahko naslednji: neizpolnitev ali kršitev s strani dolžnika; prestrukturiranje zneska, ki so ga drugi dolžni Družbi, če se slednja strinja; znaki, da bo dolžnik šel v stečaj; izginotje delujočega trga za tovrstni instrument. V primeru naložbe v lastniške vrednostne papirje je objektivni dokaz o oslabitvi pomembno (nad 20 %) ali dolgotrajno (nad 9 mesecev) znižanje pošteno vrednosti pod nabavno vrednost.

Oslabitev terjatev in danih posojil

Družba oceni dokaze o oslabitvi terjatev posebej ali skupno. Vse pomembne terjatve se posamezno izmerijo za namen posebne oslabitve. Če se oceni, da knjigovodska vrednost terjatve presega njeno pošteno, to je udenarljivo vrednost, se terjatve slabi. Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, se štejejo kot dvomljive, v primeru, da se je začel sodni postopek, pa kot sporne terjatve.

Oslabljenost terjatev, ki same zase niso pomembne, se oceni skupno, in sicer tako, da se terjatve vključijo v skupino s podobnimi značilnostmi tveganja. Družba oblikuje skupine na podlagi zapadlosti terjatev. Pri oceni skupne slabitve Družba uporablja pretekli razvoj verjetnosti neizpolnitve, čas povrnitev in znesek nastale izgube, ki je popravljen za oceno uprave o tem, ali so dejanske izgube zaradi tekočih gospodarskih in kreditnih pogojev lahko večje ali manjše od izgub, kot jih predvideva pretekli razvoj.

Družba oceni dokaze o oslabitvi posojil posebej za vsako pomembno posojilo.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanem po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi prihodnjimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po obrestni meri, veljavni ob sklenitvi posla. Izgube se pripoznajo v poslovnem izidu. Ko se zaradi poznejših dogodkov znesek izgube zaradi oslabitve zmanjša, se to zmanjšanje izgube zaradi oslabitve odpravi skozi poslovni izid.

Oslabitev za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev

Izgube za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev zaradi oslabitve se pripoznajo tako, da se morebitna nabrana izguba, ki je predhodno pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu obdobja in izkazana v rezervi za pošteno vrednost, prenese v poslovni izid. Poznejši porast v pošteni vrednosti oslabljenega lastniškega vrednostnega papirja, ki je na razpolago za prodajo, se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu obdobja oz. v rezervi za pošteno vrednost.

k2. Nefinančna sredstva

Družba ob vsakem datumu poročanja preveri knjigovodsko vrednost pomembnih nefinančnih sredstev z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namen preizkusa oslabitve se sredstva, ki jih ni mogoče preizkusiti posamično, uvrstijo v najmanjšo možno skupino sredstev, ki ustvarjajo denarne tokove iz nadaljnje uporabe in ki so pretežno neodvisna od prejemkov drugih sredstev ali skupin sredstev (denar ustvarjajoča enota).

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida.

Družba izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih ob koncu poročevalskega obdobja ovrednoti in tako ugotovi, če je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih Družba določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetu amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

I. Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima Družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi.

Med pomembnimi rezervacijami so:

Rezervacije za zasluge zaposlenecv

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k izplačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge obveznosti iz pozaposlitvenih zaslužkov zaposlenecv ne obstajajo. Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na konec poročevalskega obdobja. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega tako, da upošteva stroške odpravnin ob upokojitvi in stroške vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun z uporabo projicirane enote pripravi pooblaščen aktuar. Plačila za odpravnine ob upokojitvi in izplačila jubilejnih nagrad zmanjšujejo oblikovane rezervacije.

Rezervacije za zasluge zaposlenih pri upravljalcih bencinskih servisov

Iz pogodb o poslovnem sodelovanju, ki jih je Družba sklenila z upravljalci bencinskih servisov izhaja, da so pravice zaposlenih pri upravljalcih bencinskih servisov do jubilejnih nagrad in odpravnin ob upokojitvi izenačene s pravicami zaposlenih pri Družbi. Pogodbena zaveza Družbe, da povrne stroške opisanih pravic zaposlenim pri upravljalcih bencinskih servisov, je osnova za pripoznanje dolgoročnih rezervacij. Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na konec poročevalskega obdobja. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega pri upravljalcu bencinskega servisa tako, da upošteva stroške odpravnin ob upokojitvi in stroške vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun z uporabo projicirane enote pripravi pooblaščen aktuar. Povračila stroškov za odpravnine ob upokojitvi in izplačila jubilejnih nagrad zmanjšujejo oblikovane rezervacije.

m. Dolgoročno razmejeni prihodki

Dolgoročno razmejeni prihodki iz priključnin na plinsko omrežje

Ob priključku na plinsko omrežje uporabniki plačajo fiksno nadomestilo za pravico priključitve na zgrajeno omrežje. Glede na dejstvo, da se koristi iz naslova opravljene storitve pričakujejo v celotni dobi plinske oskrbe uporabnika, se prihodki iz naslova priključnine razmejujejo sorazmerno ocenjeni dobi pritekanja koristi. Družba ocenjuje, da je doba pritekanja koristi enaka dobi trajanja koncesije za plinsko omrežje. Ta doba se giblje od 20 do 35 let, odvisno od posamezne koncesijske pogodbe.

Dolgoročno razmejeni prihodki iz ekoloških sredstev

Dolgoročno razmejeni prihodki iz ekoloških sredstev predstavljajo razmejene prihodke iz naslova odobrenih sredstev za ekološko sanacijo bencinskih servisov, avtocistern, skladišč in sanacijo odlagališča gudrona v Pesniškem Dvoru. Ekološka sredstva, prikazana med opredmetenimi sredstvi Družbe, so bila odobrena z odločbo ministrstva za okolje in prostor v okviru lastninskega preoblikovanja družbe Petrol d.d., Ljubljana in so bila kot taka prikazana v otvoritvenih izkazih družbe Petrol d.d., Ljubljana na dan 1. 1. 1993, pripravljenih v skladu s predpisi o lastninskem preoblikovanju podjetij. Razmejeni prihodki se prenašajo med prihodke sorazmerno z obračunano amortizacijo ekoloških osnovnih sredstev in za sredstva, porabljena za sanacijo odlagališča Pesniški Dvor.

Del razmejenih prihodkov, ki zapade v obdobju, krajšem od 12 mesecev, se prestavi med kratkoročno odložene prihodke.

n. Pripoznavanje prihodkov

Prihodki iz prodaje se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila in popuste, rabate in količinske popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti terjatev in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila blaga in ko Družba preneha odločati o prodanem blagu.

Prihodki se pripoznajo, kot sledi:

Prodaja blaga

Prodaja blaga se pripozna, ko Družba stranki dostavi blago; stranka je blago sprejela, izterljivost povezanih terjatev pa je razumno zagotovljena.

Prodaja storitev

Prodaja storitev se pripozna v obračunskem obdobju, v katerem se opravijo storitve, glede na zaključek posla, ocenjenega na podlagi dejansko opravljene storitve kot sorazmernega dela celotnih storitev, ki se opravijo.

o. Finančni prihodki in odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od finančnih sredstev, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, pozitivne tečajne razlike, dobičke od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida in prihodke ustvarjene pri pripojitvah družb.

Prihodki iz obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida Družbe pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila. V kolikor pri pripojitvi družb poštena vrednost pripojenih neto sredstev preseže knjigovodsko vrednost naložbe v pripojeno družbo, se razlika izkaže kot finančni prihodek v obdobju pripojitve.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja (če se le-ti ne usredstvi), negativne tečajne razlike, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, izgube zaradi oslabilitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivne obrestne mere.

p. Obdavčitev

Davki vključujejo obveznosti za obračunan davek in odloženi davek. Davek od dohodka se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na poslovne združitve ali postavke, ki se izkazujejo neposredno v drugem vseobsegajočem donosu.

Obveznosti za odmerjeni davek temeljijo na obdavčljivem dobičku za leto. Obdavčljivi dobiček se razlikuje od čistega dobička, poročanega v izkazu poslovnega izida, ker izključuje postavke prihodkov ali odhodkov, ki so obdavčljive ali odbitne v drugih letih, in tudi postavke, ki niso nikoli obdavčljive ali odbitne. Obveznost Družbe za obračunan davek se izračuna z uporabo davčnih stopenj, ki so bile veljavne na dan poročanja.

Odloženi davek je v celoti izkazan z uporabo metode obveznosti po izkazu finančnega položaja začasne razlike, ki nastajajo med davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti ter njihovimi knjigovodskimi vrednostmi v posamičnih računovodskih izkazih. Odloženi davek se določi z uporabo davčnih stopenj (in zakonov), ki so bili veljavni na dan izkaza finančnega položaja in za katere se pričakuje, da bodo uporabljeni, ko se bo odložena terjatev za davek realizirala ali pa se bo odložena obveznost za davek poravnala.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev.

q. Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve Družbe je v številnih primerih potrebna določitev poštene vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti.

Poštena vrednost je znesek, s katerim je mogoče prodati sredstvo ali zamenjati obveznost med dobro obveščena in voljnima strankama v premissljenem poslu.

Družba pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov upošteva naslednjo hierarhijo ravnih določanj poštene vrednosti:

- prva raven zajema kotirane cenena delujočih trgov za enaka sredstva ali obveznosti;
- druga raven zajema vrednosti, ki niso enake kotiranim cenam v smislu prve ravni, a jih je klub temu mogoče pridobiti neposredno s trga (cene na manj aktivnih trgov) ali pa posredno (npr. vrednosti, ki so izpeljane iz kotiranih cen na aktivnem trgu);
- tretja raven zajema vhodne podatke za sredstvo ali obveznost, ki ne temeljijo na zaznavnih tržnih podatkih.

Družba uporablja kotirane cene kot osnovo za pošteno vrednost finančnih instrumentov. V kolikor finančni instrument ne kotira na organiziranem trgu oz. se trg ocenjuje kot nedelujoč, Družba uporabi vhodne podatke druge in tretje ravni za ocenitev poštene vrednosti finančnega instrumenta. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti Družbe.

Metode določanja poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja so opisane v nadaljevanju.

Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost neopredmetenih sredstev temelji na metodi diskontiranih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz uporabe in morebitne prodaje sredstev.

Opredmetena osnovna sredstva

Poštena vrednost opredmetenih osnovnih sredstev iz poslovnih združitvev je njihova tržna vrednost. Tržna vrednost nepremičnin je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju prodala. Tržna vrednost opreme temelji na ponujeni tržni ceni podobnih predmetov.

Naložbene nepremičnine

Vrednost naložbenih nepremičnin se oceni s pomočjo skupne vrednosti pričakovanih denarnih tokov iz oddajanja nepremičnine v najem. Donos, ki odseva posebna tveganja, je vključen v izračun vrednosti nepremičnine na osnovi diskontiranih neto denarnih tokov na letni ravni.

Zaloge

Poštena vrednost zalog v poslovnih združitvah se določi na podlagi njihove pričakovane prodajne vrednosti pri rednem poslovanju, zmanjšane za ocenjene stroške prodaje.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid in za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Poštena vrednost finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se določa skladno s predhodno določeno hierarhijo ravni določanja poštene vrednosti finančnih instrumentov. Če poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti, saj je razpon ocen utemeljene poštene vrednosti pomemben in je verjetnost različnih ocen težko presoditi, družba meri finančno sredstvo po nabavni vrednosti.

Naložbe v pridružene družbe in skupaj obvladovane družbe

Družba določa pošteno vrednost naložb v pridružene družbe in skupaj obvladovane družbe skladno s predhodno določeno hierarhijo ravni določanja poštene vrednosti finančnih instrumentov. Metode določanja vrednosti in vhodne predpostavke za vsako naložbo posebej so podrobneje predstavljene v razkritjih.

Terjatve in dana posojila

Poštena vrednost terjatev in posojil se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri ob koncu poročevalskega obdobja. Ocena upošteva kreditno tveganje teh finančnih sredstev.

Neizpeljane finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti prihodnjih izplačil glavnice in obresti, diskontiranih po tržni obrestni meri ob koncu poročevalskega obdobja.

Izpeljani finančni instrumenti

- Poštena vrednost rokovnih poslov je enaka njihovi ponujeni tržni ceni na dan poročanja.
- Poštena vrednost obrestne zamenjave na dan poročanja se oceni z diskontiranjem prihodnjih denarnih tokov iz naslova spremenljive obrestne mere (prejem obresti iz zamenjave) in iz naslova nespremenljive obrestne mere (plačilo obresti iz zamenjave).
- Poštena vrednost blagovnih zamenjav je enaka njihovi tržni ceni na dan poročanja.

r. Čisti dobiček na delnico

Družba pri navadnih delnicah izkazuje osnovni dobiček na delnico in popravljeni dobiček na delnico. Osnovni dobiček na delnico se izračuna tako, da delimo dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Popravljeni dobiček delnice pa se izračunava s prilagoditvijo dobička oziroma izgube, ki pripada navadnim delničarjem, in tehtanega povprečnega števila navadnih delnic v poslovnem letu, za učinek vseh možnostnih navadnih delnic, ki predstavljajo zamenljive obveznice in delniške opcije za zaposlene. Ker Družba nima zamenljivih obveznic ali delniških opcij za zaposlene je osnovni dobiček na delnico enak popravljenemu dobičku na delnico.

s. Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je za del, ki se nanaša na poslovanje, sestavljen po posredni metodi iz podatkov izkaza finančnega položaja na dan 31. 12. 2010 in izkaza finančnega položaja na dan 30. 09. 2011 ter iz podatkov izkaza poslovnega izida za obdobje januar-september 2011. Del, ki se nanaša na naložbenje in financiranje pa je sestavljen po neposredni metodi. Plačane in prejete zamudne obresti iz naslova poslovnih terjatev se razporedijo med denarne tokove iz poslovanja. Obresti od posojil ter plačane in prejete dividende se razvrstijo med denarne tokove iz financiranja.

Razkritja k posameznim postavkam v računovodskih izkazih

1. Poročanje po odsekih

Ker računovodsko poročilo zajema tako računovodske izkaze in pripadajoča pojasnila Skupine, kakor tudi Družbe, so v razkritju predstavljeni le poslovni odseki Skupine.

Poslovni odsek je sestavni del Skupine, ki opravlja poslovne dejavnosti, iz naslova katerih dobiva prihodke in s katerimi ima stroške, ki se nanašajo na transakcije z drugimi sestavnimi deli iste Skupine. Rezultate poslovnih odsekov redno pregledujejo vodstveni delavci Skupine, da lahko na njihovi podlagi sprejemajo odločitve o virih, ki jih je treba razporediti v določeni odsek, in ocenjujejo uspešnost poslovanja Skupine.

Vodstveni delavci Skupine spremljajo podatke na dveh nivojih: na tako imenovanem mikro nivoju, na katerem se gleda posamezno enoto in na makro nivoju, na katerem se spremljajo podatki samo po določenih ključnih podatkih, s katerimi se lahko primerjamo tudi s podobnimi družbami v Evropi. Zaradi nepreglednosti mase podatkov in občutljivosti le-teh na mikro nivoju, Skupina v letnem poročilu razkriva podatke samo na makro nivoju.

Tako pri pripravljanju in predstavljanju računovodskih izkazov Skupina upošteva naslednja odseka:

- naftno - trgovska dejavnost,
- energetska dejavnost.

Naftno – trgovska dejavnost zajema:

- prodajo nafte in drugih proizvodov iz nafte,
- prodajo trgovskega blaga.

Prodaja trgovskega blaga vključuje prodajo avtomateriala, prehrabnega blaga, galanterije, tobačnih izdelkov, loterije, kuponov in kartic, surovin in proizvodov kemične industrije.

Energetska dejavnost zajema:

- področje plina in toplote,
- proizvodnjo, prodajo in distribucijo električne energije,
- področje okoljskih in energetskih rešitev.

Poslovni odseki Skupine za obdobje od 01. 01. 2010 do 30. 09. 2010:

(v EUR)	Naftno - trgovska dejavnost	Energetska dejavnost	Skupaj	Izkaz poslovnega izida / Izkaz finačnega položaja
Prihodki od prodaje	2.735.995.279	96.025.064	2.832.020.343	
Prihodki iz odnosov z odvisnimi družbami	(777.121.093)	(20.197.918)	(797.319.010)	
Prihodki od prodaje	1.958.874.187	75.827.146	2.034.701.332	2.034.701.332
Ocena čistega poslovnega izida poslovnega leta	25.825.945	8.910.241	34.736.186	34.736.186
Prihodki od obresti *	2.462.879	919.463	3.382.342	3.382.342
Odhodki od obresti *	(6.112.582)	(2.282.000)	(8.394.582)	(8.394.582)
Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin	21.406.972	4.116.896	25.523.868	25.523.868
Prihodki od naložb vrednotenih po kapitalski metodi	2.269.191	7.157.929	9.427.120	9.427.120
<i>Vsa sredstva</i>	<i>1.003.806.399</i>	<i>218.733.576</i>	<i>1.222.539.975</i>	<i>1.222.539.975</i>
Naložbe vrednotene po kapitalski metodi	39.860.940	101.403.248	141.264.188	141.264.188
Opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva in naložbene nepremičnine	497.696.042	99.282.021	596.978.063	596.978.063
Ostala sredstva	466.249.417	18.048.307	484.297.724	484.297.724

* Prihodki in odhodki od obresti so ocenjeni glede na delež naložb in sredstev odseka v skupnih naložbah in sredstvih.

Poslovni odseki Skupine za obdobje od 01. 01. 2011 do 30. 09. 2011:

(v EUR)	Naftno - trgovska dejavnost	Energetska dejavnost	Skupaj	Izkaz poslovnega izida / Izkaz finačnega položaja
Prihodki od prodaje	3.264.995.939	139.803.880	3.404.799.819	
Prihodki iz odnosov z odvisnimi družbami	(1.029.622.089)	(15.367.148)	(1.044.989.237)	
Prihodki od prodaje	2.235.373.850	124.436.732	2.359.810.582	2.359.810.582
Čisti poslovni izida poslovnega leta	27.277.983	8.907.004	36.184.987	36.184.987
Prihodki od obresti *	4.280.161	1.763.730	6.043.891	6.043.891
Odhodki od obresti *	(10.365.256)	(4.271.220)	(14.636.476)	(14.636.476)
Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin	21.478.306	4.786.721	26.265.027	26.265.027
Prihodki od naložb vrednotenih po kapitalski metodi	1.758.667	6.628.000	8.386.667	8.386.667
<i>Vsa sredstva</i>	<i>1.087.607.017</i>	<i>252.402.090</i>	<i>1.340.009.107</i>	<i>1.340.009.107</i>
Naložbe vrednotene po kapitalski metodi	40.450.126	111.635.195	152.085.322	152.085.322
Opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva in naložbene nepremičnine	501.288.362	111.599.471	612.887.833	612.887.833
Ostala sredstva	545.868.529	29.167.423	575.035.952	575.035.952

* Prihodki in odhodki od obresti so ocenjeni glede na delež naložb in sredstev odseka v skupnih naložbah in sredstvih.

2. Drugi prihodki

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	1-9 2011	1-9 2010	1-9 2011	1-9 2010
Poraba ekoloških rezervacij	1.214.196	1.215.648	1.214.196	1.215.648
Prihodki od vračil	1.074.204	73.533	1.074.204	55.688
Odprava vračunanih stroškov, odhodkov	554.210	3.771.009	493.904	3.487.014
Dobiček pri prodaji osnovnih sredstev	299.356	778.220	225.115	331.854
Prejeti kasaskonti, rabati	198.964	448.980	100.419	75.077
Prejete odškodnine od zavarovalnic	122.614	148.716	84.178	38.830
Drugi prihodki	1.281.905	1.012.851	187.799	105.375
Skupaj drugi prihodki	4.745.449	7.448.957	3.379.815	5.309.486

3. Stroški prodajanja in splošnih dejavnosti

(v EUR)	Skupina Petrol			Petrol d.d.		
	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
1-9 2010						
Stroški materiala	17.382.780	1.147.655	18.530.435	6.623.125	584.400	7.207.525
Stroški storitev	68.970.333	13.042.700	82.013.033	72.230.419	9.957.071	82.187.490
Stroški dela	26.531.195	12.508.571	39.039.766	10.660.021	8.343.896	19.003.917
Amortizacija	22.979.424	2.544.444	25.523.868	15.084.323	1.412.697	16.497.020
Drugi stroški	527.631	1.507.727	2.035.358	120.828	1.137.686	1.258.514
Drugi poslovni odhodki	408.324	244.579	652.903	56.113	49	56.162
Skupaj	136.799.687	30.995.676	167.795.363	104.774.829	21.435.799	126.210.628
1-9 2011						
Stroški materiala	17.123.644	1.169.044	18.292.688	7.687.763	644.023	8.331.786
Stroški storitev	70.129.722	12.749.131	82.878.853	74.147.106	10.004.382	84.151.488
Stroški dela	27.168.663	11.204.094	38.372.757	10.910.482	7.037.986	17.948.468
Amortizacija	23.948.456	2.316.571	26.265.027	16.126.534	1.254.271	17.380.805
Drugi stroški	803.577	1.337.167	2.140.744	279.200	1.029.329	1.308.529
Drugi poslovni odhodki	132.795	184.945	317.740	11.127	549	11.676
Skupaj	139.306.857	28.960.952	168.267.809	109.162.212	19.970.540	129.132.752

4. Stroški materiala

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	1-9 2011	1-9 2010	1-9 2011	1-9 2010
Stroški energije	12.486.119	13.804.219	3.995.889	3.554.755
Stroški potrošnega materiala	5.018.321	3.811.281	3.918.197	3.074.726
Odpis drobnega inventarja	152.250	147.313	27.929	44.812
Drugi stroški materiala	635.998	767.622	389.772	533.231
Skupaj stroški materiala	18.292.688	18.530.435	8.331.786	7.207.525

5. Stroški storitev

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	1-9 2011	1-9 2010	1-9 2011	1-9 2010
Stroški upravljavcev bencinskih servisov	22.831.872	23.066.205	21.797.183	21.827.351
Stroški transportnih storitev	20.303.062	19.625.904	19.197.880	18.755.832
Najemnine	7.176.731	7.280.723	6.659.814	6.705.112
Stroški storitev vzdrževanja osnovnih sredstev	6.539.229	7.115.343	6.454.699	7.077.570
Stroški plačilnega prometa in bančnih storitev	4.756.856	4.559.713	3.759.465	3.731.381
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	3.916.851	3.556.417	3.235.804	2.883.349
Prispevki za poslovanje ob avtocestah	3.790.480	3.658.406	2.984.282	2.747.420
Stroški intelektualnih storitev	3.327.815	3.588.590	2.312.920	2.263.151
Stroški zavarovalnih premij	2.633.074	2.251.026	1.919.207	1.563.406
Stroški varovanja	1.251.115	1.239.945	1.204.943	1.266.971
Nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča	1.010.578	905.647	917.839	820.634
Stroški storitev varstva okolja	844.316	502.846	679.694	834.122
Povračila stroškov zaposlenim v zvezi z delom	682.462	630.808	247.533	234.469
Koncesijske dajatve	517.656	438.457	250.425	173.421
Stroški podizvajalcev	316.226	325.343	1.214	2.606
Upravljanje nepremičnin	281.429	167.941	10.586.205	9.849.931
Članarine	208.461	157.092	134.351	96.340
Drugi stroški storitev	2.490.640	2.942.627	1.808.030	1.354.424
Skupaj stroški storitev	82.878.853	82.013.033	84.151.488	82.187.490

6. Stroški dela

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	1-9 2011	1-9 2010	1-9 2011	1-9 2010
Plače	28.488.658	28.749.893	13.463.200	14.052.211
Stroški pokojninskih zavarovanj	2.158.376	2.194.765	1.271.298	1.291.745
Stroški drugih zavarovanj	2.637.738	2.580.219	1.050.358	1.080.952
Povračilo prevoza na delo	1.372.445	1.365.233	442.546	435.764
Povračilo prehrane med delom	970.625	916.126	385.081	367.565
Regres za letni dopust	992.367	952.581	436.079	451.718
Dodatno pokojninsko zavarovanje	599.007	616.311	375.815	369.314
Druga povračila in nadomestila	1.153.541	1.664.638	524.091	954.648
Skupaj stroški dela	38.372.757	39.039.766	17.948.468	19.003.917

7. Amortizacija

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	1-9 2011	1-9 2010	1-9 2011	1-9 2010
Amortizacija neopredmetenih sredstev	718.568	668.485	541.723	482.862
Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev	24.938.287	24.229.250	16.209.514	15.364.473
Amortizacija naložbenih nepremičnin	608.172	626.133	629.568	649.685
Skupaj amortizacija	26.265.027	25.523.868	17.380.805	16.497.020

8. Drugi stroški

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	1-9 2011	1-9 2010	1-9 2011	1-9 2010
Sponzoriranja in donacije	902.829	998.504	837.914	905.820
Dajatve za varstvo okolja in dajatve, neodvisne od poslovanja	680.990	375.281	145.729	163.570
Izguba pri prodaji/izločitvi opredmetenih osnovnih sredstev	101.173	193.433	87.474	119.916
Drugi stroški	455.752	468.140	237.412	69.208
Skupaj drugi stroški	2.140.744	2.035.358	1.308.529	1.258.514

Za ustrežnejši prikaz sta Skupina Petrol in družba Petrol d.d., Ljubljana oblikovanje, odpravo in izterjane popravke terjatev predstavila med finančne odhodke oziroma prihodke. V preteklem obdobju so bili ti izkazani med drugimi stroški oziroma med drugimi prihodki. Da bi zagotovila skladnost s tekočim letom, je Skupina v primerjalnem letu 2010 predstavila 3.569.224 EUR oblikovanja popravkov terjatev med finančne odhodke (pojasnilo 9) in 576.978 EUR odprave popravkov terjatev med finančne prihodke, družba Petrol d.d., Ljubljana pa 1.316.143 EUR med finančne odhodke in 66.997 EUR med finančne prihodke.

9. Drugi finančni prihodki in odhodki

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	1-9 2011	1-9 2010	1-9 2011	1-9 2010
Tečajne razlike	28.508.602	23.348.763	26.230.612	22.144.480
Dobiček izpeljanih finančnih instrumentov	16.102.866	23.618.341	16.102.866	23.553.225
Prihodki za obresti	6.043.891	4.830.209	4.699.991	4.383.170
Odprava in izterjani popravki terjatev	953.817	576.978	74.518	66.997
Drugi finančni prihodki	193.854	265.608	194.131	265.533
Skupaj drugi finančni prihodki	51.803.030	52.639.899	47.302.118	50.413.406
Izguba izpeljanih finančnih instrumentov	(26.277.782)	(24.805.936)	(26.277.782)	(24.538.464)
Tečajne razlike	(33.832.666)	(30.690.556)	(30.431.783)	(27.963.098)
Odhodki za obresti	(14.636.476)	(13.522.906)	(11.975.273)	(11.781.846)
Popravek vrednosti poslovnih terjatev	(8.396.835)	(3.569.224)	(3.933.775)	(1.316.143)
Drugi finančni odhodki	(847.751)	(684.736)	(768.161)	(643.291)
Skupaj drugi finančni odhodki	(83.991.510)	(73.273.358)	(73.386.774)	(66.242.842)
Finančni izid	(32.188.480)	(20.633.459)	(26.084.656)	(15.829.436)

10. Čisti dobiček na delnico

	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30.september 2011	30. september 2010	30.september 2011	30. september 2010
Čisti poslovni izid (v EUR)	35.900.833	34.736.186	32.211.188	36.792.266
Število izdanih delnic	2.086.301	2.086.301	2.086.301	2.086.301
Število lastnih delnic na začetku leta	24.703	24.703	24.703	24.703
Število lastnih delnic na koncu leta	24.703	24.703	24.703	24.703
Tehtano povprečno število izdanih navadnih delnic	2.061.598	2.061.598	2.061.598	2.061.598
Popravljen povprečno število navadnih delnic	2.061.598	2.061.598	2.061.598	2.061.598
Osnovni in popravljeni dobiček na delnico (v EUR/delnico)	17,41	16,85	15,62	17,85

Osnovni dobiček na delnico je izračunan tako, da se čisti dobiček lastnikov deli s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic, pri čemer se izključijo navadne delnice, ki jih ima v lasti Družba. Skupina in Družba nimata potencialnih popravljalnih navadnih delnic, zato sta osnovni in popravljeni dobiček na delnico enaka.

11. Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva skupine Petrol

(v EUR)	Programska oprema	Koncesije	Dobro ime	Investicije v teku	Skupaj
Nabavna vrednost					
Stanje 1. januarja 2010	4.879.363	9.085.094	14.111.306	87.175	28.162.938
Nove pridobitve zaradi nakupa nove družbe	0	6.048	0	0	6.048
Nove pridobitve	0	0	496.890	469.035	965.925
Odtujitve	0	(7.195)	0	0	(7.195)
Prenos iz investicij v teku	338.178	109.787	0	(447.965)	0
Prevedbene razlike	147	2.778	0	83	3.008
Stanje 30. septembra 2010	5.217.688	9.196.512	14.608.196	108.328	29.130.724
Nabrani popravek vrednosti					
Stanje 1. januarja 2010	(3.543.320)	(2.157.326)	0	0	(5.700.646)
Amortizacija	(394.517)	(273.968)	0	0	(668.485)
Odtujitve	0	(4.186)	0	0	(4.186)
Prevedbene razlike	85	(406)	0	0	(321)
Stanje 30. septembra 2010	(3.937.752)	(2.435.886)	0	0	(6.373.638)
Neodpisana knjigovodska vrednost 1. januarja 2010	1.336.043	6.927.768	14.111.306	87.175	22.462.292
Neodpisana knjigovodska vrednost 30. septembra 2010	1.279.937	6.760.626	14.608.196	108.328	22.757.086
(v EUR)					
Nabavna vrednost					
Stanje 1. januarja 2011	5.561.566	9.150.501	15.175.764	123.170	30.011.001
Nove pridobitve	12.061	132.500	0	1.067.359	1.211.920
Odtujitve	(278)	(192.656)	0	(39.181)	(232.115)
Prenos iz investicij v teku	672.396	0	0	(672.396)	0
Prevedbene razlike	(2.814)	(30.115)	0	(850)	(33.779)
Stanje 30. septembra 2011	6.242.931	9.060.230	15.175.764	478.102	30.957.027
Nabrani popravek vrednosti					
Stanje 1. januarja 2011	(4.096.899)	(2.519.776)	0	0	(6.616.676)
Amortizacija	(444.711)	(274.089)	0	0	(718.800)
Odtujitve	33	29.613	0	0	29.646
Prevedbene razlike	2.032	10.039	0	0	12.071
Stanje 30. septembra 2011	(4.539.545)	(2.754.213)	0	0	(7.293.758)
Neodpisana knjigovodska vrednost 1. januarja 2011	1.464.666	6.630.725	15.175.764	123.170	23.394.325
Neodpisana knjigovodska vrednost 30. septembra 2011	1.703.386	6.306.017	15.175.764	478.102	23.663.269

Neopredmetena sredstva družbe Petrol d.d., Ljubljana

(v EUR)	Programska oprema	Koncesijske dajatve	Investicije v teku	Skupaj
Nabavna vrednost				
Stanje 1. januarja 2010	4.444.557	4.210.146	20.485	8.675.188
Nove pridobitve			349.714	349.714
Prenos iz investicij v teku	328.583	0	(328.583)	0
Nove pridobitve zaradi pripojitve družbe	0	318.268	0	318.268
Stanje 30. septembra 2010	4.773.140	4.528.414	41.616	9.343.170

Nabrani popravek vrednosti				
Stanje 1. januarja 2010	(3.274.895)	(1.041.068)	0	(4.315.963)
Amortizacija	(348.920)	(130.722)	0	(479.642)
Nove pridobitve zaradi pripojitve družbe	0	(76.420)	0	(76.420)
Stanje 30. septembra 2010	(3.623.815)	(1.248.210)	0	(4.872.026)

Neodpisana knjigovodska vrednost 1. januarja 2010 **1.169.662** **3.169.078** **20.485** **4.359.225**

Neodpisana knjigovodska vrednost 30. septembra 2010 **1.149.325** **3.280.204** **41.616** **4.471.144**

(v EUR)	Programska oprema	Koncesijske dajatve	Investicije v teku	Skupaj
Nabavna vrednost				
Stanje 1. januarja 2011	5.120.637	4.528.414	18.000	9.667.051
Nove pridobitve	0	0	1.070.020	1.070.020
Odtujitve	(278)	(29.796)	0	(30.074)
Prenos iz investicij v teku	669.993	0	(669.993)	0
Nove pridobitve zaradi pripojitve družbe	1.022	120.168	0	121.190
Stanje 30. septembra 2011	5.791.374	4.618.786	418.027	10.828.188

Nabrani popravek vrednosti				
Stanje 1. januarja 2011	(3.776.141)	(1.294.875)	0	(5.071.016)
Amortizacija	(400.932)	(140.791)	0	(541.723)
Odtujitve	278	29.796	0	30.074
Nove pridobitve zaradi pripojitve družbe	(248)	(115.855)	0	(116.103)
Stanje 30. septembra 2011	(4.177.043)	(1.521.725)	0	(5.698.768)

Neodpisana knjigovodska vrednost 1. januarja 2011 **1.344.496** **3.233.539** **18.000** **4.596.036**

Neodpisana knjigovodska vrednost 30. septembra 2011 **1.614.331** **3.097.061** **418.027** **5.129.420**

12. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva skupine Petrol

(v EUR)	Zemljišča	Gradbeni objekti	Stroji	Oprema	Investicije v teku	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 1. januarja 2010	173.944.220	529.465.149	21.954.260	146.711.649	27.764.401	899.839.679
Nove pridobitve zaradi nakupa družb	1.227.234	1.359.243	0	688.503	1.435.083	4.710.063
Nove pridobitve	0	0	0	435	27.889.661	27.890.096
Odtujitve	(1.669.626)	(935.522)	(75.853)	(4.464.552)	38.460	(7.107.093)
Prenos iz investicij v teku	3.070.916	9.073.310	741808	5386370	(18.272.404)	0
Prenos na naložbene nepremičnine	0	(18.898)	0	0	0	(18.898)
Prenos iz naložbenih nepremičnin	334.379	226.906	0	0	0	561.285
Tečajne razlike	(94.018)	(880.877)	0	(39.467)	(1.004.126)	(2.018.488)
Stanje 30. septembra 2010	176.813.105	538.289.311	22.620.215	148.282.938	37.851.075	923.856.644
Nabrani popravek vrednosti						
Stanje 1. januarja 2010	0	(225.138.332)	(11.737.656)	(108.208.444)	0	(345.084.432)
Amortizacija	0	(1.669.626)	(1.669.626)	(1.669.626)	0	(1.669.626)
Amortizacija - oslabitve	0	56.316	0	1.754	0	58.070
Odtujitve	0	569.101	75.853	4.060.122	0	4.705.076
Prenos na naložbene nepremičnine	0	369	0	0	0	369
Prenos iz naložbenih nepremičnin	0	(1.669.626)	0	0	0	(1.669.626)
Tečajne razlike	0	393.394	0	27.089	0	420.483
Stanje 30. septembra 2010	0	(227.458.404)	(13.331.429)	(105.789.105)	0	(343.239.686)
Neodpisana knjigovodska vrednost 1. januarja 2010	173.944.220	304.326.817	10.216.604	38.503.205	27.764.401	554.755.247
Neodpisana knjigovodska vrednost 30. septembra 2010	176.813.105	310.830.907	9.288.786	42.493.831	37.851.076	580.616.958
(v EUR)	Zemljišča	Gradbeni objekti	Stroji	Oprema	Investicije v teku	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 1. januarja 2011	182.678.251	545.783.941	24.644.975	147.557.166	39.761.397	940.425.730
Nove pridobitve	1.049.663	3.451.612	0	956.222	24.058.173	29.515.670
Odtujitve	(736.955)	(2.944)	(27.763)	(2.446.272)	(482.465)	(3.696.399)
Prenos iz investicij v teku	3.034.987	12.068.268	413.694	8.233.563	(23.750.512)	0
Prenos na naložbene nepremičnine	0	(17.373)	0	0	0	(17.373)
Prenos iz naložbenih nepremičnin	0	4.757	0	0	0	4.757
Tečajne razlike	(734.204)	(524.868)	0	(329.067)	561.109	(1.027.030)
Stanje 30. septembra 2011	185.291.742	560.763.393	25.030.906	153.971.612	40.147.702	965.205.355
Nabrani popravek vrednosti						
Stanje 1. januarja 2011	0	(244.588.795)	(12.241.499)	(110.233.801)	0	(367.064.095)
Amortizacija	0	(15.901.135)	(1.238.468)	(7.935.007)	0	(25.074.610)
Odtujitve	0	125.845	26.802	2.115.052	0	2.267.699
Prenos iz naložbenih nepremičnin	0	(4.757)	0	0	0	(4.757)
Tečajne razlike	0	(16.010)	0	208.423	0	192.413
Stanje 30. septembra 2011	0	(260.384.852)	(13.453.165)	(115.845.333)	0	(389.683.350)
Neodpisana knjigovodska vrednost 1. januarja 2011	182.678.251	301.195.146	12.403.476	37.323.365	39.761.397	573.361.635
Neodpisana knjigovodska vrednost 30. septembra 2011	185.291.742	300.378.541	11.577.741	38.126.279	40.147.702	575.522.005

Opredmetena osnovna sredstva družbe Petrol d.d., Ljubljana

(v EUR)	Zemljišča	Gradbeni objekti	Oprema	Investicije v teku	Skupaj
Nabavna vrednost					
Stanje 1. januarja 2010	90.503.833	359.919.862	114.593.847	9.355.695	574.373.237
Nove pridobitve zaradi pripojitve družbe	438.047	30.712.878	3.406.425	5.605.907	40.163.257
Nove pridobitve	0	0	0	11.593.409	11.593.409
Odtujitve	(538.799)	(867.407)	(4.090.522)	(52)	(5.496.780)
Prenos iz investicij v teku	732.906	3.501.835	3.486.596	(7.721.337)	0
Prenos na naložbene nepremičnine	0	(18.898)	0	0	(18.898)
Prenos iz naložbenih nepremičnin	334.379	226.906	0	0	561.285
Stanje 30. septembra 2010	91.470.366	393.475.176	117.396.346	18.833.622	621.175.510
Nabrani popravek vrednosti					
Stanje 1. januarja 2010	0	(193.510.462)	(94.083.893)	0	(287.594.355)
Nove pridobitve zaradi pripojitve družbe	0	(5.961.972)	(936.692)	0	(6.898.664)
Amortizacija	0	(10.724.200)	(4.311.455)	0	(15.035.655)
Odtujitve	0	534.622	3.943.786	0	4.478.408
Prenos na naložbene nepremičnine	0	369	0	0	369
Prenos iz naložbenih nepremičnin	0	(62.925)	0	0	(62.925)
Stanje 30. septembra 2010	0	(209.724.568)	(95.388.254)	0	(305.112.822)
Neodpisana knjigovodska vrednost 1. januarja 2010	90.503.833	166.409.400	20.509.954	9.355.695	286.778.881
Neodpisana knjigovodska vrednost 30. septembra 2010	91.470.366	183.750.608	22.008.092	18.833.622	316.062.686

(v EUR)	Zemljišča	Gradbeni objekti	Oprema	Investicije v teku	Skupaj
Nabavna vrednost					
Stanje 1. januarja 2011	95.446.668	401.063.692	116.564.137	22.605.201	635.679.698
Nove pridobitve zaradi pripojitve družbe	316.431	1.557.777	714.146	0	2.588.354
Nove pridobitve	0	0	0	12.347.469	12.347.469
Odtujitve	(331.378)	12.139	(1.958.247)	(482.483)	(2.759.969)
Prenos iz investicij v teku	2.586.573	4.931.778	6.329.356	(13.847.707)	0
Prenos na naložbene nepremičnine	0	(17.373)	0	0	(17.373)
Prenos iz naložbenih nepremičnin	0	4.757	0	0	4.757
Stanje 30. septembra 2011	98.018.294	407.552.770	121.649.392	20.622.480	647.842.936
Nabrani popravek vrednosti					
Stanje 1. januarja 2011	0	(213.288.015)	(93.446.727)	0	(306.734.742)
Nove pridobitve zaradi pripojitve družbe	0	(340.071)	(582.179)	0	(922.250)
Amortizacija	0	(11.528.103)	(4.785.612)	0	(16.313.715)
Odtujitve	0	146.711	1.749.000	0	1.895.711
Prenos iz naložbenih nepremičnin	0	(4.757)	0	0	(4.757)
Stanje 30. septembra 2011	0	(225.014.235)	(97.065.518)	0	(322.079.753)
Neodpisana knjigovodska vrednost 1. januarja 2011	95.446.668	187.775.677	23.117.410	22.605.201	328.944.955
Neodpisana knjigovodska vrednost 30. septembra 2011	98.018.294	182.538.535	24.583.874	20.622.480	325.763.181

13. Naložbe v odvisne družbe

Naložbe v odvisne družbe so v izkazih Skupine izločene v postopku uskupinjevanja.

(v EUR)	Petrol d.d.	
	30. september 2011	30. september 2010
Stanje 1. januarja	200.531.434	213.663.092
Nove pridobitve	13.346.143	4.384.460
Zmanjšanje	(2.200.305)	(18.174.723)
Stanje 30. septembra	211.677.272	199.872.829

14. Naložbe v skupaj obvladovane družbe

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	30. september 2010	30. september 2011	30. september 2010
Stanje 1. januarja	16.386.748	15.318.725	61.270.000	61.137.000
Pripisani dobički/ izgube	2.274.076	1.980.602	0	0
Prejete dividende	0	(3.849.709)	0	0
Nove naložbe	10.554.545	3.673.776	10.554.545	3.673.776
Zmanjšanje	(363.300)	0	(499.000)	0
Stanje 30. septembra	28.852.069	17.123.394	71.325.545	64.810.776

15. Naložbe v pridružene družbe

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	30. september 2010	30. september 2011	30. september 2010
Stanje 1. januarja	119.535.318	121.282.983	154.860.000	155.070.965
Pripisani dobički/izgube	6.519.606	7.446.517	0	0
Prejete dividende	(2.821.667)	(3.919.500)	0	0
Prenos med odvisne družbe	0	(446.000)	0	(446.000)
Neto zmanjšanje preko kapitala	0	(223.206)	0	0
Stanje 30. septembra	123.233.253	124.140.794	154.860.000	154.624.965

16. Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	30. september 2010	30. september 2011	30. september 2010
Stanje 1. januarja	11.338.780	14.866.548	11.259.737	14.787.505
Nove pridobitve	205.098	0	205.098	0
Tečajne razlike	0	0	0	0
Odtujitev naložb	(6.576)	(1.481.633)	(6.576)	(1.481.633)
Stanje 30. septembra	11.537.302	13.384.915	11.458.259	13.305.872

17. Nekratkoročne finančne terjatve

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	31. december 2010	30. september 2011	31. december 2010
Terjatve iz finančnega najema	7.965.176	7.965.176	3.940	3.940
Posojila in druge finančne terjatve	4.242.647	2.979.429	9.975.832	10.439.775
Skupaj nekratkoročne finančne terjatve	12.207.823	10.944.605	9.979.772	10.443.715

18. Nekratkoročne poslovne terjatve

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	31. december 2010	30. september 2011	31. december 2010
Terjatve do družb	1.426.404	1.426.404	1.426.404	1.426.404
Popravek vrednosti terjatev do družb	(1.426.404)	(1.426.404)	(1.426.404)	(1.426.404)
Terjatve do občin	852.691	882.547	852.691	882.547
Druge terjatve	97.532	83.925	97.532	83.925
Skupaj nekratkoročne poslovne terjatve	950.223	966.472	950.223	966.472

19. Zaloge

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	31. december 2010	30. september 2011	31. december 2010
Zaloga rezervnih delov in materiala	1.267.607	1.530.176	0	0
Trgovsko blago:	135.721.230	106.819.024	121.279.887	90.121.416
- gorivo	108.104.819	83.171.888	96.914.881	70.274.634
- drugi proizvodi iz nafte	5.214.539	4.524.343	5.136.930	4.328.249
- drugo trgovsko blago	22.401.872	19.122.793	19.228.076	15.518.533
Zaloga virtualnih kartic	326.975	72.027	326.975	72.027
Skupaj zaloge	137.315.812	108.421.227	121.606.861	90.193.443

20. Kratkoročne finančne terjatve

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	31. december 2010	30. september 2011	31. december 2010
Dana posojila	16.642.471	13.154.362	12.262.490	8.043.142
Popravek vrednosti danih posojil	(640.884)	(640.853)	(640.884)	(640.853)
Vežani depoziti pri bankah od 3 mesecev do 1 leta	728.760	545.934	0	0
Terjatve za obresti	172.558	180.073	206.604	209.483
Popravek vrednosti terjatev za obresti	(6.885)	(6.885)	(6.885)	(6.885)
Terjatve iz naslova finančnega najema	367.120	441.786	5.838	22.845
Skupaj kratkoročne finančne terjatve	17.263.140	13.674.416	11.827.163	7.627.732

21. Kratkoročne poslovne terjatve

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	31. december 2010	30. september 2011	31. december 2010
Terjatve do kupcev	331.784.787	323.798.611	282.328.999	294.487.393
Popravek vrednosti terjatev do kupcev	(33.265.113)	(26.360.688)	(20.749.686)	(17.211.342)
Poslovne terjatve do državnih in drugih institucij	11.515.951	12.198.013	2.554.606	6.190.466
Poslovne terjatve za obresti	3.004.806	2.573.260	2.120.656	3.200.358
Popravek vrednosti terjatev za obresti	(1.213.551)	(1.066.994)	(1.145.802)	(1.002.968)
Terjatve do zavarovalnic zaradi škodnih primerov	260.773	289.026	259.577	260.073
Druge poslovne terjatve	9.081.426	749.822	7.450.426	27.260
Popravek vrednosti drugih terjatev	0	(58.822)	0	0
Skupaj kratkoročne poslovne terjatve	321.169.079	312.122.226	272.818.776	285.951.240

22. Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	31. december 2010	30. september 2011	31. december 2010
Finančna sredstva v upravljanju	1.073.385	1.342.358	1.073.385	1.342.358
Sredstva iz naslova zamenjave obrestnih mer	420.435	508.101	420.435	508.101
Sredstva iz naslova blagovnih zamenjav	300.789	293.969	300.789	293.969
Sredstva iz naslova rokovnih poslov	6.436.568	1.704.503	6.436.568	1.704.503
Skupaj fin. sred. po pošteni vrednosti preko posl. izida	8.231.177	3.848.931	8.231.177	3.848.931

23. Predujmi in druga sredstva

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	31. december 2010	30. september 2011	31. december 2010
Predujmi	4.351.704	1.637.081	2.968.756	386.407
Kratkoročno odloženi stroški regresa in drugih izplačil	492.054	0	368.193	0
Nezaračunane storitve in blago	1.335.461	668.463	2.833.864	958.463
Vnaprej plačane članarine, strokovna literatura ipd.	536.276	427.831	530.227	420.620
Vnaprej plačane zavarovalne premije	1.141.916	674.712	723.437	487.511
Drugi kratkoročno odloženi stroški in odhodki	401.165	239.621	59.398	40.942
Nezaračunan zemeljski plin in UNP	1.304	359.147	288.327	367.066
Skupaj predujmi in druga sredstva	8.259.880	4.167.703	7.772.202	2.661.009

24. Finančne obveznosti

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	31. december 2010	30. september 2011	31. december 2010
Kratkoročne finančne obveznosti				
Bančna posojila	202.077.013	160.593.173	118.029.478	112.580.839
Obveznosti do bank iz naslova zamenjave obrestnih mer	5.233.122	7.440.127	5.233.122	7.440.127
Obveznosti do bank iz naslova rokovnih poslov	0	491.910	0	491.910
Obveznosti iz naslova blagovnih zamenjav	0	764.648	0	764.648
Obveznosti iz naslova finančnega najema	573.323	2.183.469	0	0
Druga posojila in finančne obveznosti	2.674.003	1.770.954	11.122.026	10.384.371
	210.557.461	173.244.281	134.384.626	131.661.896
Nekratkoročne finančne obveznosti				
Bančna posojila	223.783.832	263.880.880	190.457.125	243.005.929
Izdane obveznice	50.056.297	50.071.650	50.056.297	50.071.650
Obveznosti iz naslova finančnega najema	5.082.632	4.868.649	0	0
	278.922.761	318.821.179	240.513.422	293.077.579
Skupaj finančne obveznosti	489.480.222	492.065.460	374.898.048	424.739.475

25. Kratkoročne poslovne obveznosti

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	31. december 2010	30. september 2011	31. december 2010
Obveznosti do dobaviteljev	270.712.626	237.994.077	312.672.541	254.775.459
Obveznosti za trošarine	54.934.500	54.705.104	51.505.764	51.582.432
Obveznosti za davek na dodano vrednost	21.893.043	14.265.803	17.590.629	12.781.396
Obveznosti za uvozne dajatve	17.520.966	8.630.269	10.163.321	2.214.167
Obveznosti do zaposlencev	5.619.759	5.439.128	3.093.669	2.968.938
Obveznosti za takse za obremenjevanje okolja	4.088.138	3.234.479	3.890.953	3.198.415
Obveznosti do države in drugih državnih inštitucij	1.754.044	338.561	1.578.719	100.826
Obveznosti na podlagi predujmov in varščin	1.009.055	577.957	925.547	497.229
Obveznosti za prispevke za socialno varnost	549.773	583.765	259.710	306.023
Obveznosti v zvezi z razdelitvijo poslovnega izida	435.789	390.357	435.789	390.357
Druge obveznosti	4.093.477	2.278.442	4.449.333	2.244.828
Skupaj kratkoročne poslovne obveznosti	382.611.170	328.437.942	406.565.975	331.060.070

26. Druge obveznosti

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	31. december 2010	30. september 2011	31. december 2010
Prodaja na Magna kartico	2.903.818	0	2.980.713	0
Vračunani odhodki za ekologijo	1.267.776	1.267.776	1.267.776	1.267.776
Vračunani stroški za dopuste	1.159.938	1.220.517	726.650	726.650
Vračunani odhodki za tankerske prekojnine	358.237	358.237	358.237	358.237
Vračunani odhodki za tožbe	294.259	866.251	189.376	726.847
Vračunani stroški za najemnine avtocestnih lokacij	197.651	156.407	197.651	131.284
Vračunani stroški koncesijskih dajatev	127.228	152.546	49.091	152.546
Vračunani odhodki za nezaračunano blago	96.909	1.308.861	158.904	1.278.153
Vračunani manki blaga	0	544.713	0	544.713
Drugi vračunani stroški	3.488.346	1.341.866	2.951.447	830.628
Odloženi prihodki za zamudne obresti	397.901	397.901	397.901	397.901
Odloženi prihodki iz predplačniške kartice Magna	317.006	526.980	317.006	526.980
Odloženi prihodki za odstopljene prispevke	244.878	114.113	116.608	114.113
Odloženi prihodki iz naslova plinskih priključkov	71.381	315.338	65.816	296.635
Odloženi prihodki za ogrevanje	0	234.782	0	0
Drugi odloženi prihodki	1.770.353	247.306	1.734.479	219.260
Skupaj druge obveznosti	12.695.681	9.053.594	11.511.655	7.571.723

27. Finančni instrumenti in tveganje

V tem poglavju so predstavljena razkritja v zvezi s finančnimi instrumenti in tveganji, upravljanje s tveganji pa je razloženo v poslovnem delu tega letnega poročila v poglavju *Poslovna tveganja*.

27.1 Zaupanjso (kreditno) tveganje

Skupina je izpostavljena različnim oblikam finančnih tveganj, ki jih ustrezne službe redno spremljajo in se nanje pravočasno odzivajo z ukrepi in uporabo različnih instrumentov varovanja pred tveganji.

Maksimalno izpostavljenost zaupanjskemu (kreditnemu) tveganju predstavlja knjigovodska vrednost finančnih sredstev, ki na dan 30. 09. 2011 znaša:

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	31. december 2010	30. september 2011	31. december 2010
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	11.537.302	11.338.780	11.458.259	11.259.737
Nekratkoročne finančne terjatve	12.207.823	10.944.605	9.979.772	10.443.715
Nekratkoročne poslovne terjatve	21.881.200	966.472	21.881.200	966.472
Kratkoročne finančne terjatve	17.263.140	13.674.416	11.827.163	7.627.732
Kratkoročne poslovne terjatve	330.766.973	312.122.226	282.416.670	285.951.240
Denar in denarni ekvivalenti	13.971.397	17.543.771	10.802.117	14.773.479
Finančna sredstva po poštenu vrednosti preko poslovnega izida	8.231.177	3.848.931	8.231.177	3.848.931
Skupaj sredstva	415.859.012	370.439.201	356.596.358	334.871.306

Največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju na dan poročanja predstavljajo kratkoročne poslovne terjatve.

Kratkoročne poslovne terjatve Skupine po zapadlosti:

(v EUR)	Razčlenitev po zapadlosti					Skupaj
	nezapadle	zapadle do 30 dni	zapadle od 31 do 60 dni	zapadle od 61 do 90 dni	zapadle nad 90 dni	
Terjatve do kupcev	229.810.917	39.382.222	11.841.426	4.091.331	38.672.716	323.798.611
Oblikovani popravki vrednosti terjatev do kupcev	0	(1.511)	(3.386)	(2.665.661)	(23.690.130)	(26.360.688)
Poslovne terjatve do državnih in drugih institucij	11.488.643	709.370	0	0	0	12.198.013
Terjatve za obresti	294.487	389.225	142.621	60.782	1.686.145	2.573.260
Oblikovani popravki vrednosti terjatev za obresti	0	0	(237)	(46.795)	(1.019.962)	(1.066.994)
Druge terjatve	749.206	7.922	6.478	6.428	209.995	980.029
Skupaj stanje 31. decembra 2010	242.343.253	40.487.227	11.986.902	1.446.085	15.858.762	312.122.226

(v EUR)	Razčlenitev po zapadlosti					Skupaj
	nezapadle	zapadle do 30 dni	zapadle od 31 do 60 dni	zapadle od 61 do 90 dni	zapadle nad 90 dni	
Terjatve do kupcev	227.216.929	28.433.689	11.140.461	6.436.879	58.556.829	331.784.787
Oblikovani popravki vrednosti terjatev do kupcev	0	(279)	(5.454)	(2.113.418)	(31.145.962)	(33.265.113)
Poslovne terjatve do državnih in drugih institucij	11.515.951	0	0	0	0	11.515.951
Terjatve za obresti	322.868	109.614	110.298	231.071	2.230.955	3.004.806
Oblikovani popravki vrednosti terjatev za obresti	0	0	0	(44.921)	(1.168.630)	(1.213.551)
Druge terjatve	8.435.362	3.966	4.816	21.241	876.814	9.342.199
Skupaj stanje 30. septembra 2011	247.491.110	28.546.990	11.250.121	4.530.852	29.350.006	321.169.079

Kratkoročne poslovne terjatve Družbe po zapadlosti:

(v EUR)	Razčlenitev po zapadlosti					Skupaj
	nezapadle	zapadle do 30 dni	zapadle 31 do 60 dni	zapadle 61 do 90 dni	zapadle nad 90 dni	
Terjatve do kupcev	213.999.829	42.724.375	11.005.363	4.028.657	22.729.169	294.487.393
Oblikovani popravki vrednosti terjatev do kupcev	0	0	0	(1.425.047)	(15.786.295)	(17.211.342)
Terjatve za obresti	376.379	77.712	514.063	29.627	1.804.676	2.802.457
Oblikovani popravki vrednosti terjatev za obresti	0	0	0	(29.627)	(973.341)	(1.002.968)
Druge terjatve	6.875.700	0	0	0	0	6.875.700
Skupaj stanje 31. decembra 2010	221.251.908	42.802.087	11.519.426	2.603.610	7.774.209	285.951.240

(v EUR)	Razčlenitev po zapadlosti					Skupaj
	nezapadle	zapadle do 30 dni	zapadle 31 do 60 dni	zapadle 61 do 90 dni	zapadle nad 90 dni	
Terjatve do kupcev	204.165.157	25.013.852	14.345.077	5.307.035	33.497.878	282.328.999
Oblikovani popravki vrednosti terjatev do kupcev	0	0	0	(2.092.897)	(18.656.789)	(20.749.686)
Terjatve za obresti	3.743	67.331	41.984	103.962	1.903.636	2.120.656
Oblikovani popravki vrednosti terjatev za obresti	0	0	0	(33.786)	(1.112.016)	(1.145.802)
Druge terjatve	10.264.609	0	0	0	0	10.264.609
Skupaj stanje 30. septembra 2011	214.433.509	25.081.183	14.387.061	3.284.314	15.632.709	272.818.776

Gibanje oblikovanih popravkov vrednosti poslovnih terjatev Skupine:

(v EUR)	Popravek vrednosti kratkoročnih poslovnih terjatev	Popravek vrednosti kratkoročnih terjatev za obresti	Skupaj
Stanje 1. januarja 2010	(29.699.103)	(1.070.330)	(30.769.433)
Neto spremembe popravkov z vplivom na poslovni izid	3.337.480	(12.494)	3.324.986
Spremembe popravkov brez vpliva na poslovni izid	2.047	13.547	15.594
Nove pridobitve zaradi nakupa družbe	(126.745)	0	(126.745)
Tečajne razlike	66.809	2.284	69.093
Stanje 31. decembra 2010	(26.419.513)	(1.066.993)	(27.486.506)

(v EUR)	Popravek vrednosti kratkoročnih poslovnih terjatev	Popravek vrednosti kratkoročnih terjatev za obresti	Skupaj
Stanje 1. januarja 2011	(26.419.513)	(1.066.993)	(27.486.506)
Neto spremembe popravkov z vplivom na poslovni izid	(7.383.186)	(61.733)	(7.444.919)
Spremembe popravkov brez vpliva na poslovni izid	416.090	(84.182)	331.908
Tečajne razlike	121.496	(643)	120.853
Stanje 30. septembra 2011	(33.265.113)	(1.213.551)	(34.478.664)

Gibanje oblikovanih popravkov vrednosti poslovnih terjatev Družbe:

(v EUR)	Popravek vrednosti kratkoročnih poslovnih terjatev	Popravek vrednosti kratkoročnih terjatev za obresti	Skupaj
Stanje 1. januarja 2010	(13.363.314)	(964.098)	(14.327.412)
Nove pridobitve zaradi pripojitve družbe	(582.140)	(17.598)	(599.738)
Neto spremembe popravkov z vplivom na poslovni izid	(3.265.888)	(39.081)	(3.304.969)
Spremembe popravkov brez vpliva na poslovni izid	0	17.809	17.809
Stanje 31. decembra 2010	(17.211.342)	(1.002.968)	(18.214.310)

(v EUR)	Popravek vrednosti kratkoročnih poslovnih terjatev	Popravek vrednosti kratkoročnih terjatev za obresti	Skupaj
Stanje 1. januarja 2011	(17.211.341)	(1.002.969)	(18.214.310)
Neto spremembe popravkov z vplivom na poslovni izid	(3.759.818)	(59.606)	(3.819.424)
odpisi	221.472	0	221.472
Spremembe popravkov brez vpliva na poslovni izid	0	(83.227)	(83.227)
Stanje 30. septembra 2011	(20.749.687)	(1.145.802)	(21.895.489)

Stopnjo obvladovanja terjatev Skupina/Družba meri tudi preko doseganja kriterijev dni vezave terjatev.

(v dnevih)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	1-9 2011	1-12 2010	1-9 2011	1-12 2010
Dnevi vezave				
Pogodbeni dnevi	38	39	39	42
Dnevi zapadlih terjatev	22	19	18	17
Skupaj dnevi vezave	60	58	57	58

27.2 Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje Skupina/Družba upravlja z:

- enotnim in centraliziranim vodenjem zakladništva na nivoju Skupine,
- enotnim pristopom do bank doma in v tujini,
- računalniško podprtim sistemom vodenja denarnega toka tako za matično družbo kot tudi za vse odvisne družbe,
- centraliziranim zbiranjem prostih denarnih sredstev preko cash-poolinga.

Polovico celotnih prihodkov ustvari Skupina/Družba preko maloprodajne mreže, kjer so plačilno sredstvo gotovina ali plačilne kartice, ki zagotavljajo redne dnevne pritoke in zmanjšujejo likvidnostno tveganje.

Obenem ima Skupina/Družba sklenjene kreditne linije doma in v tujini v obsegu, ki zagotavlja, da je Skupina v vsakem trenutku sposobna izpolniti vse svoje zapadle obveznosti. Zaradi finančne krize Skupina/Družba še večjo pozornost posveča pripravi planov denarnih tokov, kar omogoča pravočasno napoved morebitnih likvidnostnih presežkov oz. primanjkljajev in optimalno vodenje le-teh.

Večina finančnih obveznosti iz prejetih dolgoročnih in kratkoročnih posojil je na nivoju matične družbe, ki ima tudi večino prihodkov.

Obveznosti po zapadlosti Skupine za obdobje, končano 31. 12. 2010

(v EUR)	Obveznost	Do 6 mesecev	Od 6 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let
Nekratkoročne finančne obveznosti	318.821.179	0	0	266.256.918	52.564.261
Nekratkoročne poslovne obveznosti	1.364.060	0	0	6.879	1.357.181
Kratkoročne finančne obveznosti	173.244.281	127.056.966	46.187.315	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti	328.437.942	319.994.870	8.443.072	0	0
Stanje 31. decembra 2010	821.867.463	447.051.836	54.630.387	266.263.797	53.921.442

Obveznosti po zapadlosti Skupine za obdobje, končano 30. 09. 2011:

(v EUR)	Obveznost	Do 6 mesecev	Od 6 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let
Nekratkoročne finančne obveznosti	278.922.761	0	0	271.294.122	7.628.639
Nekratkoročne poslovne obveznosti	1.380.312	0	0	6.780	1.373.532
Kratkoročne finančne obveznosti	210.557.461	143.597.139	66.960.322	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti	382.611.170	381.305.648	1.305.522	0	0
Stanje 30. septembra 2011	873.471.704	524.902.787	68.265.844	271.300.902	9.002.171

Obveznosti po zapadlosti Družbe za leto končano, 31. 12. 2010:

(v EUR)	Obveznost	Do 6 mesecev	Od 6 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let
Nekratkoročne finančne obveznosti	293.077.579	0	0	292.247.911	829.668
Nekratkoročne poslovne obveznosti	1.357.182	0	0	0	1.357.182
Kratkoročne finančne obveznosti	131.661.896	92.250.030	39.411.865	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti	331.060.070	330.950.872	109.198	0	0
Stanje 31. decembra 2010	757.156.727	423.200.902	39.521.063	292.247.911	2.186.850

Obveznosti po zapadlosti Družbe za leto končano, 30. 09. 2011:

(v EUR)	Obveznost	Do 6 mesecev	Od 6 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let
Nekratkoročne finančne obveznosti	240.513.422	0	0	240.513.422	0
Nekratkoročne poslovne obveznosti	1.373.532	0	0	0	1.373.532
Kratkoročne finančne obveznosti	134.384.626	73.709.836	60.674.790	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti	406.565.975	405.438.976	1.126.999	0	0
Stanje 30. septembra 2011	782.837.555	479.148.812	61.801.789	240.513.422	1.373.532

27.3 Tečajno tveganje

Skupina/Družba je izpostavljena tečajnemu tveganju EUR/USD zaradi nabave naftnih derivatov v USD in prodaje na domačem in tujem trgu v domači valuti.

Varovanje poteka v skladu s Pravilnikom o upravljanju s cenovnimi in tečajnimi tveganji v Skupini, ki pa je pripravljen na osnovi Uredbe o oblikovanju cen naftnih derivatov. S tečajnim varovanjem se zavarujemo pred izpostavljenostjo spremembi menjalnega razmerja med EUR in USD. Fiksiramo tečaj EUR/USD, ki nam ga priznava Uredba o oblikovanju cen naftnih derivatov, in s tem zavarujemo maržo. Instrument zavarovanja so terminske pogodbe z bankami.

Glede na to, da so partnerji pri sklepanju terminskih pogodb za varovanje tečajnega tveganja prvovrstne slovenske banke, Skupina/Družba ocenjuje, da ne obstaja tveganje neizpolnitve sklenjenih pogodb.

Skupina je izpostavljena tečajnim tveganjem tudi pri poslovanju z odvisnimi družbami v JV Evropi. Gre za spremembe v tečaju HRK/EUR, ker prodaja blago v EUR na Hrvaško, in pri tečaju RSD/EUR, ker ima odvisna družba v Srbiji bančni kredit v EUR. Glede na to, da je zavarovanje teh tečajev zaradi nelikvidnega trga predrago, in glede na to, da gre v primerjavi s celotnim poslovanjem Skupine za manjši del poslovanja, Skupina iz tega naslova ni izpostavljena velikim tveganjem.

27.4 Cenovno tveganje

Za varovanje cene naftnega derivata Skupina/Družba uporablja predvsem blagovne zamenjave (menjava variabilne cene za fiksno ceno). Partnerji so svetovne finančne inštitucije in banke ali pa dobavitelj blaga, zato Skupina/Družba meni, da ne obstaja tveganje neizpolnitve sklenjenih pogodb.

27.5 Obrestno tveganje

Pri financiranju investicijske dejavnosti in tekočega poslovanja se pojavlja obrestno tveganje, saj Skupina/Družba sklepa dolgoročne in kratkoročne kreditne pogodbe z obrestno osnovo Euribor, ki se dnevno spreminja. Obrestno varovanje je vodeno v skladu s politiko Skupine glede varovanja poslovnih tveganj, ki je opredeljena v Pravilniku o upravljanju s poslovnimi tveganji, in Navodilom za varovanje obrestnega tveganja.

Varovanje denarnega toka poteka:

- delno preko tekočega poslovanja s tem, da ima Skupina/Družba obrestno mero pri terjatvah iz poslovanja vezano na Euribor,
- delno preko finančnega trga s tem, da se obrestna mera pri depozitih v banke giblje glede na Euribor,
- delno preko termenskega trga s sklepanjem obrestnih zamenjav.

Namen varovanja s sklepanjem izvedenih finančnih instrumentov je fiksiranje obrestne mere, tako da se doseže nespremenljiv denarni tok (varovanje denarnega toka) v višini fiksne obrestne mere, povečane še za obrestno maržo. Zato instrument, ki je opredeljen kot uspešno varovan pred tveganjem, Skupina/Družba pripozna neposredno v kapitalu.

Za varovanje tveganja spremembe obrestne mere Skupina/Družba uporablja več finančnih instrumentov, med njimi je najpogostejši IRS – interest rate swap oz. obrestna zamenjava. Poleg tega pa se uporablja še nekaj izvedenih instrumentov, ki temeljijo na IRS (ovratnica, IRS s triggerji, IRS z možnostjo preklica).

Partnerji so prvovrstne slovenske banke, zato Skupina/Družba ocenjuje, da ne obstaja tveganje neizpolnitve sklenjenih pogodb.

27.6 Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom je zagotoviti kapitalsko ustreznost, čim večjo finančno stabilnost, dolgoročno plačilno sposobnost za potrebe financiranja poslovanja in za doseganje čim višje vrednosti za delničarje. To Skupina/Družba uresničuje tudi z dividendno politiko za lastnike družbe.

V ta namen družba in Skupina redno spremljata kazalnik finančnega dolga na kapital:

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	31. december 2010	30. september 2011	31. december 2010
Nekratkoročne finančne obveznosti	278.922.761	318.821.179	240.513.422	293.077.579
Kratkoročne finančne obveznosti	210.557.461	173.244.281	134.384.626	131.661.896
Skupaj finančne obveznosti	489.480.222	492.065.460	374.898.048	424.739.475
Skupaj kapital	426.594.854	404.581.172	438.126.074	419.601.118
Dolg/kapital	1,15	1,22	0,86	1,01
Neto finančna obveznost	475.508.825	474.521.689	364.095.931	409.965.996
Neto dolg/kapital	1,11	1,17	0,83	0,98

Visoki nivo cen naftnih derivatov zahteva velik obseg neto obratnega kapitala, ki ga mora skupina Petrol financirati in povečuje obseg zadolženosti.

27.7 Knjigovodske in pošteno vrednosti finančnih instrumentov

(v EUR)	Skupina Petrol				Petrol d.d.			
	30. september 2011 Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	31. december 2010 Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	30. september 2011 Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	31. december 2010 Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Neizpeljana finančna sredstva po pošteni vrednosti								
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	11.537.302	11.537.302	11.338.780	11.338.780	11.458.259	11.458.259	11.259.737	11.259.737
Neizpeljana finančna sredstva po odplačni vrednosti								
Finančne terjatve	29.470.963	29.470.963	24.619.021	24.619.021	21.806.935	21.806.935	18.071.447	18.071.447
Poslovne terjatve	322.119.302	322.119.302	313.088.698	313.088.698	273.768.999	273.768.999	286.917.712	286.917.712
Denarna sredstva	13.971.397	13.971.397	17.543.771	17.543.771	10.802.117	10.802.117	14.773.479	14.773.479
Skupaj neizpeljana finančna sredstva	377.098.964	377.098.964	366.590.270	366.590.270	317.836.310	317.836.310	331.022.375	331.022.375
Neizpeljane finančne obveznosti po odplačni vrednosti								
Bančna posojila in druge finančne obveznosti	(494.713.344)	(486.994.553)	(483.368.776)	(488.076.386)	(369.664.926)	(372.412.379)	(416.042.790)	(420.750.400)
Poslovne obveznosti	(383.991.482)	(383.991.482)	(329.802.002)	(329.802.002)	(407.939.507)	(407.939.507)	(332.417.252)	(332.417.252)
Skupaj neizpeljane finančne obveznosti	(878.704.826)	(870.986.035)	(813.170.778)	(817.878.388)	(777.604.433)	(780.351.886)	(748.460.042)	(753.167.652)
Izpeljani finančni instrumenti po pošteni vrednosti								
Izpeljani finančni instrumenti (sredstva)	8.231.177	8.231.177	3.848.931	3.848.931	8.231.177	8.231.177	3.848.931	3.848.931
Izpeljani finančni instrumenti (obveznosti)	(5.233.122)	(5.233.122)	(8.696.684)	(8.696.684)	(5.233.122)	(5.233.122)	(8.696.684)	(8.696.684)
Skupaj izpeljani finančni instrumenti	2.998.055	2.998.055	(4.847.753)	(4.847.753)	2.998.055	2.998.055	(4.847.753)	(4.847.753)

28. Posli s povezanimi osebami

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	1-9 2011	1-9 2010	1-9 2011	1-9 2010
Prihodki od prodaje:				
odvisnim družbam	-	-	197.824.812	151.947.009
skupaj obvladovanim družbam	12.203.687	5.126.028	11.822.451	5.063.331
pridruženim družbam	1.502.566	5.529.005	1.502.566	5.049.960
Nabavna vrednost prodanega blaga:				
od odvisnih družb	-	-	801.408.946	597.846.631
od skupaj obvladovanih družb	0	288.433	0	288.433
od pridruženih družbam	28.999.559	38.329.585	1.110.428	16.111.194
Stroški prodajanja:				
odvisne družbe	-	-	15.045.510	14.377.647
skupaj obvladovane družbe	4.760.327	5.418.020	4.760.275	5.418.020
pridružene družbe	37.600	54.050	36.428	51.407
Stroški splošnih dejavnosti:				
odvisne družbe	-	-	0	0
skupaj obvladovane družbe	2.800	2.400	0	0
pridružene družbe	3.614	4.151	3.401	3.536
Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini:				
odvisne družbe	-	-	6.546.262	5.617.065
skupaj obvladovane družbe	2.432.861	2.312.869	0	3.849.709
pridružene družbe	6.519.606	7.463.723	2.821.667	3.919.500
Finančni odhodki iz deležev v družbah v skupini:				
skupaj obvladovane družbe	565.800	332.267	0	0
pridružene družbe	0	17.205	0	0
Finančni prihodki za obresti:				
odvisne družbe	-	-	1.947.840	1.626.234
skupaj obvladovane družbe	280.446	118.469	0	0
pridružene družbe	1.029	12.322	1.029	11.406
Finančni odhodki za obresti:				
odvisne družbe	-	-	452.833	322.505
skupaj obvladovane družbe	43.851	43.632	43.851	43.632
pridružene družbe	0	1.279	0	1.279

(v EUR)	Skupina Petrol		Petrol d.d.	
	30. september 2011	31. december 2010	30. september 2011	31. december 2010
Naložbe v družbe v skupini:				
odvisne družbe	8.241.579	-	210.097.273	200.531.435
skupaj obvladovane družbe	28.852.069	16.386.748	71.325.545	61.270.000
pridružene družbe	123.233.253	122.294.012	154.860.000	154.860.000
Nekratkoročne finančne terjatve:				
odvisnih družb	-	-	10.026.950	7.554.815
skupaj obvladovanih družb	7.961.235	7.961.235	0	0
pridruženih družb	0	0	0	0
Kratkoročne poslovne terjatve:				
odvisnih družb	-	-	69.640.299	65.027.893
skupaj obvladovanih družb	4.965.379	2.378.482	4.624.636	2.365.472
pridruženih družb	302.725	389.491	302.725	389.491
Kratkoročne finančne terjatve:				
odvisnim družbam	-	-	3.958.364	5.017.758
skupaj obvladovanih družb	361.282	418.941	0	0
Kratkoročni depoziti do 3 mesecev				
odvisnih družb	-	-	0	269.131
Kratkoročne finančne obveznosti:				
odvisnih družb	-	-	8.900.737	9.065.459
skupaj obvladovanih družb	1.225.570	1.181.719	1.225.570	1.181.719
Kratkoročne poslovne obveznosti:				
odvisnih družb	-	-	220.813.233	133.175.186
skupaj obvladovanih družb	50.625	755.055	45.369	774.127
pridruženih družb	1.767.143	8.394.055	19.377	1.589.989

29. Pogojne obveze

Možne obveznosti za dana jamstva

Na dan 30. 09. 2011 znaša potencialna vrednost za izdane garancije 480.262.793 EUR, in sicer:

(v EUR)	Petrol d.d.		Petrol d.d.	
	30. september 2011	31. december 2010	30. september 2011	31. december 2010
Izdana garancija za družbo:	Vrednost izdane garancije	Vrednost izkoriščene garancije		
Cypet-Trade, Ltd	166.772.677	170.626.506	193.443.799	116.218.602
Petrol - Bonus d.o.o.	0	154.500.000	0	0
Petrol-Trade G.m.b.H.	12.172.421	12.265.061	1.219.930	1.925.852
Euro - Petrol d.o.o.	31.814.740	42.486.881	23.655.643	33.689.049
Petrol Hrvatska d.o.o.	53.889.344	32.290.475	37.164.574	18.224.741
Bio goriva d.o.o.	5.406.000	5.406.000	436.000	436.000
Petrol Energetika d.o.o.	13.462.007	15.262.006	5.329.527	556.854
Petrol BH Oil Company d.o.o.	2.914.364	1.789.522	1.795.939	1.391.429
Jadranplin d.o.o.	4.195.326	3.007.803	1.986.429	1.000.000
Aquasystems d.o.o.	911.309	911.309	911.309	911.309
Rodgas AD	0	300.000	0	100.000
Petrol d.o.o. Beograd	5.245.000	0	5.245.500	0
Petrol Tehnologija d.o.o.	50.000	50.000	0	26.522
Cypet Oils, Ltd.	0	0	0	0
Skupaj	296.833.188	438.895.563	271.188.650	174.480.358
Druge garancije	7.114.187	4.739.271	7.114.187	4.739.271
Menice za poroštvo	18.965.317	23.444.918	18.965.317	23.444.918
Skupaj možne obveznosti za dana jamstva	322.912.692	467.079.752	297.268.154	202.664.547

Možne obveznosti iz naslova tožb

Proti Družbi in proti Skupini v obdobju od 31. 12. 2010 do dneva zaključka poročila ni vloženih novih tožb, ki bi lahko pomembno vplivale na izkaze v prvem devetmesečju leta 2011.

Izvenbilančna sredstva in obveznosti do D.S.U. d.o.o.

Na osnovi določb 57. člena Uredbe o metodologiji za sestavo otvoritvene bilance stanja in na podlagi sklenjene Pogodbe o vzpostavitvi izvenbilančne evidence sredstev in pogojnih obveznosti s Skladom RS za razvoj (katerega pravni naslednik je D.S.U. d.o.o.) je Družba zmanjšala svoja sredstva zaradi izločitve iz bilance in vzpostavitve zabilančne evidence finančnih naložb in terjatve za blago do Energoinvesta, Bosanski Brod, v republikah nekdanje Jugoslavije. Vrednost pogojne obveznosti iz naslova finančne naložbe je ocenjena na 0 SIT, terjatve za blago so ocenjene na vrednost 184.000.000 SIT. Družba ima na dan 30. 09. 2011 izkazanih izvenbilančnih sredstev in obveznosti iz tega naslova v višini 767.818 EUR.

30. Dogodki po datumu poročanja

Po datumu poročanja ni dogodkov, ki bi pomembno vplivali na prikazane izkaze v prvem devetmesečju leta 2011.

Priloga 1: Organizacijska shema skupine Petrol

